

Správa

o plnení úloh a súčasnom stave športu v Slovenskej republike a o pripravovaných opatreniach na skvalitnenie a sprehľadnenie finančných tokov a legislatívnych aktivít na zlepšenie podmienok pre mládežnícky, regionálny a vrcholový šport a šport pre všetkých (dopracovanie)

Návrhy na komplexný finančný model športu a na sprehľadnenie finančných tokov v oblasti športu

A. Analýza súčasného stavu a návrh nového modelu financovania športu

1. Legislatíva

Prvou rámcovou právnou úpravou oblasti športu v transformačnom období bol na Slovensku zákon Národnej rady SR o telesnej kultúre z roku 1990 (198/1990 Zb.). Zákon rámcovo definoval zodpovednosť jednotlivých organizácií a štátnych orgánov. V roku 1997 bol tento zákon nahradený novým zákonom o telesnej kultúre (288/1997 Z. z.¹). Novinkou v tejto stručnej právnej norme boli ustanovenia o vzdelávacích a komerčných aktivitách v oblasti športu, ako aj ustanovenia o hlavných zdrojoch financovania (pozri nižšie).

Popri legislatívnych normách sú dôležitými dokumentmi aj niektoré koncepčné materiály. Základným v súčasnosti aktuálnym koncepčným materiálom v oblasti športu je *Národný program rozvoja športu (NPRŠ)*, prijatý vládou v septembri roku 2001. Oblasť financovania športu sa snažila upraviť *Analýza financovania športu v SR – Koncepcia*, ktorú vláda prerokovala ešte pred prijatím (!) NPRŠ vo februári 2001.

2. Postavenie a úlohy jednotlivých subjektov, organizačné usporiadanie

Oficiálne je v súčasnosti organizácia športu v Slovenskej republike charakterizovaná ako partnerstvo medzi vládnyimi a nevládnymi organizáciami na rôznych úrovniach. Od začiatku spoločenskej a ekonomickej transformácie prešla výraznými zmenami, ktoré priniesli veľmi zmiešané výsledky.

Po novembri 1989 sa aj športové hnutie v SR muselo adaptovať na nové podmienky: trhové prostredie, otvorenú profesionalizáciu, transformáciu subjektov na občianske združenia v súlade so zákonom č. 83/1990 o združovaní občanov. Boli zrušené centralistické organizácie Československý zväz telesnej výchovy (ČSZTV) a Zväz pre spoluprácu s armádou (Zväzarm), a tým aj administratívne spôsoby riadenia. Ich nástupcami sa stalo Slovenské združenie telesnej kultúry (SZTK) so štyrmi základnými, ďalej vnútorne členenými, subjektami a Združenie športových a technických činností SR (ZTŠČ SR) s 18 subjektami. V súčasnosti tvoria športové hnutie v SR predovšetkým spolky vo forme

¹ v súčasnosti platné znenie bolo upravené novelami č. 416/2001 a 553/2001 Z. z.

mimovládnych športových organizácií, občianskych združení a (zatiaľ skôr formálne) samosprávne orgány regiónov, obcí a miest.

Ukazuje sa však, že po počiatočnej eufórii z možností vytvárania nových spolkov, by mala nasledovať etapa ich racionálnej integrácie a selekcie. Transformácia spolkovej sféry prebehla úspešne len potiaľ, že **boli deštruované predošlé mechanizmy, avšak nebol vybudovaný dobre fungujúci model**, takže sa zatiaľ bezúspešne transformuje dodnes.

2.1. Štát

Na úrovni štátu zastrešuje oblasť telovýchovy a športu Sekcia štátnej starostlivosti o šport Ministerstva školstva SR (MŠ SR). MŠ SR pôsobí ako garant štátnej starostlivosti o šport. Pod túto sekciu de facto patrí aj Národné športové centrum ako rozpočtová organizácia MŠ SR, ktorá by mala plniť funkciu servisnej inštitúcie, metodického a výskumného centra.

AŠK Dukla Trenčín a AŠK Dukla Banská Bystrica sú rozpočtovými organizáciami Ministerstva obrany SR, Stredisko štátnej športovej reprezentácie MV SR rozpočtovou organizáciou Ministerstva vnútra SR.

Regionálne krajské a okresné úrady zabezpečujú výkon štátnej správy vo svojich územných obvodoch a rozpracúvajú koncepciu rozvoja telesnej kultúry na svoje podmienky.

MŠ SR ako ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za štátnu starostlivosť má v kompetencii priamu aj nepriamu podporu športu vo vymedzených oblastiach.

Priama podpora, vrátane finančnej, smeruje do týchto základných oblastí:

- šport pre všetkých a školský šport,
- športovo-talentovaná mládež,
- štátna športová reprezentácia a rozvoj športových odvetví,
- materiálno-technické zabezpečenie (investície).

2.2. Samospráva

Na základe platného zákona o telesnej kultúre majú samosprávy obcí v oblasti športu úlohu predovšetkým pri vytváraní podmienok najmä na rozvoj športu pre všetkých a v oblasti výstavby, údržby a správy športových zariadení. Keďže však samosprávy v tejto oblasti nepoužívajú vlastné zdroje financovania, ale len presmerované prostriedky štátneho rozpočtu, ich možnosti sú zatiaľ veľmi obmedzené, čo sa prejavuje aj na zlom stave športových zariadení.

V súvislosti s prechodom kompetencií v oblasti základného a stredného školstva z ústrednej vlády na miestne resp. regionálne samosprávy je aktuálna aj starostlivosť samospráv o telovýchovné a športové aktivity na školách.

Práve v reálnom postavení miestnej samosprávy pri financovaní športových aktivít existuje značný rozdiel medzi situáciou na Slovensku a vo väčšine vyspelých krajín.

2.3. Mimovládne organizácie – zastrešujúce subjekty

Pred začiatkom spoločensko-ekonomickej transformácie bola oblasť telovýchovy a športu poznačená centralizáciou, pričom formálne bola riadená celoštátnou organizáciou Československý zväz telesnej výchovy (ČSZTV).

Hneď na začiatku roku 1990 sa však ČSZTV rozpadol, pričom jeho nasledovníkom sa na území SR stalo Slovenské združenie telesnej kultúry (SZTK). Najväčší športový spolok

zastrešuje v súčasnosti štyri základné združené subjekty - Asociáciu športu pre všetkých SR, Konfederáciu športových zväzov SR, Asociáciu telovýchovných jednôt a klubov SR a Slovenský futbalový zväz (SFZ).

Zväz pre spoluprácu s armádou (Zväzarm) nahradilo **Združenie športových a technických činností SR (ZTŠČ SR)**

Osobitné postavenie má **Slovenský olympijský výbor (SOV)** a **Slovenský paralympijský výbor (SPV)**.

Nasledujúce transformačné obdobie bolo poznačené rozpormi a napätím medzi jednotlivými subjektami, ktoré sa týkali kompetencií, ako aj majetku a triedením aktivít jednotlivých zložiek. Základným problémom pritom je skutočnosť, že **SZTK nevzniklo na základe aktivity zdola**. V súčasnosti existuje v oblasti najvyšších mimovládnych inštitúcií v oblasti športu nejasnosť a neprehľadnosť vzťahov.

2.4. Spolupráca a úlohy jednotlivých subjektov

Stále sa prejavuje nedostatočná koordinácia ako medzi vyššími a nižšími článkami štátnej správy, tak aj medzi štátnou správou, samosprávou a spolkovou sférou. Ani občianske združenia svoju činnosť dostatočne nekooperujú a hnutie atomizujú. Podľa MŠ SR je preto nevyhnutné znížiť počet združení, sprehľadniť vzťahy vrátane sprehľadnenia finančných podpôr a identifikovať zodpovedného partnera pre štát v podobe strešnej organizácie združení.

V oblasti výkonnostného a vrcholového športu v SR sa ako hlavný problém prejavuje nedostatok finančných prostriedkov. Po vzniku samostatnej Slovenskej republiky mnohé športové odvetvia zažil pokles výkonnosti, spôsobený zlým materiálno-technickým vybavením, zrušením systémovej starostlivosti o mládež, ale aj poklesom záujmu mládeže o šport v nových spoločenských podmienkach. Od počiatku 90. rokov sa v športovom hnutí sústavne znižuje členská základňa a záruka kvantity a kvalitatívnej výkonnostnej extratriedy. Počet našich vrcholových športovcov, schopných svetovej konkurencie, je pomerne úzky a za touto kategóriou „žíva“ povážlivá priepasť.

V súčasnosti je veľmi silnou motiváciou snaha uplatniť sa v zárobkovo atraktívnom športe (ľadový hokej, tenis, futbal) a v najlepšie zahraničí. A tak obligátny únik "mozgov" zo Slovenska dopĺňa aj na únik "svalov".

Hľadanie nápravy je zložité. Pred OH 2000 v Sydney sa u nás prvýkrát realizoval projekt tzv. Top tímu OH 2000, do ktorého boli zaradení olympionici s reálnymi šancami na umiestenie v prvej šestici. Projekt do určitej miery sprehľadnil športovú ekonomiku a umožnil kvantifikovať a špecifikovať požiadavky na prípravu vrcholových športovcov, ako aj zrealizovať všetky potrebné náklady. **O všetky najvýznamnejšie úspechy v Sydney sa postarali športovci, zaradení do stredísk vrcholového športu a štátnej športovej reprezentácie rezortov armády, vnútra a školstva.** Podobný projekt sa realizoval aj v procese prípravy športovcov na OH 2004 v Aténach. Tento fakt ukazuje na potrebu obnovenia systému komplexnej starostlivosti o talent už od mládežníckeho veku, a to za výdatnej podpory štátu, vrátane zodpovedajúceho finančného zabezpečenia.

Oblasť športu pre všetkých, popri športe na školách azda „najčistejšia“ oblasť reálneho verejného záujmu v oblasti športu, má v Konceptii financovania športu o niečo presnejšie stanovené pravidlá, pričom podľa nášho názoru správne obsahuje zásadu **„Prednostne financovať projekty rozvoja materiálno-technickej základne – vytvorenie podmienok pre športové aktivity v rozsahu 60% finančných prostriedkov (napríklad značenie a budovanie turistických a cyklistických trás a pod.).“**

Priestor pre fyzické rekreačné aktivity poskytujú celoštátne alebo regionálne občianske združenia, zariadenia súkromného sektora, ako aj využívanie individuálnych možností vo voľnom prostredí.

Na Slovensku zatiaľ chýba reprezentatívny prieskum o konkrétnych fyzických aktivitách obyvateľov (existuje iba výskum selektívnych skupín), ako aj presné štatistiky o kvantite a kvalite rekreačného športu.

3. Zdroje financovania športu a finančné toky

Po rozdelení bývalej ČSFR došlo na Slovensku k redukcii štátnych výdavkov na šport, čo súvisí s **výpadkom výdavkov v rámci bývalého federálneho rozpočtu** (ktoré sa na základe metodologickej chyby ešte z roku 1993 stratili z rozpočtu úplne a pritom nejde o zanedbateľnú sumu – ročne cca 400 mil. Kčs!!!).

Hneď na úvod analýzy zdrojov a finančných tokov je potrebné pripomenúť, že **nie sú k dispozícii porovnateľné a spoľahlivé komplexné časové rady výdavkov**, smerujúcich do oblasti športu v SR od začiatku transformácie. V podstate jediný ucelenejší dostupný časový rad zahŕňa výdavky rôznych kapitol štátneho rozpočtu od roku 1997 (tabuľka 1).

V súčasnosti **platný zákon o telesnej kultúre definuje hlavné zdroje financovania:**

- prostriedky štátneho rozpočtu najmenej vo výške 0,5 percenta jeho ročného objemu alebo prostriedky štátneho rozpočtu ustanovené osobitným zákonom o podpore športu štátom,
- výnos (výťažok) z lotérií a iných podobných hier (minimálne 50% z výťažku),
- prostriedky občianskych združení, ktoré pôsobia v oblasti telesnej kultúry,
- príjmy z reklám,
- prostriedky z darov,
- prostriedky z úverov právnických osôb,
- prostriedky samosprávnych krajov a obcí.

Napriek explicitne stanovenému minimálnemu podielu výdavkov ŠR na oblasť športu nebolo tento objem dodržaný, ako ukazuje aj tabuľka 1. Podotýkame pritom, že podľa zákona o telesnej kultúre sú prostriedky so štátneho rozpočtu jasne oddelené od výnosov z lotérií, pričom čísla v tabuľke 1 obsahujú tak zdroje ŠR zo všeobecných daňových príjmov, ako aj výťažky z lotérií a iných hier, ktoré sú príjmom rozpočtovej kapitoly Všeobecná pokladničná správa (VPS).

Tabuľka 1. Výdavky na šport prostredníctvom štátneho rozpočtu SR

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
v mil. Sk	1 174	805	992	965	975	1 121
Podiel na celk. výdavkoch ŠR	0,54%	0,41%	0,51%	0,48%	0,46%	0,41%
% z HDP	0,17%	0,11%	0,12%	0,11%	0,099%	0,10%

Prameň: Ministerstvo financií SR a prepočty autorov

Za účelom sústreďenia a účelného vynakladania prostriedkov vznikol ešte v roku 1993 na základe zákona č. 264/1993 Štátny fond telesnej kultúry (ŠFTK). Uznesením vlády SR č. 904/2001 zo dňa 26.9.2001 však bolo schválené zrušenie ŠFTK a jeho transformácia do kapitoly Ministerstva školstva SR s účinnosťou od 1.1.2002.

Jedným zo základných praktických dosahov zrušenia fondu bola strata možnosti športových a telovýchovných organizácií ovplyvňovať rozdelenie verejných zdrojov do oblasti športu. Na druhej strane, vytvára sa tým pozitívny tlak na vznik jednej strešnej

organizácie, ktorá by bola výhradným partnerom vlády, čo prinajmenšom obmedzí hrozbu pretláčania partikulárnych záujmov zväzov a asociácií.

3.1. Verejné zdroje

3.1.1. Štát

Na základe zákona o telesnej kultúre štát realizuje finančnú podporu športu prostredníctvom všeobecných rozpočtových zdrojov v rámci kapitoly Ministerstva školstva SR alebo prostredníctvom výťažku z lotérií a podobných hier, ktoré upravuje zákon o lotériách a iných podobných hrách (aktuálne znenie 14/2003).

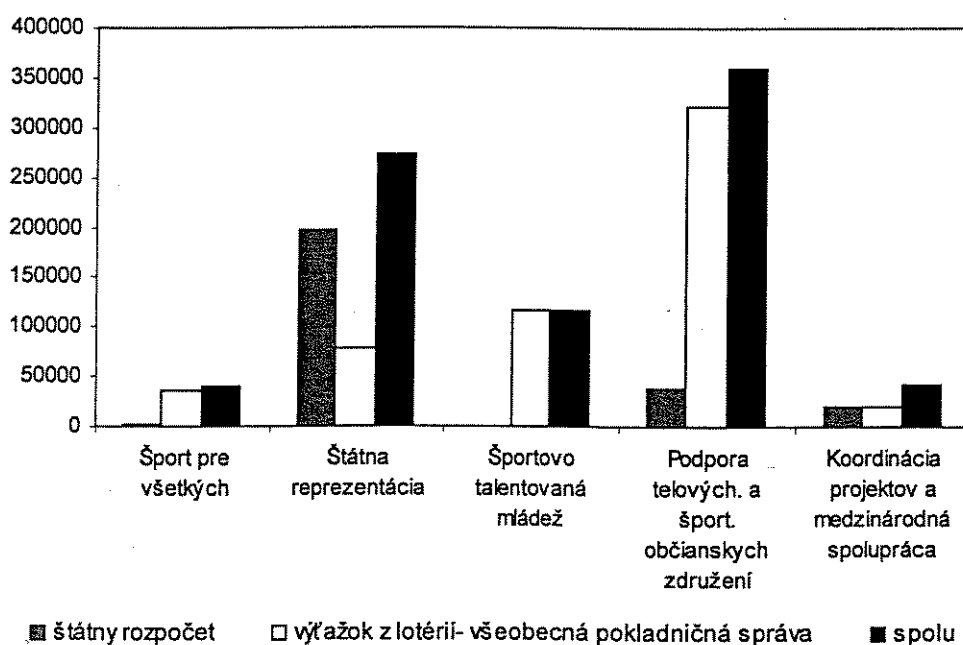
Z hľadiska jednoznačnosti vzťahu príjmov a výdavkov v oblasti športu je pomerne jasne stanovená minimálna proporcia prostriedkov z lotérií a podobných hier, ktoré sa však do oblasti športu dostávali nepriamo, prostredníctvom kapitoly Všeobecná pokladničná správa.

Zákon o telesnej kultúre však nešpecifikuje oblasti použitia jednotlivých zdrojov. Proporcie výdavkov na jednotlivé oblasti podpory sú tak predmetom každoročnej licitácie. Dochádza pritom de facto k splynutiu všeobecných daňových príjmov v rámci rozpočtovej kapitoly MŠ SR s výnosmi hazardných hier a lotérií.

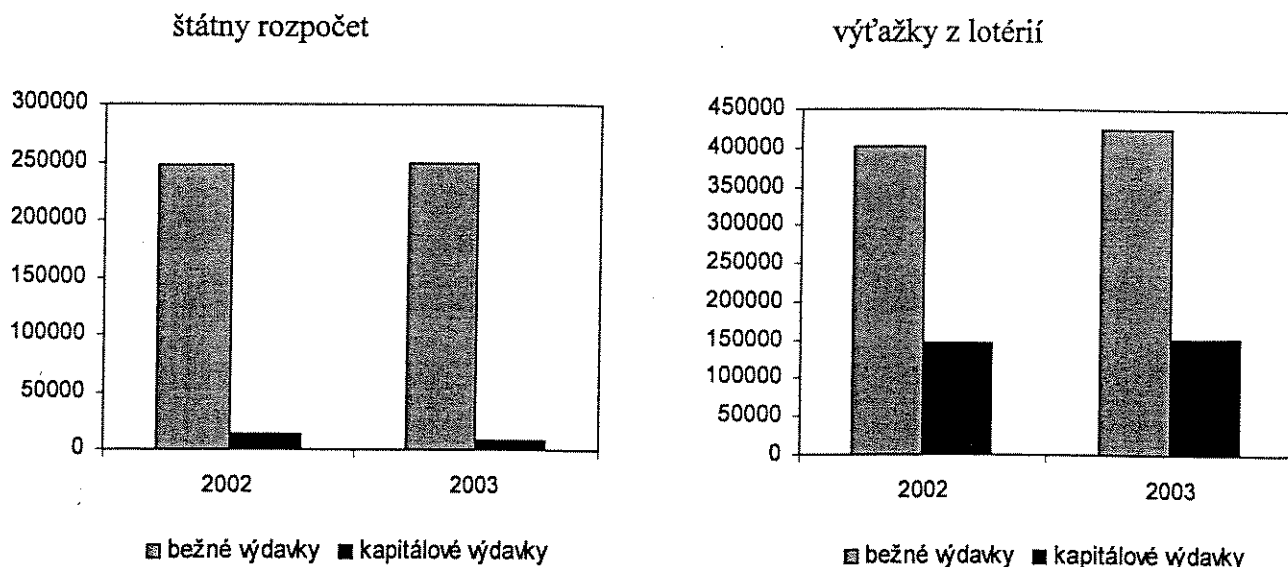
V členení výdavkov štátu na šport podľa účelu je zrejmé, že najväčšiu váhu majú výdavky zamerané na podporu telovýchovných a občianskych združení a výdavky na štátnu reprezentáciu. Práve podpora telovýchovných a športových občianskych združení bola v prevažnej miere financovaná z výťažkov lotérií.

Výdavky zo štátneho rozpočtu (všeobecných daňových príjmov) a z výťažku z lotérií sa líšia podľa svojho prevládajúceho typu: zo štátneho rozpočtu do oblasti športu sú takmer výlučne smerované bežné výdavky, kapitálové výdavky sú iba minimálne. Je to v súlade s proporciami celkových výdavkov štátneho rozpočtu, kde podiel kapitálových výdavkov ustupuje v prospech bežných výdavkov. Pri výdavkoch do športu, ktoré sú financované z výťažkov z lotérií, je podiel kapitálových výdavkov podstatne vyšší (graf 1 – a, b).

Graf 1 – a. Projektované vynakladanie prostriedkov štátneho rozpočtu a výťažkov z lotérií na oblasť športu na rok 2003 (v tis. Sk)

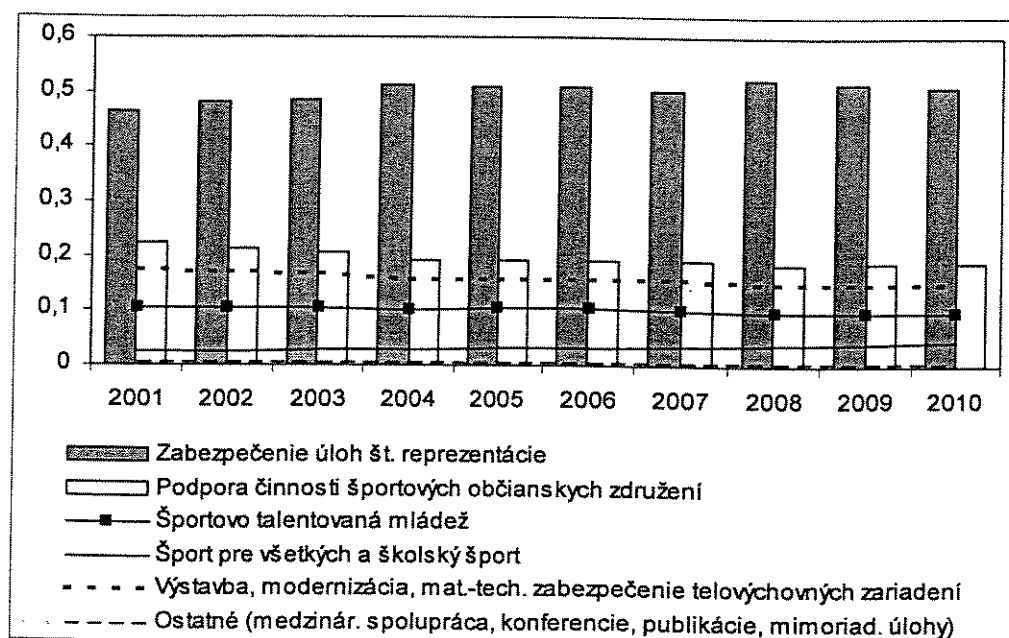

Graf 1 – b. Vynakladané prostriedky štátneho rozpočtu a výťažkov z lotérií na oblasť športu na roky 2002 a 2003 podľa typu výdavkov (v tis. Sk)

Národný program rozvoja športu nepredpokladal závažnejšie štruktúrne zmeny v smerovaní štátnych výdavkov (členených podľa účelu). Tendencia k miernemu poklesu podielu je prítomná vo výdavkoch na výstavbu, modernizáciu, materiálno-technické zabezpečenie telovýchovných zariadení aj vo výdavkoch na podporu činnosti športových občianskych združení. Naopak, mierny nárast podľa tejto projekcie mali zaznamenávať výdavky na šport pre všetkých a školský šport. Sumárne však možno zhrnúť, že táto projekcia je skôr odrazom konzervovania doterajších proporcií výdavkov štátneho rozpočtu do oblasti športu bez toho, aby sa vytváral priestor na výraznejšie financovanie aj z iných zdrojov (graf 2).

Graf 2. Projekcia štruktúry výdavkov na priority Národného programu rozvoja športu (podieli na celkových výdavkoch)

3.1.2. Mestá a obce (samospráva)

Objem prostriedkov od miest a obcí (v roku 2002 to bolo 1 030 mil. Sk) a od štátu je v SR v pomere približne 1:1 (keď štát prispel v tom istom roku sumou 1 121 Sk). V západoeurópskych krajinách objem zdrojov z miest a obcí niekoľkonásobne prevyšuje podporu od štátu (bližšie kapitola 5). Tento neobvyklý pomer medzi zdrojmi od obcí a od štátu v SR nie je daný mimoriadne nízkym podielom miest a obcí na financovaní športu, skôr mimoriadne vysokým podielom štátnych zdrojov. Mestá a obce sa podieľajú asi 25%-ami na celkovom objeme zdrojov prúdiacich do športu, čo je pomer bežný v európskych krajinách. Ale 28%-ný podiel štátu na celkových zdrojoch plynúcich do športu v SR je skôr anomáliou.

Pritom podiel obcí na financovaní je podobný podielu vo vyspelých štátoch **nie z dôvodu výraznej aktivity obcí, ale** skôr preto, že podiel súkromných zdrojov plynúcich do športu je veľmi nízky a preto majú obce relatívne vysoký percentuálny podiel na inak nízkom objeme zdrojov.

3.2. Súkromné zdroje

3.2.1. Verejnosť

V zákone o telesnej kultúre chýba jeden významný zdroj financovania, ktorým je priamo verejnosť. Verejnosť môže priamo financovať svoj:

- pasívny športový dopyt (diváci – vstupné, poplatky za športové televízne kanály a pod.),
- aktívny dopyt po športe (členské v kluboch, vstupné na športoviská, nákup športového vybavenia a pod.).

V oblasti financovania športu priamo verejnosťou prakticky neexistujú žiadne ucelené dáta o finančných tokoch. Bez poznania týchto finančných tokov vrátane „aktívnej spotreby rekreačného športu“ je však prakticky každá seriózna analýza financovania športu nemožná. Príklady zahraničných štúdií pritom ukazujú, že v oblasti aktívneho rekreačného športu sa „točí“ väčší objem peňazí ako vo výkonnostnom športe (Viseu, 2000).

V zásade platí, že s rastom vyspelosti spoločnosti rastie aj podiel výdavkov na voľný čas, vrátane výdavkov na športové aktivity. Je logické, že nárast príjmov² vyvoláva štruktúrny posun v spotrebiteľských výdavkoch domácností. Narastajúci príjem je sprevádzaný nárastom podielu výdavkov na aktivity voľného času. Teda tempo rastu výdavkov na aktivity voľného času je obyčajne vyššie ako tempo rastu celkových výdavkov.

Odhadnúť objem výdavkov na šport je možné pomocou vyčíslenia váhy výdavkov súvisiacich s rekreáciou a kultúrou (v rámci toho výdavkov na šport, rekreáciu) na celkových výdavkoch domácností podľa štandardizovanej metódy (COICOP), ktorú Štatistický úrad SR používa na výpočet rastu spotrebiteľských cien. Slovenská domácnosť dáva v priemere 72,1 promile (7,21%) z objemu svojich celkových výdavkov na rekreáciu a kultúru. V rámci toho len relatívne malá časť súvisí so športom. Vybavenie pre šport a rekreáciu (0,23% z celkových výdavkov) spolu s rekreačnými a športovými službami (0,26% z výdavkov) tvoria spolu iba 0,49% výdavkov domácností. Pri prepočte na priemerné mesačné výdavky

² Samozrejme, nejde tu o inflačný rast príjmov, ale iba taký, ktorý je spojený so zvýšením životnej úrovne.

člena domácnosti to znamená 15 Sk resp. 17 Sk na obyvateľa za mesiac. V hrubom celkovom vyjadrení predstavuje tento balík 81 mil. resp. 91 mil. Sk/mesiac, prípadne 970 mil. resp. 1,1 mld. Sk/rok.

Dôkaz o vyššom podiele týchto položiek na celkových výdavkoch vo vyspelejších ekonomikách prináša tabuľka 2. Výrazný je rozdiel práve v prípade rekreačných a športových služieb (kde podiel tejto položky na celkových výdavkoch je niekoľkonásobne vyšší v ekonomicky vyspelých krajinách v porovnaní so SR). V podieloch výdavkov na vybavenie pre šport a rekreáciu takisto existuje rozdiel, pritom však nie je až taký výrazný ako v prípade rekreačných a športových služieb.

Tabuľka 2. Podiel výdavkov na šport a rekreáciu z celkových výdavkov domácností

Údaje v promile	rekreácia a kultúra spolu	v tom:	
		vybavenie pre šport a rekreáciu	rekreačné a športové služby
Slovensko	72,1	2,3	2,6
Česko	95,5	3,5	4,0
Rakúsko	119,9	5,0	9,1
Nórsko	125,0	4,0	8,0
Nemecko	103,6	3,5	6,5

Prameň: národné štatistické úrady

Uvedené výdavky neobsahujú členské poplatky v združeniach a kluboch, ktoré sú tak osobitným zdrojom financovania. Členské v subjektoch s právnu formou občianskeho združenia je podľa zákona o daniach z príjmov oslobodené od dane z príjmov právnických osôb.

3.2.2. Sponzori

V akýchkoľvek existujúcich prehľadoch, resp. štúdiách, zaoberajúcich sa aj financovaním športu v SR, prakticky chýbajú informácie o finančných tokoch zo súkromnej sféry formou „sponzoringu“.

Definícia:

(1) Poskytnutie zdrojov (peňažných, ľudských, materiálových) zo strany fyzickej alebo právnickej osoby priamo na podujatie alebo činnosť výmenou za **priamu asociáciu** s týmto podujatím alebo činnosťou. Poskytujúci subjekt (sponzor) môže túto asociáciu využiť na dosiahnutie firemných, marketingových alebo mediálnych cieľov (Pope).

(2) Poskytnutie zdrojov (napr. peňazí, ľudí, materiálu) fyzickou alebo právnickou osobou (sponzor) priamo jednotlivcovi, inštitúcii alebo orgánu (príjemca), aby tento mohol uskutočňovať určitú činnosť výmenou za prínosy súvisiace s promotion stratégiou sponzora, ktoré môžu byť vyjadrené prostredníctvom firemných, marketingových alebo mediálnych cieľov.

V oblasti sponzoringu sa rozlišujú dva základné druhy: finančný a bartrový (založený na poskytnutí tovarov alebo služieb zo strany sponzora).

Na Slovensku v súčasnosti **neexistuje** ucelená legislatívna úprava sponzoringu, ani jednoznačná úprava inštitútu sponzorskej zmluvy. Finančná podpora z podnikovej sféry na športové subjekty sa tak realizuje na základe darovacích zmlúv, resp. zmlúv o reklame.

Niektoré legislatívne normy, najmä zákon o dani z príjmov v súčasnosti obsahujú niektoré prvky, ktoré predstavujú určitú **motiváciu subjektov na podporu vymedzených činností**.

Ako však vyplýva z definícií sponzoringu, jeho podstata v oblasti športu evidentne nie je založená na „čistej filantropii“, ale má značné viac-menej merateľné efekty pre sponzora. Z toho vyplýva, že obmedzením daňovej motivácie by nemalo dôjsť k výraznému oslabeniu sponzorských aktivít v oblasti športu. Na druhej strane, predovšetkým v prípade ekonomicky slabých regiónov sú významnejšie sponzorské aktivity podnikov otázne.

4. Materiálno-technické zabezpečenie športu

Špecifickou oblasťou je financovanie výstavby, prípadne rekonštrukcie aj údržby, opravy alebo obnovy fyzickej športovej infraštruktúry. Oblasť materiálno-technickej základne slovenského športu je tou bázou, ktorá sa dotýka komplexne všetkých otázok súvisiacich s rozvojom športu v SR.

Na jednej strane je na Slovensku pomerne rozšírený, a do značnej miery aj pravdivý, názor, že existujúca sieť športových zariadení je nedostatočná, z čoho vyplýva obmedzená dostupnosť priestoru na potenciálne športové aktivity. Na druhej strane, ukazuje sa, že existujú veľké rezervy vo využívaní **školských telovýchovných a športových zariadení**, ktoré sú aj vo svete uznávané ako prvoradá príležitosť na široký a bezbariérový prístup k športovým aktivitám.

Národný program rozvoja športu pomenúva negatívny vývoj a súčasnú kritickú situáciu v materiálno-technickej oblasti nasledovne:

„... Podľa rámcového zhodnotenia stavu súčasného športového vybavenia možno konštatovať, že prakticky za obdobie minulých 10 rokov sa v prospech skvalitnenia prevádzky, urbanisticko-architektonického a športovo-technického stavu športovísk v SR urobilo veľmi málo. Nevytvoril sa potrebný dlhodobý koncepčný prístup zabezpečenia investičnej prípravy športových zámerov, ktoré by boli orientované na progresívne riešenie podmienok pre tréningový a súťažný proces výkonnostného a vrcholového športu, pre oblasť štátnej športovej reprezentácie, športu pre všetkých a školskej a záujmovej telesnej výchovy.

Porovnateľné kritériá medzinárodnej kvality vývojovo spĺňa už len veľmi málo existujúcich športových zariadení v SR. Obnovované bolo väčšinou len športové vybavenie vrcholového športu tesne pred konaním medzinárodných podujatí, projektovo a finančne často improvizovane, pod značným časovým tlakom nutnosti rýchlej realizácie, nekomplexne a na úkor dlhodobej kvality.

Podobne kritická je aj charakteristika súčasnej nedostatočnej úrovne a rozsahu ponuky bežného športového vybavenia škôl a pre obyvateľov v sídelnej štruktúre miest a obcí. Tento stav sa prirodzene premieta do celkového zdravotného stavu obyvateľstva.

Uvedený veľký prepád kvality a ponuky nového športového vybavenia oproti iným štátom západnej Európy a vyspelého sveta je veľmi citeľný a pre všetkých zodpovedných musí byť alarmujúcim podnetom na prijatie rýchlych a systémových opatrení v tejto oblasti ...“

„... existencia športu bez širokej základne športových zariadení, technicky kvalitných športovísk s účelnou a peknou architektúrou v estetickom mestskom alebo krajinnom prostredí je nemysliteľná ....“

Koncepcia financovania športu objektívne konštatuje, že:

„... Stretáva sa tu odvetvové financovanie s tzv. grantovým a projektovým, stretáva sa pôsobnosť a aktivita občianskych združení s inými subjektami

a organizáciami, stretáva sa tu oblasť špičkového vrcholového športu, športovania detí a mládeže i oblasť športovania širokej verejnosti ...“

„... v súčasných zložitých ekonomických podmienkach súčasťou každého vývojového riešenia športových zariadení musí byť uplatnenie trendu ich viacúčelového využitia na športové, ale i spoločenské a kultúrne podujatia. Taktiež súčasťou financovania športu musia byť riešenia umožňujúce predovšetkým tzv. viaczdrojové financovanie ...“

Ukazuje sa však, a platí to najmä v prípade komerčne zaujímavých športov, že kompetentné subjekty – najmä športové zväzy, nedostatočne využívajú možnosti, ktoré prostredníctvom sponzoringu ponúka súkromný sektor a financovanie predovšetkým väčších športových, prípadne športovo-spoločenských zariadení na základe koncepcie PPP (Private-Public-Partnership).

5. SWOT analýza súčasného systému financovania športu v SR (M.E.S.A. 10)

Cieľom tejto časti je na základe poznatkov z predchádzajúcich kapitol zhrnúť výhody a nevýhody, príležitosti a riziká existujúceho systému financovania športu v SR a posúdiť, ako je existujúci systém schopný prispievať k plneniu funkcií, ktoré má šport v spoločnosti. Zistenia sústredené do tabuliek 3 a 4 vypovedajú o obmedzenom plnení základných funkcií športu pri súčasnom modeli jeho organizácie a financovania. Tieto zistenia spolu s námetmi získanými z vonkajšieho prostredia sú následne podkladmi pre návrh zmien vo financovaní športu.

Tabuľka 3. Výhody, nevýhody, príležitosti a ohrozenia v súčasnom systéme

VÝHODY	NEVÝHODY
- Zakotvené pravidlo o odvádzaní časti (50%) výťažku z lotérií na šport - Vybudovaná (hoci nie optimálne fungujúca) sústava mimovládnych organizácií starajúcich sa o šport	- Doteraz nedefinovaný verejný záujem v športe - Neprehľadný, príliš byrokratický systém - Zlý obraz v spoločnosti (kvôli škandálom, neprehľadnosti) odrádza sponzorov - Chýbajúca legislatívna úprava sponzorstva - Silná závislosť od verejných zdrojov (vrátane investičných výdavkov) - Príliš komplikovaný systém prerozdeľovania, duplicity a nepružnosti v prerozdeľovaní - Absencia jednotnej strešnej mimovládnej organizácie športu - Absencia objektívnych merateľných cieľov a s tým súvisiaca vážna sféra zodpovednosti
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
- Reforma verejnej správy, ktorá posilní postavenie samosprávy, ktorá má byť rozhodujúca pri alokovaní verejných zdrojov do športu - Pripravovaná komplexná legislatívna úprava pre neziskový sektor - Postupná zmena štýlu života prinesie vyšší podiel výdavkov na rekreáciu a šport z rodinných rozpočtov - Očakávaný rastúci záujem aspoň časti obyvateľstva o zdravie, fyzickú a psychickú výkonnosť (zatiaľ nemožno zovšeobecniť)	- Partikulárne záujmy niektorých subjektov (napr. zväzov) - Časť funkcionárov a „podporovateľov“ športu vyhovuje súčasný neprehľadný stav - Pranie špinavých peňazí v športe - Politicko-športový klientelizmus - Pretrvanie nejasnej vlastníckej štruktúry v kluboch

Tabuľka 4. Hodnotenie schopností súčasného systému prispieť k plneniu cieľov športu

Príklad cieľa športu z pohľadu jednotlivca	Zodpovedajúci cieľ z pohľadu spoločnosti	Možnosti a bariéry plnenia cieľa pri súčasných podmienkach
Rast kvality života, rozvoj osobnosti, zlepšenie zdravia.	Rast kvality ľudského potenciálu spoločnosti, prínos pre produktivitu a potenciál rozvoja, pokles nákladov na zdravotníctvo.	Nízka úroveň príjmov domácností predurčuje takú štruktúru ich výdavkov, v ktorej majú rekreácia a šport veľmi nízky podiel. Stav samosprávy je zatiaľ bariérou toho, aby ona vytvorila a udržiavala infraštruktúru pre napĺňanie tohto cieľa.
Predchádzanie asociálneho spôsobu života (hlavne mládeže). Premena voľného času na užitočnú spoločenskú energiu.	Oslabovanie javov sociálnej patológie.	Systém starostlivosti o športujúcu mládež sa rozpadol. Ani súčasný model financovania starostlivosti o športujúcu mládež, charakterizovaný plošným prispievaním štátu (na žiakov športových tried a pod.), nie je garanciou možnosti prístupu pre všetkých, ktorí na to majú fyzické predpoklady a záujem. Absentujú účinné podporné mechanizmy zamerané na také talenty, ktorých sociálna situácia nedovoľuje rozvinutie talentu z vlastných zdrojov.
Možnosť nezávislej občianskej iniciatívy.	Vytváranie podstatnej časti občianskej spoločnosti, rozvoj demokratických štruktúr.	Existuje sieť mimovládnych organizácií zameraných na šport, dokonca tvoria podstatnú časť slovenského mimovládneho sektora. Kvalita fungovania týchto subjektov však nezodpovedá ich poslaniu. Demokratické a transparentné fungovanie týchto subjektov je často spochybňiteľné. Vzťahy atomizovaných mimovládnych organizácií navzájom, ich vzťahy s orgánmi štátu a samosprávy sú nejasné, finančné toky neprehľadné.
Stotožnenie sa s úspešnými reprezentantmi, rast národného povedomia, národnej súdržnosti a pod.. Možnosť využitia produktov športového a zábavného priemyslu.	Prínos k vyjadreniu národno-štátnej prestíže, marketing krajiny. Rast ekonomickej aktivity v športovom a zábavnom priemysle (prínos k zamestnanosti, daňovým príjmom štátu a pod.).	Tento cieľ súvisí so športovou reprezentáciou. Nedostatky vo financovaní vrcholového športu (reprezentácie) oslabujú možnosť následnej tvorby silného športového (a so športom akokoľvek súvisiaceho) priemyslu s následným tokom daňových príjmov do rozpočtu štátu. Finančné toky od štátu prechádzajú netransparentným reťazcom prebyrokratizovaného systému, čo blokuje ich efektívne využitie.

6. Šport v zahraničí a porovnanie so Slovenskou republikou

6.1. Financovanie športu v zahraničí – vybrané mechanizmy

Cieľom tejto časti je identifikovať hlavné črty systémov financovania športu v iných krajinách, s vyhľadávaním progresívnych trendov prevládajúcich v externom prostredí.

Pre porovnanie štruktúry peňažných tokov smerujúcich do oblasti športu sme zostavili tabuľky 5 a 6. Z týchto štruktúrnych prehľadov vyplývajú nasledovné skutočnosti:

- Podstatná väčšina dotácií pochádza z lokálnych fondov (podpora od miestnej samosprávy). Výška podpory z miestnych fondov je spravidla niekoľko-násobkom výšky centrálne pridelovaných zdrojov.
- Krajiny bežne využívajú výťažky zo štátnych lotérií na financovanie športu. Výťažky z týchto lotérií však nie sú rozhodujúcim zdrojom podpory športu. Obvykle sú však tieto zdroje viazané na **financovanie projektov a programov**.
- Výška ročných dotácií (formou sponzoringu ako „súkromných dotácií“, dotácií od miestnych a centrálnych vlád, formou výťažku zo štátnych lotérií) je značne diferencovaná. Nemožno ani v rámci krajín EÚ hovoriť o nejakej obvyklej hodnote. Napríklad hodnota dotácií v prepočte na jedného obyvateľa vo Francúzsku dosahuje približne 6-násobok dotácií v Rakúsku.
- Podstatná väčšina celkových výdavkov na šport pochádza zo súkromných zdrojov. Súkromné zdroje tvoria 60 – 94 % zdrojov smerujúcich do oblasti športu.

Tabuľka 5. Objem ročných dotácií do oblasti športu (v EUR na jedného obyvateľa)

	Dotácie spolu	Dotácie formou sponzorských príspevkov	Dotácie zo štátnych lotérií	Priame štátne dotácie	Dotácie z miestnych fondov
Francúzsko	102,4	15,1	2,1	19,6	65,6
Fínsko	89,5	6,9	13,8	4,7	68,8
Švédsko	74,1	2,5	14,2	7,6	49,8
Dánsko	71,1	*	15,6	0,0	55,5
Taliansko	50,7	17,5	10,5	0,6	22,5
Holandsko	50,4	15,5	2,0	1,4	31,4
Veľká Británia	31,9	6,4	5,3	1,4	18,8
Portugalsko	29,8	1,8	3,1	4,1	21,5
Rakúsko	17,9	3,8	4,0	1,6	8,6
Poľsko	3,8	*	2,5	1,3	*
Maďarsko	3,6	0,5	0,2	1,6	1,3
Slovensko	*	*	2,4	2,5	4,6

Prameň: vlastné výpočty podľa údajov: Finanční podpora sportu ve vybraných zemích Evropy. Informační studie č. 5.153. Parlamentní institut, Kancelář Poslanecké sněmovny, Parlament České republiky, 1999.; vlastné prepočty podľa údajov Ministerstva školstva SR a Štátneho záverečného účtu 2002.

Poznámka: * nedostupné údaje

Tabuľka 6. Štruktúra financovania športu vo vybraných krajinách

	Štátny rozpočet	Miestne rozpočty	Verejné zdroje spolu	Súkromné zdroje spolu	Celkové zdroje	Celkové zdroje v % z HDP	Verejné zdroje v % z HDP
Dánsko	6,3%	32,5%	38,8%	61,2%	100%	0,56%	0,22%
Fínsko	4,3%	24,7%	29,0%	71,0%	100%	1,13%	0,33%
Francúzsko	8,9%	29,5%	38,4%	61,6%	100%	1,1%	0,42%
Nemecko	0,6%	26,6%	27,2%	72,8%	100%	1,28%	0,35%
Taliansko	8,2%	11,0%	19,2%	80,8%	100%	1,04%	0,2%
Portugalsko	9,9%	11,6%	21,5%	78,5%	100%	1,77%	0,61%
Švédsko	2,2%	20,4%	22,6%	77,3%	100%	0,8%	0,18%
Švajčiarsko	0,4%	5,2%	5,6%	94,4%	100%	3,47%	0,2%
Veľká Británia	0,8%	15,1%	15,9%	84,1%	100%	1,49%	0,24%
Maďarsko	30,2%	16,6%	46,8%	53,2%	100%	0,6%	0,28%
Slovinsko	5,5%	20,8%	26,4%	73,6%	100%	0,6%	0,16%
Slovensko	28,1%	25,8%	53,9%	46,1%	100%	0,4%	0,2%

Poznámky:

Verejné zdroje – rozpočtová podpora: obsahuje sumu všetkých prostriedkov od centrálnych ministerstiev a miestnych samospráv.

Súkromné zdroje sú príjmami pochádzajúcimi z vlastnej činnosti - zahŕňajú sponzorské príspevky a príjmy pochádzajúce z práv televízneho prenosu, výnosy zo stávok, členské, výnosy zo športových služieb (v tom príjmy zo vstupeniek), predaj športových suvenírov apod. Tieto údaje sa viažu na zdroje získané vlastnou aktivitou športových organizácií, nezahŕňujú výdavky na nákup športových statkov domácností.

Tabuľka je zostavená z údajov z druhej polovice deväťdesiatych rokov, s výnimkou Slovenska, ktorého údaje sú odhadom za rok 2002.

Prameň: Hungarian Sport Science Online , Trend 19/2003, Štátny záverečný účet 2002.

Modely financovania športu vo vyspelých ekonomikách možno rozlíšiť na tzv. európsky model a americký model. V európskom modeli sú hlavnými zdrojmi financovania športu domácnosti a miestne vlády, kým v americkom modeli sú hlavnými finančnými zdrojmi investície súkromných spoločností, sponzorské príspevky od podnikov a príjmy z televíznych vysielačích práv a reklamy³.

Ani európsky model však nie je celkom jednotný (čo sme naznačili už vyššie, pri porovnaní objemu dotácií do športu). V Portugalsku, Taliansku, Francúzsku je relatívne značný podiel centrálnej vlády na financovaní športu. V niektorých iných krajinách je podiel centrálneho financovania cez verejné zdroje minimálny v porovnaní s miestnym financovaním. Sú to štáty ako Nemecko, Švajčiarsko (teda typické spolkové krajiny). Napriek odlišnostiam však možno hovoriť o podobných črtách financovania športu v európskych krajinách. Výdavky na šport sa pohybujú v rozmedzí 0,5-3,5% z HDP (najmenej Dánsko, najviac Švajčiarsko), veľmi početná je hodnota okolo 1% z HDP. Súkromné zdroje (vrátane zdrojov domácností) silno prevažujú.

Keďže typický západoeurópsky model financovania je založený na výdavkoch podľa voľby domácností, možno povedať, že šport je v súlade s logikou trhu: „produkt“ je tvorený v súlade so záujmami účastníkov a divákov (v pozícii spotrebiteľa športových tovarov a

³ K rozlíšeniu týchto dvoch modelov pozri napr. Andreff, W.: Financing modern sport in the face of sporting ethic. Sports Intelligence Unit, Vingsted.

služieb). Pritom úloha verejných zdrojov nie je zanedbateľná, avšak hlavne na úrovni **lokálnych** správnych orgánov.

Hoci tento stav zatiaľ kontrastuje so stavom v postsocialistických ekonomikách, kde je podiel centrálného financovania výraznejší a mechanizmy financovania športu sú menej vyzreté, možno poukázať na pozitívnu výnimku v podobe Slovinska. Slovinsko⁴ má taký model financovania športu, ktorý je typický pre krajiny EÚ. Také financovanie, kde súkromné zdroje presahujú 70-percentný podiel, sú typické skôr pre západnú Európu, nie pre bývalé socialistické krajiny. Slovinské športové organizácie sa samofinancujú hlavne cez svoju vlastnú činnosť. Dôvodom môže byť aj predstih hospodárskej výkonnosti Slovinska pred ostatnými transformujúcimi sa štátmi, ale podstatná príčina bude zrejme v tom, že aj v bývalom socialistickom Slovinsku boli športové kluby financované tak, že neboli potrebné podstatné zmeny pri prispôbovaní sa požiadavkám trhového hospodárstva. Športové organizácie boli aj sú významnými časťami slovinskej občianskej spoločnosti. Niekoľko väčších klubov, ktoré sa zaoberajú profesionálnym športom, sa pomocou reorganizácie premenili na súkromné spoločnosti, ktoré fungujú ako v.o.s..

6.2. Inštitucionálne usporiadanie športu

6.2.1. Zahraníči

V jednotlivých krajinách EÚ je štruktúra organizácií podporujúcich šport značne diferencovaná. Pre štruktúru subjektov zameraných na podporu športu v štátoch EÚ možno uviesť:

- V niektorých krajinách podlieha agenda podpory športu pod niektoré z ministerstiev (alebo iných ústredných orgánov štátnej správy). Pritom ide o relatívne pestrú paletu ministerstiev: vnútra (Nemecko), školstva a vzdelávania (Fínsko), kultúry (Dánsko), zdravotníctva (Holandsko), samostatné ministerstvá pre telovýchovu a šport (Luxembursko), prípadne kombinácia viacerých rezortov (Veľká Británia – Ministerstvo pre kultúru, médiá a šport). V iných krajinách je podpora športu takmer výlučne v réžii mimovládneho subjektu a z vládnej úrovne sa vykonáva dohľad cez špecializovaný výbor alebo komisiu (Portugalsko, Španielsko, Taliansko).
- Značne komplikovane pôsobia štruktúry športu tam, kde podpora športu paralelne prechádza viacerými vrcholovými inštitúciami. To je príklad Veľkej Británie či Belgicka – v oboch krajinách je silno zohľadnený národný aspekt a existujúce linky podpory športu prechádzajú paralelne popri sebe.
- Rozhodujúca úloha je na mimovládnych organizáciách, ktoré obyčajne tvoria podstatnú časť občianskej spoločnosti a sú piliermi demokratických princípov v športe.
- V naznačených štruktúrach je prítomný prvok decentralizácie a subsidiarity: jadro činnosti pri podpore športu je na miestnych organizáciách, zastrešujúce vládne či mimovládne organizácie sú regionálne rozčlenené.

6.2.2. Slovenská republika

Ústredným orgánom štátnej správy pre šport je Ministerstvo školstva SR. Šport ako kategória v systéme inštitucionálneho riadenia neexistuje. Stratil sa aj z názvu ústredného

---

⁴ Bližšie pozri: Bednarik, J.- Šugman, R.- Simoneti, M.- Potocnik, J.: Financial Support System of Sport in Slovenia: a Comparison with Western European countries. Sporttudomány, 1998, č. 1.

orgánu štátnej správy a taktiež odbor štátnej služby „štátna starostlivosť o šport“ bol Úradom pre štátnu službu SR v roku 2003 zrušený.

Sekcia štátnej starostlivosti o šport MŠ SR v počte 16 štátnych zamestnancov je najmenším odborným, legislatívnym a koncepčným štátnym útvarom pre šport v Európe!

Sféra mimovládnych organizácií svoj strešný – centrálny subjekt, ktorý by bol oficiálnym partnerom štátu v oblasti športu, nemá.

6.3. Progresívne trendy vo financovaní športu

Emisie klubových akcií – niektoré špičkové kluby emitujú svoje akcie a tieto akcie sú obchodovateľné na burzách.

Jasný vzťah zdroj – výdavok v prípade financovania z verejných zdrojov. Trend smeruje k tomu, aby v prípade vynakladania verejných zdrojov na budovanie športovej infraštruktúry bol jasne pomenovaný zdroj, z ktorého sa bude čerpať (napr. dočasné zvýšenie niektorej miestnej dane, výnosy zo zvláštnej lotérie a pod.).

V európskych krajinách aj v USA sa z verejných zdrojov finančne podporujú projekty Sports for all – šport pre všetkých. Kým odborná verejnosť obyčajne odmieta výstavbu areálov pre profesionálne športy, mainstreamové ekonomické myslenie bez problémov akceptuje projekty rekreačných a športových zariadení orientovaných na širokoplošné vyhľadávanie mladých talentov, podporu športového využitia voľného času mládeže a podobne. Rozhodujúcu rolu tu však hrajú orgány miestnej samosprávy, nie centrálna vláda.

V kruhoch expertov, ale aj v organizáciách daňových poplatníkov narastá odpor voči financovaniu zariadení profesionálneho športu (napr. štadiónov, ktoré slúžia profesionálnemu klubu) z verejných zdrojov. Profesionálne zariadenia budované z verejných zdrojov sú nazývané ako projekty “corporate welfare” („firemný blahobyť“) alebo “public money for private gain” („verejné prostriedky na súkromný prospech”)⁵.

Posun nastáva však aj vo vnímaní výstavby ostatných (nielen profesionálnych) športových zariadení z verejných zdrojov. Obhajcovia financovania z verejných zdrojov sa snažia legitimizovať svoje požiadavky aj za pomoci ekonomických argumentov: predovšetkým tým, že to prispieva k rozvoju miest a k ekonomickému rozmachu nadväzujúcich obchodných aktivít a aj samotných obyvateľov. Argumenty ekonomickej analýzy⁶ verejných výdavkov na výstavbu štadiónov však popierajú priamy vzťah medzi výstavbou športových zariadení a následným rozmachom obchodu: keby to tak naozaj bolo, boli by aj súkromní investori ochotnejší zúčastniť sa takýchto projektov. Okrem toho tieto ekonomické analýzy poukázali na slabú väzbu medzi rastúcim počtom zábavných (v rámci toho aj športových) zariadení a objemom celkových výdavkov na zábavu a šport. To znamená, že pridanie dodatočnej možnosti zábavy a športu do určitej lokality znamená odlev zdrojov od ostatných podobných zariadení. Necitlivý úradný zásah do prostredia tým, že

⁵ Voči takýmto aktivitám vznikli v USA hnutia ako Grassroots Against Government-Mandated Entertainment (GAGME) alebo Citizens Opposed to Stadium Tax (COST). Kritici napr. pripomínajú, že v období 1953-2000 bolo v USA z verejných zdrojov použitých viac ako 20 mld. USD na budovanie profesionálnych športových štadiónov. Je to dvaapokrát viac ako prispeli majitelia športových klubov!

⁶ Prehľad ekonomických analýz tohoto problému prináša napr. Siegfried, J. a Zimbalist, A.: “The Economics of Sports Facilities and Their Communities,” The Journal of Economic Perspectives, Summer 2000.

verejný sektor vybuduje športové zariadenie, preto znamená ochudobnenie iných subjektov, ktoré na miestnom trhu pôsobia a tie sa potom takisto dožadujú podpory verejného sektora.

Preto podľa týchto analýz má byť postavenie každého nového športového zariadenia využitím trhovej medzery a rozhodovanie o jeho výstavbe má prebiehať podobne ako rozhodovanie o iných trhových investíciách. Za týchto okolností je podpora od miestnych orgánov prípustná.

Popularitu si v tomto kontexte získavajú aj tzv. viacúčelové športové haly, ktoré sú maximálne využívané nielen na športové aktivity (vrátane komerčných aktivít profesionálneho športu), ale aj na kultúrne a spoločenské podujatia.

B. Komplexný systém financovania športu a postup krokov k objektivizácii systému financovania športu v SR

Tak ako aj predmetná analýza ukázala, financovanie športu predstavuje zložitý kolos komplexu vstupov a výstupov, na ktoré má vplyv celý rad činiteľov – vláda, parlament, štátne inštitúcie, samospráva, športové organizácie, podnikatelia, samotní účastníci športových aktivít, široká verejnosť, celková ekonomická situácia v štáte, inštitucionálne zabezpečenie športu, legislatíva a pod.. **Preto komplexné riešenie má nadrezortný charakter, presahujúci kompetencie a právomoci Ministerstva školstva SR.**

Národná rada SR na svojom rokovaní dňa 2. novembra 2004 prerokovala **Správu o súčasnom stave športu v SR a uznesením č. 1332 uložila vláde SR pripraviť návrh na komplexný finančný model športu a na sprehl'adnenie tokov v oblasti športu Slovenskej republiky.**

Vzhľadom na to, že z rozpravy k predmetnému materiálu v NR SR nevyplývali konkrétne výhrady k existujúcemu systému financovania športu ani námety na zlepšenie súčasného stavu, boli Ministerstvo školstva SR a Vláda Slovenskej republiky postavené pred ťažkú úlohu ako nový model financovania smerovať. Dbať, aby nový model bol lepší ako súčasný, a pritom mať na zreteli skutočnosť, že finančných prostriedkov plynúcich do športu v najbližšom období viac nebude. Toto konštatovanie potvrdzuje návrh zákona o štátnom rozpočte SR na roky 2005 – 2007, pripravovaný zákon o hazardných hrách, proces fiškálnej decentralizácie a pod..

Navyše ide o úlohu, ktorá má zohľadňovať potreby všetkých zainteresovaných subjektov, mala by byť progresívnou víziou na niekoľko rokov v súlade so strednodobou stratégiou a nemala by byť vypracovaná „len“ štátnymi zamestnancami Ministerstva školstva SR.

Ministerstvo školstva SR na základe uvedených skutočností nemalo inú možnosť, len využiť analýzu a materiál vypracovaný Inštitútom pre verejné otázky a expertnou skupinou M.E.S.A. 10 a súčasne dotazníkovou formou osloviť pokiaľ možno čo najširšie spektrum respondentov z oblasti štátnej správy, samosprávy, športových organizácií, poslancov NR SR, zainteresovať poradné orgány ministra školstva a na základe tejto analýzy pokúsiť sa pomenovať hlavné problémové oblasti vo financovaní športu v SR a navrhnúť komplexný finančný model športu.

Aj následná „anketová analýza“ ukázala to, čo je zrejmé aj z materiálu Inštitútu pre verejné otázky a M.E.S.A. 10, že problém financovania športu presahuje rámec pôsobnosti a kompetencie Ministerstva školstva SR a že ide o problém širších rozmerov vyžadujúci si zainteresovanosť každého – ústavných činiteľov, štátnych orgánov, poslancov NR SR, predstaviteľov samosprávy, športových organizácií, samotných účastníkov športových aktivít, podnikateľov atď..

Väčšina oslovených respondentov (67%) sa zhodla v tom, že úroveň a vôbec objem finančných prostriedkov plynúcich do športu je podmienený v prvom rade úrovňou ekonomiky Slovenskej republiky ako celku. Ekonomika športu je len súčasťou ostatných ekonomických procesov. Tak ako sa bude vyvíjať ekonomika štátu, tak sa postupne bude vyvíjať aj ekonomika slovenského športu a budú sa zlepšovať aj podmienky pre slovenský šport.

Ani jeden respondent neoznačil, že súčasná legislatíva (vrátane ekonomických zákonov) je dobrým východiskom pre financovanie športu a zodpovedá požiadavkám športovej praxe.

Len 4% oslovených sa vyjadrilo, že výťažky z lotérií majú byť v každom prípade riadnym príjmom štátneho rozpočtu a nikto neoznačil návrh nového zákona o hazardných hrách za progresívny a moderný. Naopak, takmer všetci súhlasia s tým, že výťažky z lotérií

by mali mať iný režim rozpočtovania a spôsobu použitia ako v súčasnosti, resp. ich použitie by malo byť mimo priamej ingerencie štátu a taktiež prejavili názor, že návrh nového zákona o hazardných hrách je kontroverzný pre mimovládne organizácie.

Výšku štátnych dotácií určených na šport označilo 74% opýtaných za nedostatočnú a 82% respondentov označilo, že financovanie športu na miestnej a regionálnej úrovni nie je na požadovanej úrovni.

Taktiež väčšina respondentov sa vyjadrila kriticky ku správaniu sa Slovenskej televízie ako verejnoprávnej inštitúcie k športu (slovenský šport nedostáva priestor v celej jeho šírke a že je potrebné hľadať riešenia, aby sa príjmy z televíznych práv a prenosov stali dôležitou súčasťou financovania športu v SR).

Do prieskumu sa zapojili všetky rozhodujúce športové organizácie, športové zväzy, predseda Slovenského olympijského výboru, predseda Slovenského paralympijského výboru (zároveň aj paralympijský víťaz z Atén), členovia poradného orgánu ministra školstva SR pre šport, riaditeľ Národného športového centra, zástupcovia športových organizácií v regiónoch, Združenie miest a obcí Slovenska. **Paradoxne do prieskumu sa nezapojili poslanci NR SR. Z 25 oslovených v stanovenom termíne sa k zásadným otázkam financovania športu v SR nevyjadril ani jeden.**

Väčšina respondentov (65%) sa stotožnila s **nasledovným poradím základných problémov súvisiacich s financovaním športu v SR:**

1. úroveň ekonomiky SR ako celku
2. súčasná legislatíva
3. režim rozpočtovania a používania prostriedkov z lotérií
4. nefungujúci systém financovania prostredníctvom televíznych spoločností
5. výška – celkový objem štátnych dotácií
6. neprehľadná organizačná štruktúra športu v SR
7. nedostatok zdrojov na regionálnej a miestnej úrovni (samospráva)
8. celková úroveň – kvalita športu v SR
9. imidž slovenského športu
10. nedostatočne rozvinutý športový marketing
11. nezáujem nadnárodných spoločností o podporu športu v SR
12. systém rozdeľovania dotácií zo štátneho rozpočtu prostredníctvom MŠ SR

Prieskum v plnom rozsahu potvrdil to, čo bolo konštatované aj v predloženej správe o súčasnom stave športu v SR. **Dosahované výsledky v športe sú na vyššej úrovni ako podmienky pre jeho rozvoj.** Analýza ukázala, že slovenský šport má dobré meno a výsledky, ktoré dosahujú naši poprední športovci na medzinárodnej scéne, si zasluhujú väčšiu vážnosť a vyššie ocenenie, ako je tomu teraz.

Tiež sa potvrdilo, že spojenie „**zlý systém financovania = nesystémovosť a netransparentnosť pri rozdeľovaní štátnych dotácií**“ **neplatí. Rozdeľovanie štátnych dotácií** podľa princípov obsiahnutých v Národnom programe rozvoja športu a kritérií Ministerstva školstva SR je práve jednou z **lepšie hodnotených oblastí** vo finančnom zabezpečení športu na Slovensku.

Programovú štruktúru a kritériá poskytovania dotácií väčšina respondentov nespochybnila, pripomienky smerovali najmä k celkovej výške štátnych dotácií, ktorú však Ministerstvo školstva SR, resp. sekcia štátnej starostlivosti o šport nemôže ovplyvniť. O ovplyvniť ju mohli a môžu napr. aj poslanci NR SR pri schvaľovaní zákona o štátnom rozpočte SR a taktiež pri prerokovávaní návrhu zákona o hazardných hrách.

V správe o súčasnom stave športu v SR bol jasne naznačený základný model financovania športu, preto ho v tomto materiáli znova neopisujeme.

V tejto súvislosti treba len zdôrazniť, že v súlade s Národným programom rozvoja športu sa v roku 2004 pristúpilo k ďalším zásadným opatreniam v prehĺbení odvetvového systému financovania a vytvorili sa východiská aj pre podporu športu na regionálnej úrovni. Zo systému boli vylúčené všetky medzičlánky, plniace len úlohu sprostredkovateľa, prípadne výplatného centra pri prenose štátnych dotácií k priamemu „používateľovi“. **Súčasný systém je založený na priamočiarosti** – dotácie smerujú z Ministerstva školstva SR priamo k organizácii, ktorá je nositeľom toho ktorého konkrétneho programu. Finančné toky štátu sú jasné a majú presného adresáta. Systém labyrintu z rokov 1990 – 2003 vyplývajúci zo zlej organizačnej štruktúry športových organizácií, sme nahradili systémom „priamych čiar“, ktoré zjednodušíť a sprehľadniť z hľadiska finančných tokov už viac skutočne nie je možné.

Koncepcným základom všetkých pripravovaných zmien, vrátane ekonomiky a financovania športu, tak ako sme uviedli už v prechádzajúcej správe o súčasnom stave športu v SR je pripravovaný nový zákon o športe.

Zákon má ambíciu vymedziť oblasti tzv. verejného záujmu v športe, ktoré vyžadujú zákonnú ingerenciu štátu, vrátane finančného zabezpečenia. Zákon má ďalej riešiť otázku právnej úpravy profesionálneho športu a statusu profesionálneho športovca, novej úpravy sponzoringu, úpravy prenosových práv k športovým podujatiam a pod.. Pri zohľadnení medzinárodného vývoja v tejto oblasti a akceptácii zvýšeného a mnohostranného významu športu v spoločnosti je potrebné prijať komplexnú právnu úpravu, ktorá by stanovila oblasti športu podporované štátom, osobitne vo vzťahu k deťom, mládeži a občanov so zdravotným postihnutím.

Celý systém dotácií pre slovenský šport sa zjednoduší a sprehľadní aj na základe návrhu zákona MF SR o hazardných hrách, aj keď mimovládne organizácie ho nepovažujú za dobrý.

Model nazvaný v Národnom programe rozvoja športu SR ako „dvojkanálový“, ktorý pozostával niekoľko desaťročí z dvoch hlavných centrálnych zdrojov financovania – z prostriedkov štátneho rozpočtu a osobitne z výťažkov lotérií a iných podobných hier sa **nahrádza jedným finančným tokom plynúcim výhradne cez štátny rozpočet.**

K sprehľadneniu finančných tokov prispela aj organizačná zmena na Ministerstve školstva SR, kde pôvodná sekcia športu, detí a mládeže, bola nahradená novým útvarom – sekciou štátnej starostlivosti o šport, ktorej súčasťou je aj odbor financovania športu.

Komplexný finančný model športu a sprehľadnenie finančných tokov nemožno však vytrhávať z kontextu diania v slovenskom športe a nemôže mať inú podobu, ako majú základné východiská a základné princípy nového zákona o športe, t. j. musí vychádzať z tých istých inštitútov, ktoré sú pomenované v tejto pripravovanej norme. Verejný záujem, komercializácia športu, status vrcholového športovca, obchodovanie s televíznymi právami, športový marketing, sponzoring – to sú termíny, ktoré boli vždy vytrhávané zo systému financovania a tento sa zužoval len na rozdeľovanie štátnych dotácií. Lenže keď hovoríme o komplexnom modeli financovania, tak je treba brať do úvahy všetky aspekty a mieru zodpovednosti v celom spektre financovania športu v SR.

1. Východiská a opatrenia pre tvorbu komplexného modelu financovania športu

Pri tvorbe tzv. komplexného modelu financovania športu musíme vychádzať v prvom rade zo základných faktorov, ovplyvňujúcich celý mechanizmus finančných tokov (analýza v časti A.), úrovne (centrálna, regionálna, miestna), kompetencií atď.. Systém financovania a vôbec ekonomika športu, ako sme uviedli, je závislá od ekonomiky štátu a procesov v ňom prebiehajúcich. **Je na najvyšších orgánoch, aké miesto a akú váhu z hľadiska záujmu štátu priznajú sfére nazývanej „slovenský šport“.**

Štát – vláda SR, Národná rada SR

- a) súčasný stav – šport nemá zodpovedajúce postavenie v spoločnosti a nepatrí medzi prioritné problémové oblasti, ktoré je v súčasnosti nevyhnutné riešiť
- b) riešenie – inštitucionálne riešenie, kvalitná legislatíva, vyššia miera finančného zabezpečenia športu z centrálnych dotácií, zlepšovanie postavenia športu v spoločnosti všetkými zainteresovanými subjektami (aj prostredníctvom vlastnej sebareflexie)

Inštitucionálne zabezpečenie

- a) súčasný stav – Ministerstvo školstva SR, sekcia štátnej starostlivosti o šport (16 zamestnancov) s 2 odbormi – odbor športu a odbor financovania športu
- b) riešenie – Ministerstvo školstva SR, sekcia štátnej starostlivosti o šport s 3 odbormi – odbor športu, odbor financovania športu a odbor medzinárodnej spolupráce (22 štátnych zamestnancov)

Legislatíva

- a) súčasný stav – zastaralý zákon o telesnej kultúre, ekonomické zákony – chýbajú motivačné faktory pre podporu verejnoprospešných aktivít, nadnárodné spoločnosti v SR nepodporujú slovenský šport, nedoriešený proces fiškálnej decentralizácie
- b) riešenie – nový zákon o športe (pripravuje sa, je v pláne na rok 2005), nový zákon o združovaní občanov (dať do plánu na rok 2005)

Štátne dotácie – objem

- a) súčasný stav – dotácie predstavujú objem cca 1,10 mld. Sk
- b) riešenie – dotácie zvýšiť na objem 1,65 mld. Sk (0,95 mld. Sk zo štátneho rozpočtu a 0,70 mld. z lotérií)

Štátne dotácie – toky

- a) súčasný stav – rozhodujúce subjekty – vláda SR a Národná rada SR (príprava a schvaľovanie zákona o štátnom rozpočte) → Ministerstvo financií SR → kapitola Ministerstva školstva SR → sekcia financovania a rozpočtu → sekcia štátnej starostlivosti o šport → programové financovanie → dotácie jednotlivým subjektom
- b) riešenie – zostáva súčasný stav (zodpovednosť za prostriedky štátneho rozpočtu musí byť na orgáne štátnej správy)

Štátne garancie

- a) súčasný stav – zákon o štátnom rozpočte SR a zákon o lotériách a iných podobných hrách
- b) riešenie – zákon o športe (stanovený verejný záujem a dlhodobý program podpory športu), zákon o hazardných hrách a osobitná, vládou schválená podpora pri realizácii investícií mimoriadneho významu – výstavba modernej národnej multifunkčnej športovej haly, národného futbalového štadióna a pod..

2. Centrálna dotácia štátu prostredníctvom Ministerstva školstva SR

Štátne dotácie – toky

Vláda SR a Národná rada SR (príprava a schvaľovanie zákona o štátnom rozpočte) → Ministerstvo financií SR → kapitola Ministerstva školstva SR → sekcia financovania a rozpočtu → sekcia štátnej starostlivosti o šport → programové financovanie (Národný program rozvoja športu) → dotácie jednotlivým subjektom.

Podprogram šport pre všetkých a záujmová činnosť na školách

- a) cieľ – vytvorenie podmienok pre pravidelné športovanie, predovšetkým u detí a mládeže, podpora systému pravidelných školských športových súťaží, osvojenie si pozitívneho a zdravého životného štýlu u mládeže a obyvateľstva a tým zlepšovanie zdravotného stavu obyvateľstva, menšie náklady na zdravotnú starostlivosť, pozitívne využívanie voľného času (aktívne), menšie náklady na odstraňovanie negatívnych návykov a javov, väčší obrat v službách v oblasti športu a rekreácie, lepšia pracovná výkonnosť a pod.
- b) kritériá pre poskytnutie dotácie – kvalita vytvárania podmienok pre športovanie detí, mládeže a širokej verejnosti za účelom vytvorenia návyku pre pravidelné športovanie a upevňovanie zdravia
- c) tok dotácie – MŠ SR → športové subjekty organizujúce aktivity → jednotlivec

Podprogram štátna športová reprezentácia a rozvoj športových odvetví

- a) cieľ – úspešná reprezentácia krajiny (športová vrátane prezentácie vyspelosti krajiny v oblasti kultúry, životnej úrovne, ekonomiky a pod.), rozširovanie športového odvetvia a jeho popularizácia na Slovensku, pozitívne vzory pre mládež, motivácia k športovaniu vrátane zdravého životného štýlu a tým zlepšovanie zdravotného stavu obyvateľstva, menšie náklady na zdravotnú starostlivosť, pozitívne využívanie voľného času (aktívne aj pasívne), menšie náklady na odstraňovanie negatívnych návykov a javov, väčší obrat v službách v oblasti športu a rekreácie, lepšia pracovná výkonnosť a pod.
- b) kritériá pre poskytnutie dotácie – výsledky na medzinárodných podujatiach, členská základňa, úroveň súťaží a medzinárodná dôležitosť jednotlivých športových odvetví
- c) tok dotácie – MŠ SR → športové zväzy → jednotlivec

Podprogram športovo-talentovaná mládež

- a) cieľ – cieleň výber a podpora prípravy talentovanej mládeže s cieľom úspešnej športovej reprezentácie SR na medzinárodnej scéne
- b) kritériá pre poskytnutie dotácie – úroveň kvality výberu a práce s talentovanou mládežou, veľkosť mládežníckej základne, zaradenie do reprezentačných výberov a výsledky na medzinárodných podujatiach
- c) tok dotácie – MŠ SR → športové zväzy (→ športové kluby – hlavne pri kolektívnych športoch) → jednotlivec

Podprogram materiálno-technický rozvoj športu (investície)

- a) cieľ – vytvorenie základných podmienok pre aktívne športovanie širokej verejnosti (detí, mládeže a dospeléj populácie), pre zábavu (pasívne pozitívne využitie voľného času – sledovanie športových podujatí), pre súťažný šport a športovú reprezentáciu, pre prezentáciu vyspelosti krajiny (výnimočné a zaujímavé architektonické riešenia), pre prílev zahraničnej klientely (predstavuje prierezovú funkciu pre plnenie cieľov predchádzajúcich 3 podprogramov)
- b) kritériá pre poskytnutie dotácie – regionálne rozloženie, viacúčelovosť a prístupnosť pre občanov, úroveň a účel stavby, skutočná potreba a havarijné stavy, výška požadovanej dotácie a celková výška rozpočtu, úroveň rozostavanosti, spolufinancovanie
- c) tok dotácie – MŠ SR → vlastníci objektov (obce, športové kluby), športové zväzy → jednotlivec

Celý systém podmienok, kritérií a metodiky rozpisu finančných prostriedkov je zverejnený na internetovej stránke MŠ SR. Materiál je rozsiahly a preto ho nie je možné v plnom rozsahu prezentovať v tomto dokumente. Ako sme už uviedli, celý systém je výsledkom spoločného úsilia, konsenzu a rokovaní štátnych orgánov a športových organizácií od roku 1993. **Systém financovania nie je jednorázový, direktívny akt z pozície ústredného orgánu štátnej správy, ale proces, na príprave ktorého participujú roky všetky zainteresované zložky a neustále sa zdokonaľuje.**

3. Centrálna dotácia štátu prostredníctvom Ministerstva obrany SR a Ministerstva vnútra SR

Podpora vrcholového športu, resp. príprava a komplexné zabezpečenie športovcov

- a) cieľ – úspešná reprezentácia krajiny (športová vrátane prezentácie vyspelosti krajiny v oblasti kultúrny, životnej úrovne, ekonomiky a pod.), rozširovanie športového odvetvia a jeho popularizácia na Slovensku, pozitívne vzory pre mládež, motivácia k športovaniu vrátane zdravého životného štýlu a tým zlepšovanie zdravotného stavu obyvateľstva, menšie náklady na zdravotnú starostlivosť, pozitívne využívanie voľného času (aktívne aj pasívne), menšie náklady na odstraňovanie negatívnych návykov a javov, väčší obrat v službách v oblasti športu a rekreácie, lepšia pracovná výkonnosť a pod.
- b) kritériá pre poskytnutie dotácie – výsledky na medzinárodných podujatiach a medzinárodná dôležitosť jednotlivých športových odvetví, rast výkonnosti
- c) tok dotácie – MO SR a MV SR → rozpočtové organizácie (Armádne športové stredisko Dukla Banská Bystrica, Armádne športové stredisko Dukla Trenčín, Stredisko štátnej športovej reprezentácie MV SR) → jednotlivci

Podpora športu v týchto rezortoch má oporu v zákone o telesnej kultúre. Obidva rezorty plnia dôležité a nenahraditeľné funkcie v systéme štátnej starostlivosti o vrcholový šport a športovú reprezentáciu.

5. Návrhy vyplývajúce z časti A. týkajúce sa centrálnych dotácií

- a) transparentnosť a informovanosť
- b) systémovosť a dlhodobé pravidlá vo financovaní zo zdrojov štátu
- c) cielenosť a efektívnosť verejných výdavkov
- d) čitateľnosť štruktúry a dôveryhodnosť

6. Regionálna a miestna podpora športu

Reforma verejnej správy by mala posilniť postavenie samosprávy a tá by mala byť rozhodujúca pri alokovaní verejných zdrojov na oblasť športu.

- a) súčasný stav – nedokončený proces fiškálnej decentralizácie
- b) riešenie – dokončiť proces fiškálnej decentralizácie (od roku 2006) a uplatnenie modelu realizovaného vo vyspelých európskych krajinách

Finančné toky by mali byť v súlade so samosprávnymi kompetenciami a funkciami príslušného samosprávneho subjektu. Oblasť financovania športu na úrovni samosprávy nie je možné centrálnie ovplyvniť (napr. direktívou cez koncepciu tzv. komplexného modelu

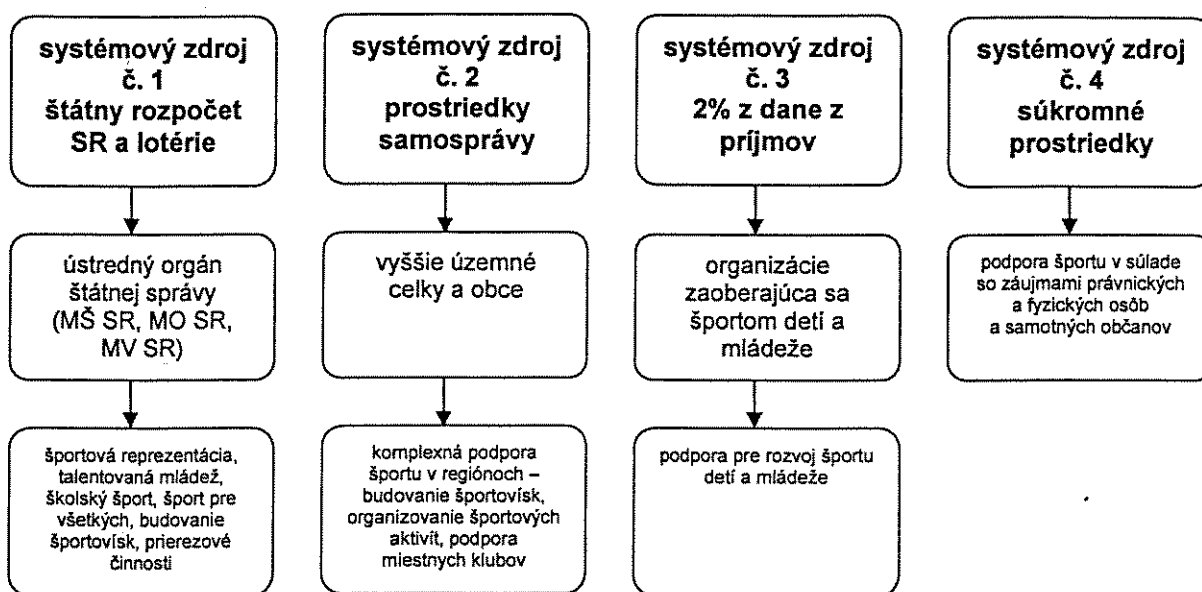
financovania športu). Aj napriek tomu, že ide o kľúčovú oblasť pri rozvoji športu. Ide o celospoločenský proces a šport je len súčasťou procesu decentralizácie.

Na prechodné obdobie pristúpilo Ministerstvo školstva SR k podpore športu na regionálnej úrovni na základe princípu tzv. dekoncentrácie, finančnou dotáciou krajským športovým centrom, zriadeným podľa zákona o združovaní občanov. Ide o prenesený výkon časti kompetencií v systéme podpory športu v regiónoch, ale s rozhodovacími právomocami vo výhradnej pôsobnosti na centrálnej úrovni, reprezentovanej Ministerstvom školstva SR.

7. Komplexný model financovania športu - základná schéma

Model vychádza z analýzy, súčasných podmienok a aktuálnych riešení, ktoré majú zásadný vplyv na financovanie športu v SR. Tento model sa realizuje v súčasnosti.

Zdroje financovania športu

Základné princípy modelu

Systémový zdroj č. 1

Realizácia zámerov štátnej politiky a finančná ingerencia štátu v určitých oblastiach športu je nezastupiteľná. Ide predovšetkým o reprezentáciu štátu (štátna športová reprezentácia, medzinárodná spolupráca v športe), starostlivosť o športové talenty, vedu, výskum, zdravotnú starostlivosť o športovcov a informatiku. Štátne dotácie sú jedným zo zdrojov financovania športu vo všetkých krajinách sveta. Prehľadnosť finančných tokov je zabezpečená cez ciele, programové financovanie. Efektivita modelu je podmienená samozrejme aj výškou štátnych dotácií.

Systémový zdroj č. 2

Realizácia regionálnej a miestnej politiky vo vzťahu k športu detí, mládeže a obyvateľov vychádza zo záujmu občanov jednotlivých miest, obcí a vyšších územných celkov, z miestnych podmienok, možností a tradícií a mala by korešpondovať s plánmi rozvoja týchto oblastí. Efektivita modelu je podmienená samozrejme aj výškou finančných prostriedkov, ktoré sú na regionálnej a miestnej úrovni a rozhodnutiami orgánov samosprávy.

Systémový zdroj č. 3

Podľa zákona o daniach z príjmov môžu fyzické a právnické osoby rozhodnúť o poukázaní 2% dane z príjmov na verejnoprospešné aktivity príslušným mimovládny

organizáciám, t. z. aj organizáciám zabezpečujúcim športové aktivity detí a mládeže. Na tento systémový zdroj sa akosi zabúda a často je najmä Ministerstvo školstva SR kritizované za malý objem dotácií plynúci na podporu športovania detí a mládeže. Ministerstvo školstva SR každoročne vyčleňuje na činnosť útvarov športovo-talentovanej mládeže cca 140 mil. Sk, okrem toho na podporu športových súťaží na školách ďalších 10 mil. Sk a na projekt „Otvorená škola“ 20 mil. Sk.

Ak k tomu prirátame možnosť aký objem finančných prostriedkov na športovanie detí a mládeže je možné vygenerovať cez 2% dane z príjmov, je zrejmé, že systémové predpoklady pre športovanie detí a mládeže sú primerane vytvorené. To, ako sa tieto predpoklady v praxi realizujú, však nie je chybou systému zdrojov a finančných tokov, ale skôr inštitucionálneho zabezpečenia športu v SR, predovšetkým na úrovni mimovládnych organizácií.

Systémový zdroj č. 4

Podpora športu zo súkromných zdrojov sa realizuje v súlade so záujmami právnických a fyzických osôb a samotných občanov. Toto rozhodovanie je možné podporiť len legislatívou, ktorá bude motivujúca pre súkromný sektor, aby vkladal finančné prostriedky do športu.

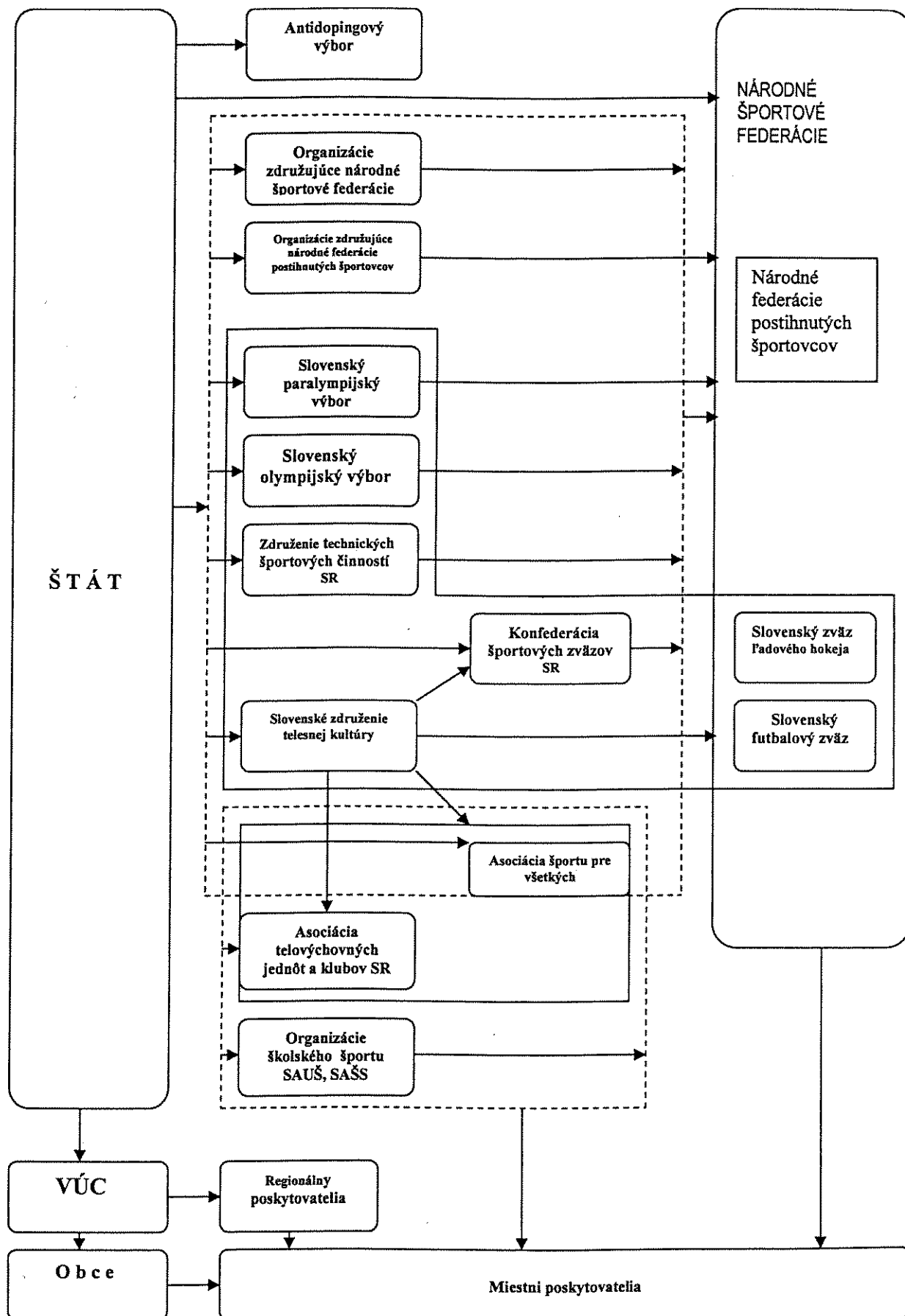
Zásadným problémom je otázka finančných zdrojov plynúcich z televíznych práv a televíznych spoločností. Súčasný stav, ktorý na televíznom trhu je, športu nepomáha prakticky v ničom. Sme toho názoru, že práve z týchto zdrojov by mali byť podporované súťaže vo vybraných kolektívnych športoch, organizácia významných medzinárodných podujatí v SR a pod.. Z hľadiska finančných zdrojov a finančných tokov len v tejto oblasti na Slovensku absentuje niekoľko desiatok miliónov korún. Legislatívne riešenie je možné najmä vo vzťahu k verejnoprávnej televízii.

Druhou problémovou oblasťou je činnosť nadnárodných spoločností podnikajúcich na Slovensku. Ešte na začiatku 90-tych rokov významným podporovateľom športu boli veľké štátne podniky (aj keď treba povedať, že nie na princípe klasických trhových podmienok). Ich privatizáciou dochádza k anomálii, že tá istá spoločnosť vo svojej „materskej“ krajine je významným podporovateľom športu, ale na Slovensku nie. Nedostatočný záujem v tejto oblasti pociťuje najmä vrcholový, súťažný šport. Problémy sú aj s organizovaním významných medzinárodných podujatí na Slovensku (napr. niekedy veľmi významný a populárny atletický míting v Bratislave, ktorý bol súčasťou medzinárodného kalendára Grand Prix).

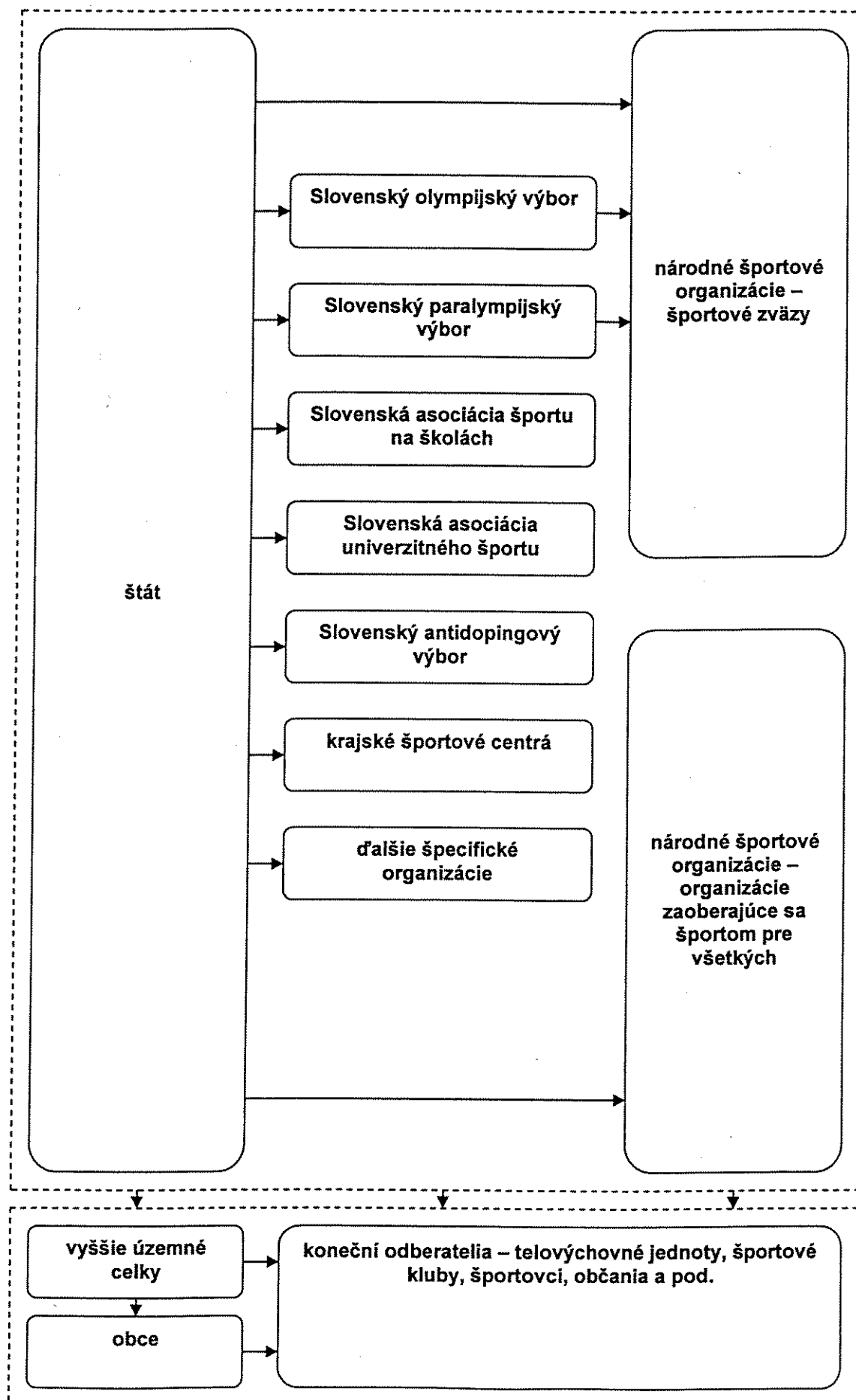
Ak Slovenský olympijský výbor, ktorý zabezpečuje prípravu a vôbec fungovanie elity slovenského športu, tzv. Top tímu, nedokáže vygenerovať zo svojich marketingových aktivít finančné prostriedky ani na vyplatenie odmien za zisk medailí na olympijských hrách, tak niečo na Slovensku nie je v poriadku. Problém, ako ukazujú skúsenosti z Českej republiky, sa dá legislatívne riešiť.

Poisťovne tiež môžu byť významným prispievateľom do systému financovania športu. Systém zákonného poistenia motorových vozidiel prechodom od monopolu jednej poisťovacej spoločnosti k modelu konkurenčného prostredia viacerých spoločností mal za následok na jednej strane zvýšenie poplatkov, avšak odbúral sa systém návratnosti prostriedkov samotným motoristom a podpore motoristického športu už nehovoriac. Motoristický šport je veľmi špecifickou oblasťou, kde štátne orgány zodpovedné za oblasť športu, vzhľadom na vysokú finančnú náročnosť „športového náradia“ (pretekárske autá, motocykle a s tým spojený servis), nedokážu vytvoriť adekvátne podmienky pre ich rozvoj. Vytvorenie systémového zdroja, do ktorého by vstúpili jednotlivé poisťovne spolu so spoločnosťami automobilového priemyslu, je možné legislatívne upraviť a táto úprava by pomohla riešeniu aj v ostatných oblastiach verejných financií.

8. Systém financovania v rokoch 1993 - 2003

9. Systém financovania od roku 2004 – súčasný model

Postup krokov pri dopracovaní a realizácii Národného programu rozvoja športu – strednodobá stratégia rozvoja športu

Úvod

Vláda Slovenskej republiky svojím uznesením č. 838 z 5. septembra 2001 schválila Národný program rozvoja športu v SR – koncepciu rozvoja športu na Slovensku do roku 2010, ktorá bola verejne diskutovaná aj so spolkovou sférou a zainteresovanými subjektami a orgánmi štátnej správy a samosprávy (ďalej len "NPRŠ"). Uložila ministrom školstva SR zabezpečiť v súčinnosti so všetkými subjektami telesnej kultúry jeho realizáciu a odporučila predstaviteľom občianskych združení a samosprávnym orgánom realizovať NPRŠ vo svojich podmienkach.

Predložená správa je hodnotením súčasného stavu a priebežným odpočtom prijatých úloh a opatrení v jednotlivých oblastiach telesnej kultúry NPRŠ - v školskom športe a školskej telesnej výchove, športe pre všetkých, výkonnostnom, vrcholovom športe a štátnej športovej reprezentácii, športovo-talentovanej mládeži, financovaní a legislatíve, materiálo-technickom zabezpečení, medzinárodnej športovej spolupráci a vzdelávaní v športe. Zároveň správa predkladá postup krokov pri dopracovaní a realizácii NPRŠ a tiež strednodobú stratégiu rozvoja športu na Slovensku.

Ministerstvo školstva SR venuje v rámci realizácie NPRŠ pozornosť oblasti financovania športových aktivít. Zúžili sme programovú štruktúru v rámci financovania športu štátom s dôrazom na prípravu športovo-talentovanej mládeže a zabezpečenie športovej reprezentácie Slovenska, predovšetkým so zameraním na ich úspešnú reprezentáciu na letných olympijských a paralympijských hrách. V rámci novovzniknutých krajských školských úradov sme vytvorili osobitnú kapitolu na financovanie krajských a okresných kôl športových súťaží. Súčasne so zmenou financovania pracujeme na príprave nového zákona o športe a Legislatívny zámer zákona o športe už bol prerokovaný vládou SR. V zákone pôjde o moderné a na spoločenské zmeny reagujúce legislatívne zadefinovanie športu. Podpísaním Dodatkového protokolu Dohovoru proti dopingu Rady Európy sme sa pripojili ku krajinám, ktorým záleží na čistote športu.

Za veľmi dôležitý považujeme rozvoj športu na školách, i keď ťažko sa opätovne buduje mimoškolská činnosť bez ekonomickej podpory a docenenia učiteľov, na zdevastovaných ihriskách, či hygienicky nevyhovujúcich telocvičniach. Je zložitá konkurovať športom u mládeže rôznym iným záujmom, ako sú počítače, televízia, pasívne trávenie voľného času a v neposlednej miere aj drogy, alkoholizmus a fajčenie mladých ľudí. Napriek problémom sa Ministerstvu školstva SR v spolupráci so samosprávnymi krajmi a občianskymi združeniami podarilo realizovať už druhý rok zaujímavý projekt Otvorená škola. V rámci realizácie tohto projektu sa škola musí stať v regióne kultúrnym, športovým a spoločenským centrom obecnej komunity. Preto v rámci toho podporujeme projekty škôl, ktoré smerujú k odbúraniu tej pomyslenej bariéry medzi školou a okolím, vrátane rodiny. Ide predovšetkým o využívanie športovísk a telocviční v mimovyučovacom čase. V roku 2004 sa nám na tento projekt podarilo získať finančné prostriedky aj z projektu EYES 2004 v rámci Roku vzdelávania prostredníctvom športu, ktorý bol vyhlásený Európskou úniou.

Napriek limitovaným finančným možnostiam a počtu obyvateľov, výsledky slovenských športovcov na medzinárodnej úrovni sú relatívne uspokojivé. Musíme však konštatovať, že tieto výsledky v skutočnosti neodrážajú podmienky v slovenskom športe. Napriek relatívne úspešnému účinkovaniu našich špičkových športovcov, resp. tímov na olympijských hrách a majstrovstvách sveta, je potrebné sa zamyslieť nad tým, kam smeruje slovenský šport, aké podmienky máme vytvorené pre zdravý vývoj detí a mládeže, strednej a

staršej populácie, aké podmienky má výkonnostný a vrcholový šport. Rovnako sa treba zamyslieť nad tým, aké sú v súčasnosti podmienky v legislatíve, finančnej a materiálno-technickej oblasti rozvoja športu na Slovensku.

Všetky tieto kroky sme robili s jediným cieľom. Zlepšiť podmienky na rozvoj telovýchovných a športových aktivít občanov, počnúc športom na školách, rekreačným športom – športom pre všetkých, výkonnostným a vrcholovým športom a končiac štátnou športovou reprezentáciou. Môžeme však konštatovať, čo vyplýva aj z vecného hodnotenia jednotlivých oblastí športu v ďalšom texte, že sa nám to darí len veľmi ťažko a pomaly.

Oproti vyspelým krajinám sveta zaostávame najmä v materiálnom vybavení pre šport a v investičnej výstavbe. Súčasné športové objekty a zariadenia sú prevažne v nevhodnom architektonicko-prevádzkovom a stavebno-technickom stave, ktorý už nezodpovedá funkcii športu ako súčasti kultúrnej úrovne európskej spoločnosti.

Slovenská republika musí zachytiť a aktívne riešiť súčasný celosvetový trend tvorby kvalitných diel obnovy a tvorby nových športových stavieb a komplexov, ktoré reprezentujú kultúrnu a spoločenskú úroveň štátov.

Z tohto pohľadu musíme konštatovať, že ciele v rozvoji vybavenosti športu v NPRŠ, sa rezortu darí realizovať len čiastočne a žiaľ nemôžeme v tejto správe konštatovať úspešnosť v riešení športového a tiež športovo-rekreačného vybavenia v Slovenskej republike.

Slovenská spoločnosť prechádza rozsiahlou transformáciou, ktorá zasahuje takmer do všetkých oblastí života ľudí. Sme toho názoru, že nastala vhodná doba, aby štátne orgány venovali maximálnu pozornosť aj potrebným transformačným procesom v oblasti športu. Šport je neoddeliteľnou súčasťou života celej spoločnosti a je potrebné, aby tak bol chápaný vo všetkých súvislostiach.

Strednodobá stratégia rozvoja športu v SR do roku 2008

1. Školský šport a školská telesná výchova

Povinná školská telesná výchova má mimoriadny výchovný význam, je základom na osvojenie si pohybových schopností, zručností, návykov, ale hlavne v období rozvoja osobnosti dieťaťa formuje jeho vzťah k zdravému životnému štýlu a pozitívnemu vzťahu k celoživotnej pohybovej aktivite. Záujmová činnosť na školách rozvíja záujmy dieťaťa v oblasti športu, uspokojuje jeho emocionálne športové vyžitie a kompenzuje duševné zaťaženie detí a mládeže po vyučovaní. Číže povinná telesná výchova v súčinnosti so záujmovou telesnou výchovou má nenahraditeľné miesto v slovenskom športe. Kvalita tejto časti výchovno-vzdelávacieho procesu tvorí základ všetkých športov a bez tejto oblasti sa nedá budovať rozvoj športu na Slovensku.

Stav športového vybavenia škôl pre riešenie veľmi dôležitého výchovno-zdravotného športového života na školách a aktivít voľného času detí a mládeže je stále na nízkej kvalitatívnej úrovni a zo strany štátu je nutné tento stav riešiť systémovo dôsledne. Preto aj navrhujeme, aby projekty „Vráťme šport do škôl“ a „Otvorená škola“ mali ďalšie pokračovanie s financovaním konkrétnych návrhov, ktorých realizácia musí byť aj príslušne sledovaná a uzavretá pri uvedení do prevádzky. Značné rezervy sú aj v prevádzkovej údržbe športových areálov škôl na každej úrovni.

V roku 2004 boli zo štátneho rozpočtu financované celoštátne finálové súťaže viacerých občianskych združení v tejto oblasti vo výške 36,1 milióna Sk, vrátane projektu Otvorená škola – oblasť športu, ktorý MŠ SR realizuje na základných a stredných školách v SR už druhý rok. Do tohto projektu v roku 2004 bolo vybraných 326 základných a stredných škôl. Na tento projekt boli získané finančné prostriedky aj z projektu EYES 2004.

Školské športové súťaže sa už vyše desaťročie uskutočňujú najmä v spolupráci MŠ SR a Slovenskej asociácie športu na školách, na základných a stredných školách, v 19-tich športoch a v štyroch kategóriách. Súťaže majú medzinárodné pokračovanie v rámci členstva SR v Medzinárodnej federácii školského športu. MŠ SR finančne podporuje celoštátne finálové súťaže a medzinárodné podujatia v školskom športe. Významným podujatím v školskom športe je nepochybne letná a zimná Kalokagatia, ktorá je taktiež finančne podporovaná z rozpočtu MŠ SR. V školskom roku 2003/2004 sa v školských súťažiach zúčastnilo 252 000 žiakov základných a stredných škôl. Finančné zabezpečenie regionálnych a okresných kôl zabezpečujú v súlade so zákonom č. 597/2003 Z. z. krajské školské úrady a v roku 2004 bola na túto oblasť vyčlenená čiastka vo výške 10,5 milióna Sk.

V univerzitnom športe sa v ostatnom období nedarí zvyšovať záujem o povinnú telesnú výchovu na vysokých školách. V súčasnosti je na rozhodnutí študenta, či si vyberie tento predmet v rámci kreditného štúdia, alebo nie. Rezervy sú však v poskytovaní mimoškolskej záujmovej činnosti v oblasti športu pre vysokoškolákov, ktorá sa však väčšinou poskytuje za úhradu. Sledovaný rozvoj musí začať od riešenia väčšej aktivity vedenia univerzít, ponúknuť študentom podmienky pre aktívny masový rekreačný šport a špecifické podmienky pre výkonnostný a vrcholový šport na školách a súčasne s tým riešiť aj príslušné športové zázemie vybavenosti pre tieto činnosti. Reprezentácia univerzít sa musí spoločensky rozšíriť od odbornej kvality výučby, kvality pedagogického a výskumného zboru aj o kvalitu športového života. V univerzitnom športe MŠ SR spolupracuje so Slovenskou asociáciou univerzitného športu, za spolupráce ktorej sa podarilo skvalitniť aj systém univerzitných súťaží a konanie slovenských univerziád.

Potrebné je riešiť aj lepšie spoločenské a finančné docenenie práce pedagógov na všetkých typoch škôl a tiež trénerov, inštruktorov a cvičiteľov, najmä v školskom a mládežníckom športe, pretože slabé finančné ohodnotenie vyššie uvádzaných odborníkov má za následok zníženie kvality a odbornosti vyučovania a tiež nezáujem absolventov vysokých škôl o prácu v rezorte školstva.

Na základe vyššie uvádzaných nedostatkov v tejto oblasti, navrhujeme nasledovné úlohy v strednodobej stratégii rozvoja školského športu:

1. V súlade s pripravovanou legislatívou školského zákona osobitnú pozornosť venovať skvalitneniu úrovne vyučovania telesnej výchovy i mimovyučovacích záujmových foriem, najmä na základných a stredných školách a súčasne skvalitniť systém riadenia a kontroly na všetkých stupňoch. Podporiť výskumné overovanie učebných osnov a učebných programov povinnej a záujmovej telesnej výchovy a ich vplyv na telesný rozvoj, pohybovú výkonnosť a telesnú zdatnosť detí a mládeže.

Z: MŠ SR – sekcia 9 a 10

T: rok 2005 až 2008

2. Riešiť finančné oceňovanie učiteľov a mládežníckych trénerov a postupne zlepšiť materiálno-technické zabezpečenie vyučovania telesnej výchovy projektami Otvorená škola a Vráťme šport do škôl.

Z: MŠ SR

T: rok 2005 až 2008

3. Finančne zabezpečiť systém športových súťaží na všetkých typoch škôl, vrátane univerzít.

Z: MŠ SR

T: priebežne do roku 2008

2. Šport pre všetkých

Výskumy potvrdzujú, že šport pre všetkých je významnou zložkou využívania voľného času a má pozitívny vplyv na telesnú zdatnosť, zdravie, fyzickú a psychickú relaxáciu. V súčasnosti sa význam zdôrazňuje o to viac, že posledné výskumy, mapujúce zdravotný stav obyvateľstva, nie sú optimistické. Výrazne sa zhoršili štatistické výsledky slovenskej populácie v civilizačných ochoreniach – srdcovo-cievne choroby, obezita, cukrovka a nie je to len problém staršej a strednej generácie ale aj mladších vekových skupín.

Šport pre všetkých je oblasť, ktorá má všetky predpoklady zmierňovať toto riziko a preto je potrebné vytvárať podmienky na všetkých úrovniach štátnej správy, samosprávnych regionálnych orgánov, samospráv obcí a miest, škôl a školských zariadení, občianskych združení, zdravotných poisťovní, ale aj ďalších subjektov.

V súlade s úlohami Národného programu rozvoja športu v oblasti športu pre všetkých sme zamerali svoju činnosť na plnenie opatrení v nasledovných oblastiach:

Prioritne sme riešili havarijné stavy, rekonštrukcie a údržbu športových hál, telovýchovných objektov, futbalových ihrísk, ako aj značenie turistických chodníkov, cyklotrás a budovanie nenáročných viacúčelových ihrísk.

Ministerstvo školstva SR vytvára legislatívne a organizačné podmienky na prípravu a vzdelávanie kvalifikovaných odborníkov pre túto oblasť, existujú však nedostatky vo vzdelávaní odborníkov pre šport pre všetkých, najmä v regiónoch. Funkciu koordinátorov vzdelávania v regiónoch v budúcnosti prevezmú vytvorené krajské športové centrá.

Ministerstvo školstva SR v súlade so zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky a opatrení vyplývajúcich z NPRŠ, iniciovalo vytvorenie krajských športových centier, ako základných metodických, koordinačných a organizačných článkov rozvoja športu v regiónoch. Krajské športové centrá pokrývajú územie 8 samosprávnych krajov a svoj program by mali koordinovať s programovými zámermi VÚC. V súčinnosti s Ministerstvom školstva SR a jeho vecne príslušnou sekciou štátnej starostlivosti o šport krajské športové centrá oficiálne zahájili svoju činnosť 1. 8. 2004.

Ministerstvo školstva SR v spolupráci s krajskými úradmi a subjektami športu zdravotne postihnutých športovcov, na základe podkladov a požiadaviek na debarierizáciu športových objektov, spracovalo „Analýzu stavu bezbariérových športových zariadení v SR“, a časový harmonogram rekonštrukcie vytipovaných športových zariadení vrátane ich finančného zabezpečenia“. Úloha bude realizovaná v dvoch etapách až do roku 2012.

Ministerstvo školstva SR s cieľom vytvárania podmienok pre športovo-rekreačné aktivity zdravotne postihnutých osôb podporuje projekt „Športové tábory zdravotne postihnutej mládeže“.

Pravidelne sú podporované športové aktivity a podujatia organizované v rámci projektov, ktoré obsahovali všetky rozhodujúce pohybové aktivity športu pre všetkých na Slovensku, adresované všetkým sociálnym a zdravotným skupinám obyvateľstva, ako sú Dni športu, Beh olympijského dňa, Malá rómska olympiáda, Národná letná špeciálna olympiáda a ďalšie podujatia, ako sú napríklad Oroľské dni, organizované na miestnej, regionálnej a celoslovenskej úrovni.

V strednodobej stratégii rozvoja športu pre všetkých považujeme za nevyhnutné zamerať sa v nasledujúcom období na:

Vytvorenie stabilného a transparentného grantového systému financovania športu pre všetkých prostredníctvom priamej a nepriamej podpory, vhodný pre rôzne druhy inštitúcií a subjektov, v ktorom hlavným kritériom podpory bude kvalita jednotlivých projektov zameraných na:

1. Vytváranie základných inštitucionálnych a materiálnych podmienok pre šírenie rôznych foriem športu pre všetkých.

Z: krajské športové centrá

T: r. 2005 – 2008

2. Rozširovanie materiálno technickej základne športu pre všetkých – systémovo podporovať výstavbu, modernizáciu, udržiavanie a prevádzku športových zariadení v rámci verejných rozpočtov a združovania finančných prostriedkov obcí a občianskych združení a ďalších subjektov.

Z: samosprávne orgány

T: r. 2005 – 2008.

3. Koordináciu právnických a fyzických osôb zaoberajúcich sa športom pre všetkých.

Z: krajské športové centrá

T: priebežne od r. 2005.

4. Celoživotné vzdelávanie dobrovoľných pracovníkov v športe pre všetkých.

Z: akreditované zariadenia

T: priebežne od r. 2005.

3. Športovo-talentovaná mládež

Neoddeliteľnou súčasťou NPRŠ, ako dlhodobej koncepcie rozvoja športu v SR je štátna starostlivosť v oblasti športovo talentovanej mládeže. Jej cieľom je podchytiť vybraných mladých športovcov a rozvíjať ich talent cielenou športovou prípravou v rôznych etapách vývoja na vrcholovú úroveň úspešného reprezentanta SR. . Oblasť je úzko spojená so školami a školskou telesnou výchovou, ktorá by mala v mladých ľuďoch vytvárať trvalý vzťah k športu.

V priebehu rokov 2002 a 2003 boli zriadené útvary mládeže v strediskách prípravy športovej reprezentácie rezortu školstva a vnútra. V rámci týchto stredísk bolo v roku 2002 na základe špecificky prijatých kritérií zaradených 98 športovcov vo veku do 23 rokov. V rezorte obrany, vzhľadom na prijatú koncepciu „Ozbrojené sily Slovenskej republiky – model 2010“, sa táto úloha nerealizovala.

V rámci realizovaného projektu „Výber a príprava športovo-talentovanej mládeže“ sa postupne dobudováva sieť útvarov talentovanej mládeže v jednotlivých športových odvetviach. V roku 2004 bolo zo štátneho rozpočtu dotovaných 1145 útvarov z celkového počtu 1544 evidovaných, vrátane 18-tich novozriadených zväzových centier prípravy mládeže. Počet podporovaných útvarov sa priebežne znižuje a športové zväzy pristupujú k financovaniu útvarov diferencovane.

MŠ SR v roku 2002 na základe návrhov, predložených športovými zväzmi zdravotne postihnutých športovcov a Slovenského paralympijského výboru, podporilo zriadenie špecializovaných útvarov pre zdravotne postihnutú športovo-talentovanú mládež v Bratislave, v Poprade, v Košiciach, vo Vrátnej a na Remate pri Handlovej v celkovej čiastke 2,99 mil. Sk.

Zdravotná starostlivosť športovcov do 18 rokov je čiastočne zabezpečená v súlade s novoprijatou legislatívou zdravotníckej reformy – jedenkrát ročne formou preventívnej prehliadky prostredníctvom zdravotných poisťovní.

Vo vytváraní primeraných podmienok na športovanie pre talentovanú mládež za vyspelou Európou zaostávame najmä v materiálnom vybavení pre šport a v investičnej výstavbe. V roku 2002 sa začal realizovať projekt modernizácie a dovybavenia športových

škôl a centier prípravy mládeže. MŠ SR vyčlenilo na tento projekt v minulom roku 23,76 mil. Sk.

V ostatnom období na Slovensku mala sieť útvarov športovo-talentovanej mládeže extenzívny charakter, na úkor materiálneho zabezpečenia a kvality odborného vedenia. Celkovo evidujeme na Slovensku 1 544 útvarov, v ktorých je zaradených 43 987 mladých športovcov, čo predstavuje 4,99 % z populácie navštevujúcej základné a stredné školy. Z toho je 542 školských športových stredísk, ktoré zabezpečujú na 379 školách športovú prípravu v čase mimo vyučovania v 28-mich druhoch športov. V týchto strediskách pod vedením 973 trénerov vykonáva pravidelnú športovú činnosť 19 112 žiakov (z celkového počtu žiakov v školskom roku 2002/2003 v ZŠ to tvorilo 3,17 %).

Najpočetnejšiu skupinu útvarov tvoria športové triedy. Evidujeme 822 športových tried zriadených na 186 školách. Predmet športová príprava, ktorý je súčasťou vyučovania v športových triedach, absolvovalo v školskom roku 2002/2003 spolu 19 235 žiakov a študentov pod vedením 582 trénerov v 8 kmeňových a v 15 ďalších športoch. V 14-ich športoch boli v r. 2004 spracované a od školského roku 2004 – 2005 sú aplikované v praxi nové učebné osnovy.

Ďalšiu úroveň útvarov, zabezpečujúcu športovú prípravu, tvoria v školskom systéme športové školy. V školskom roku 2004/2005 evidujeme 6 štátnych športových gymnázií. V nich sa pripravovalo v minulom školskom roku 1 943 športovcov pod vedením 153 trénerov. Študentov súkromných športových škôl evidujeme v rámci športových tried.

Školské útvary dopĺňajú v systéme starostlivosti o športovo talentovanú mládež centrá talentovanej mládeže a zväzové centrá prípravy mládeže. V roku 2003 sme evidovali 175 centier talentovanej mládeže, v ktorých sa pripravovalo 4199 športovcov v 39-ich druhoch športov a 24 zväzových centier prípravy mládeže s 899 zaradenými športovcami.

Športovú prípravu zaradených členov v jednotlivých útvaroch zabezpečujú tréneri, z ktorých 59,7 % tvoria interní a 40,3 % externí zamestnanci. Z hľadiska dosiahnutej trénerskej kvalifikácie je v útvaroch najvyšší počet trénerov s kvalifikáciou II. triedy, resp. III. triedy a menej trénerov diplomovaných, resp. I. triedy.

Je nepochybné správne, aby táto oblasť tvorila prioritu v štátnej starostlivosti o šport. Je potrebné však kriticky a objektívne zhodnotiť efekt vynaložených prostriedkov a štruktúru útvarov, i keď je to dosť zložitá, pretože prínos tejto oblasti nie je vždy možné merať iba medailami a umiestneniami na medzinárodnom fóre.

Na základe vyššie uvedeného stavu, navrhujeme nasledovné úlohy v strednodobej stratégii rozvoja oblasti športovo-talentovanej mládeže:

1. V súlade s platnou školskou legislatívou a v spolupráci so športovými zväzmi racionalizovať systém dlhodobej športovej prípravy mládeže a sieť útvarov talentovanej mládeže, s cieľom zefektívnenia činnosti týchto útvarov, skvalitnenia personálneho a materiálneho zabezpečenia. Legislatívne upraviť najmä zriaďovanie športových tried tak, aby to boli výberové útvary a sprísniť kritériá na zaraďovanie do CTM

Z: MŠ SR a športové zväzy

T: 2005 – 2008.

2. Pokračovať v diferencovanej podpore útvarov a športových odvetví so zvýraznením individuálnej viazanosti finančných prostriedkov na preukázanú úroveň športového talentu.

Z: MŠ SR a športové zväzy

T: 2005 – 2008.

3. Vychádzajúc z poznatkov zo zahraničia stabilizovať podiel vyčlenených finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na oblasť výberu a prípravy športovo-talentovanej mládeže na úrovni 20% celkového objemu prostriedkov určených na šport.

Z: MŠ SR

T: každoročne.

4. Venovať zvýšenú pozornosť a podporu príprave talentovanej mládeže, hlavne formou centralizovanej prípravy v olympijských športoch.

Z: športové zväzy a MŠ SR

T: od roku 2005.

4. Výkonnostný, vrcholový šport a štátna športová reprezentácia

V oblasti poskytovania finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na zabezpečenie úloh spojených so športovou reprezentáciou SR sa dotácie športovým zväzom rozdeľujú na základe schválených "Kritérií pre poskytovanie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na zabezpečenie úloh športovej reprezentácie", ktoré sú spolu s rozpisom dotácií na jednotlivé subjekty zverejnené na internetovej stránke MŠ SR. Týmto spôsobom sa financovanie športových zväzov stalo prehľadnejšie a hlavne transparentnejšie. V súčasnosti sa uplatňuje diferencovaná podpora športových zväzov, ktorou sú zvýhodnené najmä tie, ktoré v medzinárodnom meradle dosahujú najlepšie výsledky.

K 1.1.2004 zahájilo činnosť Národné športové centrum (ďalej len „NŠC“), ktoré má v priebehu niekoľkých rokoch začať plniť úlohu integrovaného, servisno-metodického a koordinačného centra pre oblasť športu a starostlivosti o športovú reprezentáciu Slovenskej republiky. NŠC už teraz zabezpečuje všestrannú starostlivosť v príprave vrcholových športovcov, športovej reprezentácie Slovenskej republiky a talentovanej mládeže. Ďalšie úlohy NŠC zabezpečuje v rozvoji vzdelávacích, výskumných, diagnostických, informačných a odborných-metodických činností pre potreby športu, zavádzanie a uplatňovanie metodiky zdravotnej kontroly športovcov ako aj metodiky diagnostického sledovania funkčných zmien a trénovanosti športovcov. V budúcnosti plánuje poskytovať športovcom aj zdravotné zabezpečenie, ktoré v súčasnom období nie je na požadovanej úrovni.

Dosiahnuté výsledky športovcov v olympijských športoch v rokoch 2001-2003 a na OH 2004 v Aténach len potvrdili skutočnosť, že najväčšou mierou sa na nich podieľajú práve športovci, ktorí sú zaradení do rezortných stredísk športovej prípravy (AŠK Dukla B. Bystrica a AŠK Dukla Trenčín, Stredisko štátnej športovej reprezentácie MV SR a NŠC), čo svedčí o ich opodstatnenosti v systéme zabezpečenia vrcholového športu. Nevyhnutnosťou sa však ukazuje zvýšenie finančnej podpory týmto strediskám, hlavne z dôvodu zabezpečenia športovej prípravy pre väčší počet mladých talentovaných športovcov.

Vytvorenie Top tímov Slovenského olympijského výboru a Slovenského paralympijského výboru pre špičkových športovcov prispelo k výraznému zlepšeniu podmienok na ich prípravu. Podpora športovcov bola cielená a zameraná na tie športové odvetvia a disciplíny, v ktorých dlhodobo dosahujeme vynikajúce výsledky.

V strednodobej stratégii rozvoja výkonnostného, vrcholového športu a štátnej športovej reprezentácie SR považujeme za nevyhnutné:

1. Pokračovať v súčasnom systéme diferencovaného a transparentného poskytovania finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu s cieľom vytvárania porovnateľných podmienok prípravy pre tie športové odvetvia a športovcov, ktorí preukazujú dobré výsledky.
Z: MŠ SR
T: olympijský cyklus 2005 – 2008.
2. Zvýšiť finančnú podporu rezortným strediskám prípravy športovej reprezentácie a sústrediť pozornosť najmä na prípravu mladých talentov.
Z: MO SR, MV SR, MŠ SR
T: priebežne od r. 2005.
3. Vypracovať transparentný systém financovania Top tímov SOV a SPV. Ich financovanie riešiť na obdobie 4 – ročného olympijského cyklu.
Z: MŠ SR
T: od r. 2005.
4. Pri zabezpečovaní športovcov stanoviť pravidlá spolupráce zainteresovaných subjektov (športové zväzy – rezortné strediská – SOV a SPV).
Z: MŠ SR, MO SR, MV SR, SOV, SPV a športové zväzy
T: r. 2005.
5. Skvalitnenie práce v športových zväzoch pri zabezpečovaní reprezentácií.
Z: športové zväzy
T: priebežne.
6. Riešiť postavenie Antidopingového výboru SR v súlade s pripravovaným zákonom o športe v rámci novej organizačnej štruktúry športu na Slovensku.
Z: MŠ SR a ADV SR
T: r. 2005
7. Zdravotné zabezpečenie riešiť priamo medzi športovým zväzom, rezortným strediskom a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti.
Z: športové zväzy a rezortné strediská
T: priebežne.
8. Zriadiť centrálnu databázu v oblasti zdravotného zabezpečenia športovcov pri NŠC.
Z: Národné športové centrum, rezortné strediská a športové zväzy
T: od r. 2006.
9. Aktívne spolupracovať s ADV SR pri realizácii Deklarácie o antidopingu v športe v SR.
Z: športové zväzy, SOV, SPV, ADV SR
T: priebežne.

5. Materiálno-technické zabezpečenie v športe

V rámci skvalitnenia podmienok na prípravu športovcov boli najvýznamnejšími zrealizovanými investičnými akciami: Národné tenisové centrum v Bratislave, Národné tréningové centrum futbalu v Senci, Tréningové centrum rýchlostnej kanoistiky v Komárne, Národné centrum vodného póla v Novákoch, Areál biatlonu v Osrblí, Tréningové centrum ľadového hokeja v Piešťanoch, Národné centrum boxu v Nitre a nemalé prostriedky sa investovali aj do centier športovej prípravy na Štrbskom Plese a v Bojniciach. Ďalej boli vybudované tartanové dráhy v Dubnici nad Váhom a v Trnave, zmodernizovali sa strelecké areály v Považskej Bystrici, Trnave a Areál vodného slalomu v Liptovskom Mikuláši. Pre športovcov so zdravotným postihnutím boli poskytnuté investičné prostriedky na vybudovanie športových centier vo Vrátnej a na Remate.

V strednodobej stratégii rozvoja športu v oblasti materiálno-technického zabezpečenia navrhujeme riešiť nasledovné úlohy:

1. Pripraviť komplexnú pasportizáciu športových stavieb, zariadení a športového vybavenia s cieľom stanovenia priorít vo výstavbe, ako i o ich stave a potrebách údržby a obnovy.

Z: MŠ SR, NŠC, krajské športové centrá, samosprávne orgány

T: 2005 – 2008.

2. Zriadiť odborné pracovisko rozvojových koncepcií a investičných akcií v športe, so zameraním na tvorbu a optimálnu prevádzku športových zariadení a zadávateľské činnosti Ministerstva školstva SR pre projektovú prípravu, realizáciu a prestavbu športovísk, ktoré budú financované zo štátneho rozpočtu.

Z: MŠ SR

T: 2006.

3. Obnoviť projekt na rekonštrukciu a dostavbu zimných štadiónov a majetkovo doriešiť Areál vodného slalomu v Čunove a rýchlostnej kanoistiky v Jarovciach.

Z: MŠ SR, MP SR

T: priebežne.

4. Súčasný nevhodný stav športového vybavenia riešiť systémovo a to programovaným rozpočtovaním s vyčlenením väčšieho finančného podielu z centrálnych zdrojov na obnovu a výstavbu nových športových zariadení prioritného republikového významu.

Z: MŠ SR

T: 2005 – 2008.

5. Pokračovať v projekte „Vráťme šport do škôl“ v pôvodnom, vládou schválenom rozsahu, v záujme obnovy školských telocviční a telovýchovných zariadení.

Z: MŠ SR

T: 2005 – 2006.

6. V spolupráci so samosprávnymi orgánmi regiónov, miest a obcí riešiť metodicky, zadávateľsky a investorsky systém rozvojového programu investičnej výstavby viacúčelových stavieb pre športové a kultúrno-spoločenské podujatia, prímestské športovo-rekreačné zóny a sídelné areály zdravia pre obyvateľov miest.

Z: samospráva, krajské športové centrá, MŠ SR

T: 2005 – 2008.

6. Medzinárodná spolupráca v športe

Vláda vytvorí podmienky pre prípravu a účasť reprezentantov SR na významných medzinárodných podujatiach s cieľom prezentovať vyspelosť SR aj po kultúrnej a spoločenskej stránke tak, aby sa významní špičkoví športoví reprezentanti stali vzorom pre mladú generáciu. Vláda bude podporovať organizovanie významných športových podujatí v SR.

Ministerstvo školstva SR podporuje medzinárodné aktivity športových subjektov vo svojej pôsobnosti. Na vytvorenie širšej medzinárodnej spolupráce, ktorá tvorí dôležitú súčasť výkonu štátnej správy, nemá však stále dostatočné finančné a ľudské zdroje.

V roku 2002 sa začala vykonávať pasportizácia zmluvnej bázy so zreteľom na šport na všetkých úrovniach vládnej a mimovládnej sféry. Prebehli aj výmeny odborníkov na riadenie a administratívu športu na národnej a medzinárodnej úrovni, vrátane vedy o športe, telovýchovného lekárstva a antidopingu. V roku 2003 SR podpísala a prijala Dodatok protokol Dohovoru proti dopingu Rady Európy a minister školstva SR podpísal v Kodani Deklaráciu o antidopingu v športe.

V rámci spolupráce boli definované prioritné krajiny z hľadiska potrieb slovenského športu, okrem krajín V4 a Rakúska, to sú Nemecko, Francúzsko, Veľká Británia, Španielsko, Taliansko, Holandsko, Fínsko, Dánsko, Írsko, Belgicko, Portugalsko, Švédsko a ďalšie krajiny ako Rusko a Čína, s ktorými máme platné zmluvy.

V rámci predvstupového obdobia do EÚ boli nadviazané kontakty v oblasti športu počas predsedníctva EÚ Gréckom, Talianskom a Írskom. V súčasnosti sa SR priamo zúčastňuje na rokovaní generálnych riaditeľov a ministrov EÚ zodpovedných za šport.

V roku 2004 sa SR aktívne zapojila do vyhláseného projektu EÚ v rámci „Európskeho roka vzdelávania prostredníctvom športu – EYES 2004“ a s priamou finančnou podporou Európskej komisie MŠ SR zorganizovalo niekoľko významných podujatí (Konferencia pri príležitosti otvorenia „EYES 2004 v SR“, Konferencia k vzdelávaniu v športe, mediálna kampaň) s cieľom propagácie pozitívneho vplyvu športu na mladú generáciu.

Ministerstvo školstva SR v spolupráci so Slovenským olympijským výborom a regiónom Poprad-Tatry analyzuje možnosti pokračovania kandidatúry SR na usporiadanie ZOH v roku 2014.

V oblasti medzinárodnej spolupráce sa budeme orientovať hlavne na bilaterálnu spoluprácu s krajinami „V 4“ a krajinami ako Rakúsko, Slovinsko, Francúzsko, Nemecko, Veľká Británia a na aktívne pôsobenie v rámci štruktúr Európskej komisie a rady Európy. V strednodobej stratégii rozvoja športu v oblasti medzinárodnej spolupráce navrhujeme:

1. Zmluvnú bázu v oblasti spolupráce v športe rozšíriť o Anglicko, Škótsko, Írsko, Rakúsko a Slovinsko

Z: MŠ SR a MZV SR
T: 2005 – 2006.

2. Konkretizovať spoluprácu s Čínou, najmä v procese príprav na OH v Pekingu

Z: MŠ SR, SOV a SPV
T: 2005 – 2006.

7. Financovanie v športe

Finančné prostriedky sú jedným z kľúčových faktorov, podmieňujúcich stav športu na Slovensku. Preto považujeme oblasť financovania športu medzi najdôležitejšie oblasti realizácie NPRŠ.

Od objemu finančných prostriedkov a systému ich rozdelenia resp. použitia je závislé aj naplnenie jednotlivých úloh a cieľov v oblasti smerovania športu.

Prvým a kľúčovým aspektom sú zdroje financovania športu a druhým - následným je samotný systém financovania.

Ministerstvo školstva SR koncepciu a základné princípy financovania športu definovalo v NPRŠ.

Financovanie športu sa uskutočňuje v dvoch smeroch – prostredníctvom rozpočtu kapitoly Ministerstva školstva SR a prostredníctvom rozpočtu miest a obcí a samosprávnych krajov - v spolupráci so športovými organizáciami, nachádzajúcimi sa v danom regióne a ďalšími právnickými a fyzickými osobami.

Financovanie športu sa prostredníctvom kapitoly Ministerstva školstva SR realizuje od roku 2002 v rámci programového rozpočtovania, ktoré je založené na princípe merateľných ukazovateľov a cieľov stanovených pre jednotlivé oblasti, osobitne na každý kalendárny rok. Celý objem finančných prostriedkov na oblasť športu je realizovaný prostredníctvom jedného programu – Národného programu rozvoja športu, ktorého programová štruktúra je v súčasnosti nasledovná:

Program	Podprogram	Názov
026	026	<u>NÁRODNÝ PROGRAM ROZVOJA ŠPORTU</u>
	02601	Šport pre všetkých a záujmová činnosť na školách
	02602	Štátna športová reprezentácia a rozvoj športových odvetví
	02603	Športovo-talentovaná mládež
	02604	Materiálno-technický rozvoj športu (investície)
	02605	Koordinácia projektov, prierezové činnosti a podpora priamoriadených organizácií

Pri hodnotení systému financovania športu, tak ako v iných oblastiach spoločenského života, v konečnom dôsledku rozhoduje finálny efekt a celkový spoločenský prínos.

NPRŠ aj zvolený model financovania majú snahu usmerňovať jednotlivé procesy v oblasti športu tak, aby sa dosiahol efekt predovšetkým v dvoch základných oblastiach.

Prvou je oblasť smerujúca k dosahovaniu tzv. vrcholného športového výkonu a začína sa procesom výberu a prípravy športovo-talentovanej mládeže, vrcholí účasťou športových reprezentantov SR na vrcholných európskych a svetových podujatiach, s cieľom dosiahnuť vynikajúce športové výsledky predovšetkým na olympijských a paralympijských hrách.

Druhou je oblasť, umožňujúca športovanie širokej verejnosti za účelom relaxu, upevňovania zdravia a vhodného využívania voľného času.

Štát v každom prípade má snahu podporovať aj túto oblasť, avšak kompetencie v tomto smere postupne preberajú na seba obce, mestá a samospráva. Štát podporuje športové organizácie, ktoré sú nositeľmi programov tzv. športu pre všetkých a podieľa sa ako spoluinvestor na modernizácii materiálnej základe v jednotlivých regiónoch, mestách a obciach. Zároveň sa podieľa na výstavbe nenáročných športovísk, cyklistických trás, financuje turistické značenie na území celej SR a pod.

Efekt sa prejavuje v tom, že popri organizovaných športových aktivitách sa zlepšujú podmienky pre individuálne športové aktivity.

V každom prípade zlepšenie a rozvoj v tejto oblasti i skvalitnenie celého systému financovania športu súvisí s celkovými ekonomickými procesmi prebiehajúcimi v spoločnosti a najmä s procesom fiskálnej decentralizácie.

8. Vzdelávanie odborníkov v športe

Vzdelávanie odborníkov v športe – najmä učiteľov telesnej výchovy a trénerov, cvičiteľov a inštruktorov I. triedy, sa podľa súčasne platnej legislatívy uskutočňuje na vysokých školách v SR - v súčasnosti zabezpečujú vzdelávanie športových odborníkov 4 vysoké školy. Vzdelávanie odborníkov nižších stupňov – tréner, cvičiteľ, inštruktor II. a III. triedy, prípadne iných (maséri, horská služba, atď.), je zabezpečované akreditovanými vzdelávacími zariadeniami. MŠ SR eviduje 130 takýchto vzdelávacích subjektov.

Funkciu poradného orgánu pre vzdelávanie odborníkov v športe zabezpečuje Akreditačná komisia špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry (ďalej len „AK“), v súlade s platnou legislatívou.

Najväčšie problémy vo vzdelávaní odborníkov v športe sú najmä v nefunkčnej legislatíve, chýbajúcej koncepcii vzdelávania odborníkov v športe – čo znamená najmä rôznorodosť odborných spôsobilostí, ktoré sú chaotické a vo vzťahu k vyspelému svetu zbytočne komplikované, ďalej najmä chýbajúci informačný systém v športe – evidencia vyškolených odborníkov a ich uplatnenie na trhu práce. Chýba nám vo vzdelávaní odborníkov dostatočný systém kontroly kvality vzdelávania a sankčné opatrenia, čo bude potrebné legislatívne upraviť v pripravovanom zákone o športe a príslušných vykonávacích predpisoch.

Zatiaľ nie je doriešené postavenie Telovýchovnej školy SZTK. Pôvodný zámer vytvoriť z nej koordinačné centrum vzdelávania v športe pre nižšie stupne sa nerealizoval. V rámci Národného športového centra bolo vytvorené oddelenie vzdelávania s účinnosťou od 1.1.2004, ktoré bude v budúcnosti koordinovať, aj v súlade s pripravovanou Koncepciou vzdelávania v športe, celoživotný systém vzdelávania odborníkov v športe a zároveň v spolupráci s oddelením informatiky aj spravovať databázu vyškolených odborníkov podľa športových odvetví.

Na základe vyššie uvedeného stavu a nedostatkov vo vzdelávaní odborníkov v športe si v strednodobej stratégii stanovujeme nasledovné úlohy:

1. V zákone o športe a vo vykonávacích predpisoch upraviť problematiku vzdelávania odborníkov v športe a pôsobnosť AK.

Z: MŠ SR
T: 2005.

2. Pripraviť Koncepciu celoživotného vzdelávania v športe v súlade s európskymi štandardami vzdelávania odborníkov v športe a s medzinárodnými dokumentami EÚ.

Z: MŠ SR v spolupráci s MV SR
a MZ SR
T: 2005.

3. Ku koncepcii pripraviť Národnú konferenciu vzdelávania odborníkov v športe a celospoločenskú diskusiu, najmä so spolkovou sférou a zamestnávateľmi.

Z: MŠ SR

T: 2005.

4. Riešiť postavenie Telovýchovnej školy SZTK a činnosť Národného športového centra v oblasti vzdelávania a informačného systému v športe.

Z: MŠ SR

T: 2005.

9. Legislatíva v športe – Návrh legislatívneho zámeru zákona o športe

Cieľom legislatívneho zámeru zákona o športe je vytvorenie základu pre vypracovanie veľmi moderného a aj v rámci Európy unikátne reformného zákona, ktorý vyjadrí zásadným spôsobom vzťah štátu k športu. Nie náhodou sa tento vzťah vo svojej všeobecnej podobe objavil v texte prvej Európskej ústavy, čo je len vyvrcholením zásadných zmien v prístupe štátu k športu.

K príprave zákona začala v roku 2003 pracovať pri Ministerstve školstva SR osobitná pracovná skupina, pozostávajúca jednak z právnych expertov pre túto oblasť a jednak z vrcholných predstaviteľov športového hnutia, zastúpených predsedami, či prezidentmi športových zväzov (napríklad Slovenského futbalového zväzu, Slovenského zväzu ľadového hokeja) a športových organizácií (napríklad Slovenského olympijského výboru). Jednotlivé časti legislatívneho zámeru boli priebežne oponované členmi Rady ministra školstva SR pre šport ako aj s individuálnymi predstaviteľmi a osobnosťami športového hnutia na Slovensku.

Na základe toho bol predložený na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh legislatívneho zámeru, ktorým sa predpokladá zásadná zmena v systematike ako aj obsahu právnej úpravy športu. Na rozdiel od súčasnej čiastkovej a všeobecnej úpravy sa predkladá úplne nová – komplexná právna úprava v oblasti:

- základných definícií v športe, ktoré sú v porovnaní s terajšou úpravou nielen zmenené ale aj podstatne rozšírené,
- organizačnej štruktúry športových aktivít, kde sa predpokladá zákonné zriadenie strešnej športovej organizácie, združujúcej všetky športové zväzy ako rozhodujúce subjekty v športe, pričom táto organizácia bude spolupracovať pri výkone štátnej správy v športe a prenesú sa na ňu kompetencie doteraz sčasti zabezpečované v rámci občianskych združení v jednotlivých odvetviach športu (arbitrážne komisie, protidopingové inštitúcie), bude tiež zárukou autonómie športu a na druhej strane bude vytvárať lepšie predpoklady pre zabezpečenie verejného záujmu v športe,
- prenosu kompetencií štátu na regionálne centrá športu zriaďované na úrovni samosprávnych krajov,
- vymedzenia základných oblastí verejného záujmu v športe, ktoré vyžadujú zákonnú ingerenciu štátu (napríklad boj proti doping, bezpečnosť na štadiónoch, vzdelávanie a výchova, štátna reprezentácia), vrátane finančného zabezpečenia,
- novej úpravy profesionálneho športu a statusu profesionálneho športovca,
- novej pracovnej úpravy sponzoringu a dobrovoľníctva.

Väčšina z týchto oblastí nebola doteraz vôbec zákonne upravená a najmä judikatúra Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, nové právne úpravy vo väčšine európskych štátov ako aj objektívne potreby slovenského športového hnutia si vyžiadali takúto komplexnú a

zásadnú zákonnú úpravu. Predložený návrh legislatívneho zámeru je prvým krokom k naplneniu tejto úlohy.

Nekomplexnosť a deklaratívnosť súčasnej právnej úpravy nezodpovedá vývoju vzťahu štátu a športu, ktorým prechádzajú európske krajiny v posledných dvoch desaťročiach, v ktorých šport už nie je len prostriedkom zábavy a trávenia voľného času, ale stal sa osobitným sociálnym fenoménom. Komisia Európskych spoločenstiev zdôraznila nasledovné úlohy súčasného športu:

- výchovnú (šport je prostriedkom rozvoja osobnosti),
- zdravotnú (všeobecná akceptácia športových aktivít upevňujúcich zdravie človeka),
- sociálnu (silný integračný faktor športu, ktorý je navyše aj prostriedkom boja proti netolerancii, rasizmu a drogám),
- kultúrnu (zvyšovanie národného povedomia a vlastenectva),
- rekreačnú (kultivovaný prostriedok trávenia voľného času a zábavy),
- komerčnú (šport je jedným z najdynamickejšie sa rozvíjajúcich ekonomických odvetví vo svete a v súčasnosti už predstavuje 3 % svetového trhu).

Vychádzajúc zo všetkých uvedených pozitívnych hodnôt športu, ako spoločensky prospešnej činnosti, tak ako ju deklarovala Rada ministrov Európskeho spoločenstva a Európsky parlament v roku 2003 a ako ju uvádza i článok III – 182 Zmluvy o ústave pre Európu, je nevyhnutné vnímať šport ako multidisciplinárnu kategóriu ovplyvňujúcu vývoj jednotlivca, spoločnosť a celú Európsku úniu. Jednotlivé krajiny EÚ preto pristupujú veľmi zodpovedne k podpore športu svojím inštitucionálnym usporiadaním. Niektoré krajiny majú zriadené pre šport vlastné úrady /Francúzsko, Maďarsko, Luxembursko, Rakúsko, Švédsko, Írsko, Portugalsko, Španielsko/ a v niektorých je šport súčasťou iného rezortu, najčastejšie školstva alebo kultúry /Česko, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Grécko, Holandsko, Lotyšsko, Nemecko, Poľsko, Slovinsko, Veľká Británia/.

Komercializácia športu, vďaka sponzorstvu a obchodovaniu s televíznymi prenosovými právami, dnes prináša potrebu novej právnej úpravy, ktorá by vytvorila trhové pravidlá aj v tejto oblasti - transformáciu športových klubov na obchodné spoločnosti a zároveň aj definovala právny status športovca.

Potrebu novej právnej úpravy prináša aj verejný záujem na prijatí opatrení proti niektorým negatívnym stránkam, ktoré priniesol súčasný šport. Ide predovšetkým o ohrozenie zdravého vývoja športovcov dopingom, o výtržnosti fanúšikov na športových súťažiach, o negatívnom vplyve stávk na športový výsledok.

Potreba novej komplexnej a presnejšej právnej úpravy športu vyplýva nielen zo zmeny jeho postavenia v spoločnosti ale aj z významu, ktorý športu začali venovať medzinárodné organizácie a osobitne Rada Európy a Európska únia. Napriek absencii unifikovanej právnej úpravy športu v práve Európskej únie je šport predmetom zvyšujúceho sa záujmu jej orgánov, čoho výrazom je aj značný počet rozhodnutí Súdneho dvora Európskych spoločenstiev i úprava športu v Európskej ústave.

Z práva Európskej únie vyplývajú pre Slovenskú republiku viaceré podnety pre zdokonalenie vnútroštátnej úpravy, aby táto korešpondovala s komunitárnou právnou úpravou, s judikatúrou Súdneho dvora Európskych spoločenstiev k základným slobodám, s právom hospodárskej súťaže, ako aj s ďalšími súvisiacimi oblasťami (vzdelávanie, ochrana zdravia, profesionalizácia športovcov a športových klubov, ochrana mladých, podpora športu občanov zdravotne oslabených a ďalšie).

Okrem komunitárneho práva má z medzinárodného hľadiska veľký význam aj právna úprava športu v rámci Rady Európy. Táto sa sústreďuje predovšetkým na podporu športu pre všetkých (Európska charta športu z roku 1992, ktorá zakotvuje právo na šport) a medzinárodné presadzovanie ochrany zdravia športovcov a bezpečnosti divákov športových

súťaží. Pre Slovenskú republiku sú v tomto smere dôležité a právne záväzné dve medzinárodné zmluvy. Európsky dohovor k diváckemu násiliu a nevhodnému správaniu pri športových podujatiach, predovšetkým futbalových stretnutiach a Dohovor proti dopingu. Nová právna úprava športu by mala reagovať na požiadavky, ktoré tieto medzinárodné zmluvy obsahujú.

Inšpiratívne pre Slovenskú republiku sú aj právne úpravy v zahraničí a osobitne v okolitých štátoch. Na základe komparácie devätnástich európskych štátov a USA je zreteľná tendencia k väčšej ingerencii štátu do autonómnosti športu v záujme zabezpečenia verejného záujmu, kde na prvom mieste je ochrana zdravia športovcov a bezpečnosti divákov a podpora športu pre všetkých. Nedávne rozsiahle a komplexné právne úpravy športu v Slovinsku, Maďarsku a Poľsku boli významnými prameňmi aj pre legislatívny zámer zákona o športe v predloženej podobe.

Pri zohľadnení medzinárodného vývoja v tejto oblasti a akceptácii zvýšeného a mnohostranného významu športu v spoločnosti je potrebné prijať komplexnú právnu úpravu, ktorá by ustanovila:

- a) oblasti športu podporované štátom, osobitne vo vzťahu k deťom, mládeži a zdravotne postihnutým,
- b) inštitucionálno-organizačnú štruktúru tak vládnych ako aj mimovládnych športových subjektov, najmä
  - zriadenie orgánu štátnej správy s nadrezortným postavením súvisiacim s komplexným riešením rozvoja športu v SR v jej najširších súvislostiach a v koordinovaní rôznych odborov (zdravotníctvo a prevencia, vzdelávanie, kultúra, cestovný ruch, obrana, vnútro, sociálne veci, ekonomika a hospodárstvo, financie atď.),
  - kompetenčný rozsah štátnej správy nad športovou činnosťou a jej prenos na samosprávu (územnú),
  - konštituovanie strešnej športovej organizácie a jej orgánov,
  - právne postavenie Slovenského olympijského výboru a Slovenského paralympijského výboru,
  - právne postavenie športových zväzov a športových klubov, vrátane mechanizmu vzniku profesionálnych športových klubov ako obchodných spoločností,
  - organizovanie športových súťaží (profesionálnych, zmiešaných a amatérskych),
- c) rozsah verejného záujmu v športe, ktorého rámec by tvorili najmä požiadavky na zabezpečenie
  - ochrany zdravia športovcov, najmä boj proti dopingu (vrátane ochrany zdravia maloletých športovcov),
  - bezpečnosti športových súťaží (vrátane boja proti výtržnostiam na športových štadiónoch),
  - právnej istoty (vrátane osobitného štátom garantovaného rozhodovania športových sporov),
  - štátnej reprezentácie (vrátane pravidiel používania štátnych symbolov v športe),
  - priamej a nepriamej podpory športu zo strany štátu (vrátane zabezpečenia kontroly využívania prostriedkov z verejných zdrojov určených na podporu športu),
  - pravidiel pre športové stávky a využívanie výťažkov z nich,
  - výchovy k pravidelnému športovaniu s osobitým dôrazom na športovanie detí a mládeže na všetkých stupňoch škôl (vrátane podpory budovania školských športových zariadení),
  - systému vzdelávania v športe,
  - ochrany životného prostredia a osobitne ochrany zvierat využívaných v športe,
  - úpravy prenosových práv k športovým podujatiam,

- pravidiel organizácie športových súťaží (vrátane systému predaja vstupeniek),
- d) právny status športovca a najmä profesionálneho športovca, osobitne vo vzťahu k Zákonníku práce, ktorý priamo takúto právnu úpravu vyžaduje,
- e) úprava sponzorstva a sponzorských darov.

Zabezpečenie prístupnosti všetkých druhov športových aktivít pre každého človeka bez akejkoľvek diskriminácie je jednou zo základných úloh každého moderného štátu. Takúto úlohu štátu bude v duchu Európskej charty športu obsahovať a z nej bude vychádzať aj nový zákon o športe.

Z hľadiska rozsahu bude zákon upravovať základné pravidlá pre výkon rekreačného, amatérskeho aj profesionálneho športu, pričom osobitná pozornosť bude venovaná:

- začleneniu športovej výchovy do školskej i mimoškolskej výchovy na všetkých stupňoch škôl (základné, stredné i vysoké školstvo), vrátane kreovania školských športových stredísk a prípravy kvalifikovaných učiteľov a trénerov,
- podpore vytvárania a činnosti dobrovoľných športových organizácií a osobitne podmienkam pre športové súťaže všetkých druhov,
- výstavbe a údržbe športových zariadení, pričom by sa malo dbať na to, aby tieto boli využívané nielen pre športové súťaže ale aj pre rekreačný šport,
- talentovanej mládeži a prístupnosti športu pre zdravotne oslabené osoby

Zákon bude počítat s tým, že Národná rada Slovenskej republiky prerokuje Národný program pre šport, ako základný programový dokument v oblasti športu. Národný program pre šport by mal obsahovať najmä:

- základné východiská a smery štátnej politiky v oblasti športu,
- športové oblasti, ktorých podpora bude vyžadovať poskytnutie finančných prostriedkov z verejných zdrojov,
- ciele a úlohy športovej reprezentácie Slovenskej republiky (vrátane finančných prostriedkov určených na zabezpečenie jej účasti na medzinárodných súťažiach),
- úlohy štátu a športových organizácií pri realizácii Národného programu pre šport.

Vláda Slovenskej republiky by mala prijímať Národný program pre šport na obdobie štyroch rokov a jeho podrobné rozpracovanie by malo zabezpečovať Ministerstvo školstva Slovenskej republiky v spolupráci so strešnou športovou organizáciou vo forme ročných realizačných plánov. Ročný realizačný plán by obsahoval najmä zásady použitia finančných prostriedkov z verejných zdrojov v danom kalendárnom roku na zabezpečenie úloh ustanovených v Národnom programe pre šport.

Zákon definuje športové aktivity, ktorých náklady sú hradené z verejných zdrojov. Medzi tieto bude patriť najmä:

- vytváranie predpokladov pre výkon rekreačného športu a amatérskeho športu,
- zabezpečenie športovej výchovy v školskom systéme,
- výchova a vzdelávanie športovcov, trénerov a ďalších odborníkov,
- podpora športovo talentovanej mládeže,
- vytváranie podmienok pre vrcholový šport, najmä z pohľadu podpory organizovania medzinárodných súťaží a podpory prípravy vrcholových športovcov,
- podpora športu zdravotne postihnutých osôb,
- podpora štátnej reprezentácie a osobitne olympijského a paralympijského hnutia a účasti na olympijských a paralympijských hrách (vrátane materiálno-technického vybavenia športovej reprezentácie Slovenskej republiky),
- budovanie informačného a osvetového systému pre oblasť športu,
- podpora zdravotnej starostlivosti o športovcov,

- uskutočňovanie antidopingových opatrení.

Dôležitou súčasťou ochrany športu bude zákonná ochrana verejných športových zariadení, spočívajúca v zákaze úplnej zmeny ich využívania na iné ako športové účely. V prípade verejného záujmu na takejto zmene bude musieť ten subjekt, v prospech ktorého bolo využívanie verejného športového zariadenia vykonané, zabezpečiť zriadenie iného rovnocenného verejného športového zariadenia.

Komplexná informácia o stave kauzy súdneho sporu Športka, a. s. – Tipos, a. s.

HLAVNÝ SPOR

vedený na Krajskom súde v Bratislave

č.k.: 29 Cb 1/00

senát JUDr. Viery Šebestovej

Dňa 7.1.2000 podala Športka, a.s. žalobu na našu spoločnosť TIPOS, a.s. o zdržanie sa konania, náhradu škody, vydanie bezdôvodného obohatenia a poskytnutie primeraného zadosťučinenia, pričom žiadala rozsudok, ktorý by znel:

Žalovaný je povinný:

- zdržať sa prevádzkovania číselných lotérií pod označeniami Športka, Šanca a Mates, na ktoré sa vzťahuje know-how žalobcu popísané v znaleckom posudku č. 08/1999 zo dňa 12. novembra 1999 vypracovaného súdnym znalcom Ing. Ivanom Szendem a v znaleckom posudku č. 45/1999 zo dňa 29. 11. 1999 vypracovaného súdnou znalkyňou Ing. Margitou Mrázovou, ďalej sa zdržať akéhokoľvek i čiastkového využívania znalostí či skúseností tvoriacich predmet uvedeného know-how a zdržať sa i akéhokoľvek využívania uvedených označení v súvislosti s prevádzkovaním akýchkoľvek číselných lotérií a stávkových hier,
- nechať v lehote tridsiatich dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku na svoje náklady uverejniť dvakrát za sebou s odstupom jedného týždňa platený inzerát v sobotňajších vydaniach denníkov Sme, Šport, Pravda, Práca a Nový Čas s nasledovným textom: „Spoločnosť TIPOS, a.s. sa uverejnením tohto inzerátu ospravedlňuje spoločnosti ŠPORTKA, a.s., že bez jej súhlasu používala pri prevádzkovaní číselných lotérií jej ochranné známky Športka, Mates a Šanca, čím spoločnosť TIPOS, a.s. získala na úkor spoločnosti ŠPORTKA, a.s. neoprávnený majetkový prospech.“
- vyplatiť žalovanému náhradu škody vo výške 35.519.908,-Sk, a to v rovnakých štvrtročných pravidelných splátkach počas piatich rokov, pričom prvá splátka bude splatná prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť,
- vyplatiť žalovanému získané bezdôvodné obohatenie vo výške 272.081.000,-Sk, a to v rovnakých štvrtročných pravidelných splátkach počas piatich rokov, pričom prvá splátka bude splatná prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť,
- nahradiť žalovanému v lehote pätnástich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku, nákladov na vyhotovenie súdnoznaleckých posudkov a trov právneho zastúpenia.

Žaloba je postavená na tvrdeniach žalobcu o nekalosúťažnom konaní žalovaného, pričom hlavné argumenty žalobcu sú:

- opierajúc sa o § 44 ObZ žalobca tvrdí, že žalovaný konal nekalosúťažne, keď konal v rozpore s dobrými mravmi pretože:
  - porušoval jeho práva ako majiteľa ochranných známk „ŠPORTKA“, „MATES“ a „ŠANCA“
  - neplnil zmluvu, ktorá je neplatná len z formálnych dôvodov, pričom Športka, a.s. plnila, t.j. dala know-how a TIPOS, a.s. jej nezaplatil
  - vedome porušoval práva Športky, a.s. (ochranné známky) a využíval hodnoty bez súhlasu ich vlastníka (know-how), pričom ešte využíval aj tieseň druhej strany
  - získaval know-how nedovoleným fotografovaním a odlákavaním zamestnancov
- ďalej Športka, a.s. v žalobe tvrdí, že boli naplnené niektoré skutkové podstaty nekalosúťažného konania, a to podstata podľa § 46 ods. 1 ObZ – klamlivé označenie; podľa §47 ObZ – vyvolanie nebezpečenstva zámeny, § 48 ObZ – parazitovanie na povesti, kde je hlavným argumentom stret práv Športky z titulu jej obchodného mena a skutočnosť, že TIPOS, a .s. využíva označenie športka ako označenie jednej svojej číselnej lotérie.

Nároky, ktoré žalobca žiada, odôvodňuje nasledovne:

- zdržanie sa prevádzkovania číselných lotérií – žiada za účelom zabránenia ďalšiemu porušovaniu jeho práv
- právo na poskytnutie primeraného zadosťučinenia požaduje formou inzerátu v novinách s ospravedlňujúcim sa textom,
- náhradu škody – žiada ako sumu licenčných poplatkov, ktoré by mal žalovaný žalobcovi vyplatiť za užívanie predmetných ochranných známk za obdobie 1996-1998
- bezdôvodné obohatenie – žiada ako náhradu za hodnotu know-how, ktoré TIPOS, a.s. neoprávnene získal a ako vyplatenie čistého zisku TIPOS-u z prevádzkovania číselných lotérií, ktorý dosiahol len vďaka užívaniu označení zhodných s ochrannými známkami za obdobie 1996-1998.

Dňa 8.2.2000 naša spoločnosť TIPOS, a.s. prostredníctvom svojho právneho zástupcu JUDr. Vladimíra Vráblika podala vyjadrenie k žalobe, kde hlavné argumenty sú:

- v oblasti číselných lotérií nemôže ísť o nekalú súťaž, keďže v tejto oblasti v Slovenskej republike existuje monopol a teda nie sú tu ani súťažitelia ani súťaž
- nie sú splnené podmienky § 17 ObZ vyžadované na to, aby sa niekto mohol domáhať ochrany informácií spadajúcich do know-how, a to najmä podmienka utajovania a vôľa utajovať, pretože žiadna zo zmlúv medzi TIPOS, a.s. a Športka, a.s. nežiada utajovanie presne určených informácií ani nezakazuje ich využívanie po skončení spolupráce

- nie sú splnené podmienky inštitútu bezdôvodného obohatenia, ktoré vyžaduje Občiansky zákonník
- ochranné známky sú zapísané neoprávnene, pretože boli zapísané pre predmet činnosti, ktorý Športka nemohla nikdy prevádzkovať, a preto bol podaný aj návrh na výmaz ochranných známok, a to 14.5.1999, podnet na podanie protestu prokurátora
- žalobca nepreukázal všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu

ŽIADOSŤ O PRERUŠENIE KONANIA

TIPOS, a.s. vo svojom vyjadrení k žalobe žiada prerušiť súdne konanie z dôvodu, že na Úrade priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚPV SR“) prebieha konanie o výmaze ochranných známok, ktorých sa spor dotýka.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „KS“) zamieta návrh na prerušenie konania s odôvodnením, že v súdnom konaní si žalobca uplatňuje nároky súvisiace s obdobím pred podaním návrhov na výmaz a žalobca opiera svoju žalobu o ustanovenia Obchodného zákonníka a nie o ustanovenia zákona o ochranných známkach.

TIPOS podal proti uzneseniu KS odvolanie a Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) v konaní 2 Obo 181/2000 (senát JUDr. Jozefa Štefanka) potvrdil rozhodnutie KS, pretože sa stotožnil s jeho argumentáciou.

POJEDNÁVANIA

16.1.2001 – len prednesy právnych zástupcov, ktoré obsahujú hlavné argumenty zo žaloby a vyjadrenie k žalobe

6.3.2001 – výsluchy svedkov:

JUDr. Dalimír Kubala (predseda predstavenstva ŠPORTKA 92-93) – potvrdzuje, že TIPOS, a.s. mal len jedného pracovníka; že sa spracovanie tiketov vykonávalo centrálnne v Prahe; že sa o odmene za prevzatie know-how nehovorilo; potvrdil, že sa rokovalo o finančnom vyrovnaní, pokiaľ sa Športka nebude ďalej podieľať na prevádzkovaní hier; ako know-how označuje: zberne, pracovníkov a strojové zariadenie

Ing. Štefan Gašparík (predseda SZF, zástupca predstavenstva SAZKY, 92-jan. 93)

15.5.2001 – výsluch svedka

PaedDr. Ladislav Veselský (93-94 člen predstavenstva TIPOS, a.s.) – potvrdil, že sa rokovalo o tom, že sa hry mali vrátiť telovýchove; že sa uvažovalo o tom, že TIPOS bude sám prevádzkovať hry; že sa nehovorilo o odkúpení know-how.

3.7.2001 – výsluchy svedkov

Baltazár Dubeň (93-94 na MŠ SR, 1994 a neskôr v TJ, 96-98 SZTK) – potvrdil, že hry prevádzkovala Športka; tvrdil, že hry financovala Športka.

Ing. Richard Frimmel (generálny riaditeľ TIPOS, a.s. 93-95) - potvrdil, že Športka, a.s. bola len vykonávateľom niektorých činností na základe zmlúv; že vlastníkom systému ON LINE bol G-TECH; že na Slovensku nikto nemal technológiu na prevádzkovanie číselných hier, ani Športka; že nemá vedomosť o prechode know-how pri delení federácie; že OF LINE sa spracovával v Čechách; že TIPOS bol managerom prevádzkovania hier; že nehmotné práva

neboli v minulosti problémom; potvrdil, že by sa našiel niekto, kto by zabezpečil prevádzkovanie hier, ak by to nerobila Športka.

Ing. Jozef Magula nič podstatné k sporu nevypovedal.

Ing. Peter Pisoň (zamestnanec TIPOS, a.s.) – potvrdil, že zmluvu k ON LINE technológii s G-TECH prevzala Športka zo SAZKY; že sa OF LINE spracovával v Prahe; potvrdil, že boli rokovania o ochranných známkach, ktoré iniciovala Športka; že know-how k číselným lotériám nemôže mať nikto, pretože sa prevádzkujú po celom svete.

Peter Šimko (riaditeľ G-TECH) – potvrdil, že know-how k technológii, softvéru, hardvéru pre ON LINE systém má G-TECH a snaží sa ich utajiť; že v systéme hier k zmenám nedošlo, ale došlo k zmenám v herných plánoch, v zbere tiketov a ich vyhodnocovaní; potvrdil, že výpočtové stredisko zadávala a hradila ho Športka.

Ing. Ladislav Čambal (MŠ SR riaditeľ odboru športu) – potvrdil, že Športka nikdy neprevádzkovala číselné lotérie.

9.10.2001 – výsluch svedkov

Ing. Edita Litváková (patentová zástupkyňa TIPOS, a.s.) – potvrdila, že v prípade, ak nastane výmaz ochranných známok na základe návrhov, ktoré predložil súdu TIPOS, a.s. bude sa jednať o výmaz od zápisu ochrannej známky; že nie je možné hovoriť v danom prípade o know-how ako celku; že hodnota know-how sa mení a je ju potrebné prehodnocovať vzhľadom na zmenu podmienok.

13.11.2001 – výsluch svedkov

Ing. Margita Mrázová (znalkyňa vypracovala posudok na základe objednávky Športky, a.s.) – potvrdila, že je tu know-how a preto ho ohodnotila; pridrižiava sa svojich záverov v znaleckom posudku.

Ing. Ivan Szende (znalec, ktorého si objednala Športka, a.s.) – potvrdzuje, že ak je know-how všeobecne známe, jeho hodnota je nulová; že považuje za know-how vedomosť ako zadávať údaje do strojov; že súbor vedomostí nie je všeobecne známy, okrem herného plánu a tiketov, ktoré nezahrnul do ohodnotenia

DODATOK č. 1

Dňa 19.11.2001 bol uzatvorený dodatok k dohode o majetkovom vypořádání medzi Športka, a.s. a SAZKA, a.s., v ktorom sa všeobecne spomína, že sa Športka, a.s. „...stala výlučným vlastníkom know-how a súvisiacich priemyselných práv vzťahujúcich sa na prevádzkovanie číselných lotérií.“ Tento dodatok bol vypracovaný podľa zistení výslovne na podnet Športka, a.s. a je možné predpokladať, že výslovne ako dôsledok existencie sporu.

ZNALCKÝ POSUDOK SÚDNEHO ZNALCA

V decembri roku 2001 súd ustanovil súdneho znalca Ing. Garbrielu Zahatňanskú, ktorá odpovedala na otázky zadane oboma stranami a znalkyňa predložila znalecký posudok dňa 29.7.2002. Znalkyňa potvrdila, že Športka, a.s. vlastní know-how prevádzkovania číselných lotérií, že TIPOS, a.s. toto know-how od roku 1993 až do roku 1999 využíval pri prevádzkovaní číselných lotérií. Skonštatovala, že ocenenia know-how vyhotovené Ing. Szendem a Ing. Mrázovou sú správne.

TIPOS, a.s. predložil vyjadrenie k znaleckému posudku, v ktorom rozporuje znalecký posudok a uvádza, že medzi know-how boli zaradené vedomosti aj všeobecne známe a vychádzalo sa z ekonomických údajov TIPOS, a.s. a nerozlišovala sa technológia OFF LINE a ON LINE. TIPOS, a.s. navrhol kontrolný znalecký posudok.

POKUS O ZMIER

Dňa 8.8.2002 bol našej spoločnosti TIPOS, a. s. doručený návrh na zmier zo strany ŠPORTKA, a.s..

V rámci zmieru ŠPORTKA, a.s. požadovala:

- vyplatenie licenčných poplatkov vo výške 264.478.045,- Sk
- ponúkla možnosť uzatvoriť licenčnú zmluvu k ochranným známkam za licenčný poplatok vo výške 5 % z obratu
- ponúkla možnosť uzatvoriť licenčnú zmluvu na používanie know-how prevádzkovania číselných lotérií za licenčný poplatok vo výške 5 % zo znaleckej hodnoty know-how t.j. zo sumy 108.806.000,- Sk
- vyplatiť trovy konania na súde
- vyplatiť 50 % z bezdôvodného obohatenia

JUDr. Vráblik predložený súdny zmier neodporučil uzatvoriť, nevylučoval možnosť rokovať o zmieri.

ZMENA ŽALOBY

Dňa 12.9.2002 žalobca podáva zmenu žaloby, ktorou zvyšuje výšku náhrady škody na sumu 238.133.151,90 Sk a sumu bezdôvodného obohatenia na 552.331.597,40 Sk. Zvýšenie súm nastalo ako následok toho, že ochranné známky boli naďalej používané žalovaným, takže nová suma zahŕňa obdobie 1996-2001. Rovnako sa z takéhoto dôvodu zvyšuje aj bezdôvodné obohatenie, keďže zahŕňa zisky TIPOS-u z prevádzkovania číselných lotérií za roky 1996-2001 a hodnotu know-how podľa znaleckého posudku Ing. Mrázovej a Ing. Szendeho. Doložený bol dodatok č. 1 k dohode o majetkovom vysporiadaní hospodárskeho zariadenia SAZKA, podniku pro organizování sázek.

TIPOS, a.s. vo vyjadrení k zmene žaloby uvádza, že nesúhlasí s výpočtami, o ktoré sa opierajú nároky žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia a náhrady škody, pretože tieto vychádzajú z účtovníctva žalovaného a nie žalobcu a pri oceňovaní nebola použitá vhodná metóda ocenenia, a to licenčná analógia. Ďalej trvá aj na argumentácii týkajúcej sa nepreukázania existencie bezdôvodného obohatenia a vzniku zodpovednosti za škodu.

POJEDNÁVANIE

16.9.2002 – právni zástupcovia zopakovali v prednesoch tvrdenia zo zmeny žaloby a z vyjadrenia k zmene. Výsluch znalca Ing. Gabriely Zahatňanskej – znalkyňa trvala na záveroch svojho znaleckého posudku; medzi know-how zaraďuje aj herné plány; tvrdila, že nie je dôležité rozlišovať OFF LINE a ON LINE systém pre určenie hodnoty know-how prevádzkovania číselných lotérií.

24.9.2002 – súd na pojednávaní zamietol návrh na vyhotovenie kontrolného posudku

ZAÚJATOSŤ SUDCU

Na pojednávaní 24.9.2002 JUDr. Vráblik predniesol námietku zaujatosti senátu z dôvodu, že nepripustili kontrolný znalecký posudok. Dňa 30.9.2002 JUDr. Vráblik podáva písomnú námietku zaujatosti sudcu, pričom argumentuje, že zaujatosť sa prejavila tým, že JUDr. Šebestová nepripustila kontrolný znalecký posudok a tiež na chodbe mimo pojednávania odporúčala JUDr. Vráblikovi uzatvoriť dohodu. NS SR zamietol námietku zaujatosti, pretože nebol preukázaný vzťah k veci, účastníkom konania alebo právnym zástupcom.

V decembri bol odvolaný právny zástupca JUDr. Vráblik. Od 8.1.2003 prevzali zastupovanie noví právní zástupcovia DEDÁK & Partners, advokátska kancelária, menovite advokát JUDr. Štefan Dedák.

POJEDNÁVANIA

10.12.2002 odročené v dôsledku odvolania plnej moci JUDr. Vladimírovi Vráblikovi.

28.1.2003 bolo na žiadosť právneho zástupcu žalovaného odročené z dôvodu, že prebiehajú rokovania o mimosúdnom vyrovnaní a tiež vzhľadom na to, že potrebuje čas na prípravu.

ROKOVANIA O MIMOSÚDNEJ DOHODE

Hlavná myšlienka mimosúdnej dohody bola uzatvoriť Dohodu o urovnaní, v ktorej Športka uzná práva ku know-how pre TIPOS, a.s. a TIPOS, a.s. bude oprávnený ho ďalej užívať. TIPOS, a.s. uzná práva Športky ku ochranným známkam a odkúpi od nej ochranné známky a žaloba bude v celom rozsahu zobraňaná späť. Účastníci hradia každý svoje náklady na súdne konanie.

ŠPORTKA dala protinávrh Dohody o urovnaní, v ktorom navrhla, aby TIPOS uznal, že užíval know-how neoprávnene a bol povinný uzatvoriť licenčnú zmluvu za licenčný poplatok 10.000.000 Sk ročne, aby uznal neoprávnené užívanie ochranných známk a zaplatil náhradu škody Športke vo výške 25.000.000,- Sk alebo odkúpil ochranné známky za sumu 40.000.000,- Sk. TIPOS mal byť povinný uhradiť všetky trovy súdneho konania, ktoré Športke vznikli a TIPOS mal dať neodvolateľný súhlas na užívanie ON LINE systému pre Športka, a.s. a pre spoločnosti, v ktorých má Športka, a.s. účasť.

Na rokovaní vznikla myšlienka zmluvy o reklame, na základe ktorej by ŠPORTKA mohla dostávať pravidelný finančný obnos po určitú dobu.

V priebehu ďalších rokovaní sa ujednotili sumy, ktoré by TIPOS platil, a to suma za odkúpenie ochranných známk alebo suma ako náhrada škody za využívanie ochranných známk vo výške 30.000.000,- Sk a suma, ktorú by v priebehu 6 rokov dostávala Športka na základe zmluvy o reklame vo výške 60.000.000,- Sk, pričom každý rok by bolo splatných 10.000.000,- Sk.

V rámci dohody o urovnaní sa dohodlo, že Športka, a.s. uzná práva TIPOS ku know-how a TIPOS bude mať právo ho používať, TIPOS uhradí Športke odplatu za používanie označení a ochranných známk za obdobie od 4.1.1993 až po obdobie, keď ich prestal užívať sumu 30.000.000,- Sk (postupne zo sumy 10 mil. cez 25. mil.).

V rámci zmluvy o reklame bol medzi stranami nesúlad v chápaní toho, či platba za reklamu zo strany TIPOS, a.s. má byť platená bez ohľadu na to, či Športka skutočne reklamu zrealizuje, alebo v dôsledku toho, že reklama bude v danom finančnom objeme zrealizovaná. V neskoršom znení zmluvy vznikol rozpor, či zmluvná pokuta vo výške odmeny za reklamu na ten ktorý rok bude platená v dôsledku toho, že TIPOS si nevybral reklamu z návrhu

predloženého Športkou (návrh Športky) alebo bude platená až vtedy, ak by výslovne vinou TIPOS-u nedošlo k uzatvoreniu jednotlivej ročnej zmluvy na reklamu (návrh TIPOS, a.s.). Okrem toho bol medzi stranami tiež rozpor vo forme reklamy, kde TIPOS presadzoval presne určenú kvalitu a Športka presadzovala len príkladné uvedené formy reklamy, čo znamenalo, že by mohla poskytnúť čokoľvek, teda reklamu aj v tretej lige niektorého športu.

Pokusy o mimosúdne rokovania boli definitívne ukončené momentom zmeny akcionárskej štruktúry.

PODANIE ŽALOVANÉHO 13.3.2003

Po prevzatí zastupovania advokátskou kanceláriou DEDÁK&PARTNERS, sa táto zamerala na vyvracanie dôkazov a tvrdení žalobcu predkladaním nových listín a dôkazov. Základné tézy tohto podania boli:

- znalosti, ktoré TIPOS, a.s. využíva pri prevádzkovaní číselných lotérií v dnešnej dobe sú získané aj od iných subjektov ako od Športka, a.s. - súdu boli predložené zmluvy s ďalšími subjektami
- žalobca neutajoval informácie, ktoré poskytoval TIPOS ani ich inak nechránil – bolo poukázané na texty zmlúv medzi TIPOS a Športka
- mnohé činnosti v systéme OFF LINE vykonávala SAZKA, a.s. a nie Športka, a.s.
- bola vznesená námietka premlčania k nárokom súvisiacich s know-how
- upozornenie na výslovné nepravdy v žalobe – napr. krádež zoznamu zberných (zoznam bol poskytnutý Športkou dobrovoľne, odlákavanie zamestnancov - zamestnanci prechádzali do TIPOS-u so súhlasom Športky a pod.)
- napriek zmene názvov sa výška vkladov do hier nezmenila – t.j. názov hier nemá vplyv na obraty a teda nemôže prichádzať do úvahy taký licenčný poplatok za užívanie ochranných známk, aký určili znalci.

Súdu bol s podaním predložený posudok Ing. Ladislava Harvana, kde:

- sú spochybnené závery znaleckých posudkov, ktoré súdu predložil žalobca a tiež závery súdneho znalca,
- znalec konštatuje, že nie všetky informácie zahrnuté znalcami do ocenenia majú znaky know-how, ktorého hodnotu je možné vyčísl'ovať.

Následne na podanie žalovaného reagoval žalobca svojím podaním zo dňa 31.3.2003, kde uvádza:

- je jednoznačné, že Športka, a.s. je nástupcom SAZKY, podniku pro organizování sázek, a preto ako nástupca získala aj know-how prevádzkovania číselných lotérií
- opiera sa o posudok súdneho znalca Ing. Gabriely Zahatňanskej, ktorá konštatovala, že Športka je vlastníkom know-how prevádzkovania číselných lotérií, a že TIPOS, a.s. používala od roku 1993-1999 know-how patriace obsahom do know-how, ktorého majiteľom bola spoločnosť Športka, a.s.
- žalobca tvrdí, že mal dostatočné know-how aj na spracovanie tiketov – toto vyvracame ďalšími dôkazmi.

PPOJEDNÁVANIE dňa 13.3.2003 bolo odročené na žiadosť oboch účastníkov v dôsledku prebiehajúcich rokovaní o mimosúdnej dohode.

PODANIE ŽALOVANÉHO ZO DŇA 3.4.2003

V ďalšom podaní, ktoré bolo podané na súd 3.4.2003, bolo cieľom pri využití definície know-how, ktoré použila súdna znalkyňa, zaoberať sa položkami know-how, ktoré uvádza v žalobe žalobca a skúmať, či skutočne tieto položky spĺňajú všetky znaky know-how. V závere sme konštatovali, že neboli nikde naplnené znaky know-how. Upozornili sme tiež na to:

- že spôsob prevádzkovania číselných lotérií sa neustále mení a vyvíja a tiež aj procesy s tým spojené
- že vedomosti, ktoré v súčasnosti používa TIPOS, a.s. pri prevádzkovaní číselných lotérií vznikli už aj jeho pričinením a pričinením ďalších subjektov a nemožno hovoriť o výlučnom vlastníctve či práve žalobcu
- upozornili sme na hlavné nedostatky znaleckých posudkov, najmä nejasný obsah know-how, ktoré bolo oceňované
- požiadali sme o prerušenie konania vzhľadom na to, že boli podané žaloby proti rozhodnutiu ÚPV SR, ktorými nepripustil výmaz a zároveň boli medzičasom podané ďalšie návrhy na výmaz ochranných známok z odlišných dôvodov ako v prvých návrhoch.

K podaniu bol priložený dodatok č. 1 k znaleckému posudku Ing. Harvana, ktorým sme preukazovali už vyššie uvedené tvrdenia, a ktorý znalec ďalej uvádza:

- v dodatkoch k znaleckým posudkom Ing. Mrázovej a Ing. Szendeho konštatuje nesúlad s právnymi predpismi používanými pri oceňovaní know-how
- pri oceňovaní hodnoty know-how, ktoré predložil žalobca nebol vôbec zohľadnený koeficient zastarania, nerozlišovalo sa medzi OFF LINE systémom, ktorý postupne zanikal a ON LINE systémom, ktorý sa ako jediný v dnešnej dobe využíva
- pri určovaní hodnoty know-how Športky, a.s. sa malo vychádzať z ekonomických výsledkov Športky, a.s. a nie TIPOS, a.s.
- nároky z ochranných známok mohli vzniknúť až účinnosťou zápisu do registra ochranných známok a účinnosti tohto zápisu voči tretím osobám, takže nie od roku 1996, tak ako si uplatňuje žalobca.

Žalobca vo svojom vyjadrení k tomuto ďalšiemu podaniu trvá na svojich tvrdeniach.

Návrh našej spoločnosti TIPOS, a.s. na prerušenie konania súd na **pojednávaní 3.4.2004** zamietol a na základe nášho odvolania toto rozhodnutie KS potvrdil aj NS SR. Argumentácia súdov bola úplne zhodná s tou, ktorú použili pri prvom návrhu na prerušenie konania, a to napriek tomu, že v spore bolo predložených množstvo nových listín.

ZMENA ŽALOBY II

Dňa 5.8.2003 žalobca mení žalobu tak, že žiada náhradu škody vo výške 425.451.700,- Sk, bezdôvodné obohatenie 645.063.252,- Sk a úroky z omeškania z týchto čiastok cca vo výške 467 miliónov slovenských korún. Zvýšenie súm súvisí s porušovaním jeho práv aj v ďalšom období, pričom náhradu škody žiada od roku 1996 do 30.9.2002 a ako bezdôvodné obohatenie žiada vyplatiť zisk dosiahnutý TIPOS-om pri prevádzkovaní číselných lotérií vzniknutý len vďaka používaniu know-how od roku 1996 do 31.12.2002 a vyplatenie hodnoty know-how, ktorú znalci vyčíslili.

POJEDNÁVANIE

Na pojednávaní dňa **25.11.2003** súd pripustil zmenu žaloby a pripustil zmenu žaloby aj vzhľadom na nárok týkajúci sa uverejnenia ospravedlnenia v denníku Práca.

Na tomto pojednávaní sme predložili ďalšie **podanie zo dňa 25.11.2003**, v ktorom bola vykonaná podrobná analýza tvrdení žalobcu, dôkazov a toho, čo právny poriadok vyžaduje na to, aby žalobcovi bolo možné ním uplatňované nároky uznať. Z podania vyplýva nasledovné:

- vo vzťahoch, ktoré opisuje žalobca sa nejedná o nekalosúťažné konanie, keďže nie sú splnené základné podmienky vyžadované zákonom na to, aby sa jednalo o správanie medzi súťažiteľmi, za ktorých Športku, a.s. a TIPOS, a.s. vo vzťahoch, do ktorých vstupovali nemožno považovať. Medzi nimi ide o čistý subdodávateľský vzťah. Z tohto vyplýva, že je možné žalobu zamietnuť ako celok.
- medzi TIPOS-om a Športkou nie je súťažiteľských vzťah ani v rámci množiny všetkých prevádzkovateľov lotérií a podobných hier podľa Zákona o lotériách, pretože kurzové stávky, ktoré prevádzkuje Športka, a.s. majú úplne iných zákazníkov ako číselné lotérie (toto potvrdzuje vo svojej výpovedi Ing. Trykar)
- k jednotlivým skutkovým podstatám nekalej súťaže (klamlivé označenie tovaru a služieb, vyvolanie nebezpečenstva zámeny a parazitovanie na povesti) žalobca nepreukázal ich naplnenie
- upozorňujeme na stret práv z nezapísaného označenia, ktoré má TIPOS, a.s. s právami z rovnomených ochranných známk a na nezákonnú registráciu ochranných známk
- opätovne zdôrazňujeme, že obsah vedomostí a skúseností využívaných pri prevádzkovaní číselných lotérií sa neustále menil a teda tie, ktoré sa využívali v roku 1993 sú už dnes zastarané
- upozornili sme, že žalobca nepreukázal, čo všetko patrí podľa neho pod pojem know-how prevádzkovania číselných lotérií, t.j. ktoré vedomosti a skúsenosti považuje za svoje know-how, a to ani za pomoci znaleckých posudkov, pretože tie sa odlišujú vo vymedzení know-how
- žalobca nepreukázal existenciu dohody, o ktorej tvrdí, že ju žalovaný neplnil
- k náhrade škody upozorňujeme, že nie je možné žiadať licenčné poplatky za ochranné známky za obdobie od 1996-2002, ale až od zápisu ochranných známk, t.j. eventuálne od roku 1997 (MATES) a 1998 (ŠANCA a ŠPORTKA)
- uvádzame tiež, že žalobca nepreukázal porušenie zákonnej povinnosti a ani to, že škoda, ktorú si nárokuje, vznikla len vďaka tomu
- namietame, že o vzniknutú škodu sa žalobca sám pričínil, pretože sám pomáhal pri rozširovaní dokumentov, listín a tiketov, sám vykonával činnosti, o ktorých teraz tvrdí, že sú porušovaním jeho práv. Uvádzame, že neurobil opatrenia na zníženie škody a tiež sa sám pričínil o vznik danej škody, a preto žalobca nemôže žiadať celú škodu od žalovaného.
- k bezdôvodnému obohateniu opakujeme, že nie sú dané predpoklady pre bezdôvodné obohatenie; ďalej bezdôvodné obohatenie môže vyžadovať niekto, kto niečo stratil, ale žalovaný o nič neprišiel, pretože sám nemohol prevádzkovať číselné lotérie takže zisk,

ktorý si nárokuje žalobca, by sám nikdy nezískal a o know-how, ktorého hodnotu žiada vyplatiť tiež nestratil, naďalej ho môže využívať, ak by mohol a chcel

- súhrne podávame námietky voči znaleckým posudkom

Súdu sme na pojednávaní predložili ďalšie listiny, ktoré sa nám podarilo získať:

- doklad o tom, že hru MATES nikdy neprevádzkovala SAZKA a teda nemohla byť predmetom delenia ani čo sa týka know-how ani názvov resp. ochranných známk
- list spoločnosti SAZKA, ktorým sme preukazovali, že pri delení nikto neuvažoval o know-how a teda delenie majetku po starej SAZK-e sa tým ani nezaoberalo; v čase delenia neexistoval dokument, ktorý by vymedzoval, čo je know-how prevádzkovania číselných lotérií; SAZKA ako svoje know-how utajuje dokumentáciu týkajúcu sa prevádzkovania číselných lotérií, ktorú stále dopĺňa, pričom je sprístupňovaná len po častiach a je utajovaná voči tretím subjektom; utajovať svoje know-how začala až v roku 1994, keď na český lotériový trh vstúpil nový subjekt, konkurent SAZKY, a.s.; sú činnosti, pri ktorých je nevyhnutné rešpektovať požiadavky zmluvných partnerov a teda bez informácií od nich nie je možné činnosť zabezpečovať; potvrdili, že pre Športku SAZKA, a.s. vykonávala okrem zberu tiketov a ich dovezenia do Prahy všetky činnosti súvisiace s OFF LINE systémom; Sazka neodovzdala žiadnu dokumentáciu týkajúcu sa OFF LINE Športke; že slovenskí zamestnanci ešte starej Sazky na Slovensku dostali len dokumentáciu a podklady nevyhnutné na realizáciu
- ich činností a s týmito dokumentmi prešli aj do Športky, a.s.; že výzor tiketu závisí od spracovateľského zariadenia.

Na pojednávaní boli vykonané aj **výsluchy svedkov**:

Ing. Milan Homola (zamestnanec TIPOS, a.s.) – potvrdil, že pracovné postupy, herné plány sa menia aj v priebehu jedného roka; že spolupracujúce subjekty si chránia svoje vedomosti; že TIPOS si nechráni svoje vedomosti.

Ing. Peter Pisoň (zamestnanec TIPOS, a.s.) – potvrdzuje, že ako najdôležitejšie pri prevádzkovaní číselných lotérií je získanie povolenia a mať systém, ktorým sa spracovávajú výsledky aj prostredníctvom subdodávateľského vzťahu; že spoločnosť Športka, a.s. sprostredkovávala činnosti v OFF LINE systéme; že Športka nikdy nevykonávala všetky činnosti pri prevádzkovaní číselných lotérií; ani TIPOS nikdy nevykonával všetky činnosti spojené s prevádzkovaním lotérií; že sa nestretol s požiadavkou zo strany Športky utajovať informácie, len pri štandardných obchodných zmluvách, že sú obchodným tajomstvom; že princípy hier lotového typu sú všeobecne známe.

Vzhľadom na to, že NS SR zrušil všetky rozhodnutia týkajúce sa zamietnutia návrhu na výmaz vydané ÚPV SR, žiadal žalovaný opäť prerušenie konania až do konečného rozhodnutia vo veci ochranných známk.

KS návrh zamietol. V odvolaní, ktoré podal TIPOS, a.s., bolo výslovne uvedené okrem iného, že je nevyhnutné prerušiť súdne konanie, pretože v konaniach na ÚPV SR sa jedná o návrhy na výmaz ochranných známk, kde účinky výmazu spôsobia zánik zápisu ochrannej známky od počiatku, t.j. na ochrannú známku sa bude hľadieť tak, akoby nikdy nebola zapísaná. Takýto účinok by spôsobil, že tvrdenia žalobcu v žalobe a v súdnom konaní o tom, že je majiteľom ochranných známk by neboli pravdivé. Napriek tomu NS SR potvrdil rozhodnutie KS svojím rozhodnutím, ktoré ako bolo zistené, vydal do 5 dní od vtedy, čo mu bol spis z KS postúpený.

Dňa 22.3.2004 sa v Prahe uskutočnil **výsluch svedka Ing. Stanislava Trykara** (generálny riaditeľ SAZKA, a.s. aj v rokoch 1992-1993) – výsluch preukázal nasledovné:

- o know-how sa na rokovaníach pri delení starej SAZKY nikdy nehovorilo
- herný plán je verejne prístupný; vnútorné predpisy, ktoré nie sú verejne prístupné, sa týkali spracovania tiketov, posielania výherných listín a pod.
- pracovné postupy neboli v čase delenia starej SAZKY chránené
- neboli odovzdávané žiadne dokumenty, ktoré by obsahovali know-how
- spracovávanie tiketov v OFF LINE systéme sa konalo v Prahe, a to až do ukončenia systému OFF LINE na Slovensku
- zamestnanci Športky poznali len niektoré postupy pri OFF LINE systéme a neboli schopní zabezpečiť prevádzkovanie číselných lotérií samostatne
- postupy pri prevádzkovaní číselných hier sa menili
- kategórie ľudí, ktorí hrajú číselné lotérie a kurzové stávky sú rozdielne.

V ďalšom postupe sme oslovili **Prof. JUDr. Petra Hajna**, advokáta a profesora na **Masarykovej univerzite v Brne**, odborníka v oblasti nekalosúťažného konania, ktorý vypracoval **stanovisko** k predmetnej veci a stotožnil sa s tvrdeniami TIPOS, a.s. ohľadne toho, že sa nejedná o nekalú súťaž a aj s ďalšími argumentmi TIPOS, a.s. uvádzanými v podaní žalovaného zo dňa 25.11.2004.

Ďalej vo svojom stanovisku uvádza nasledovné závery:

- neexistovala nikde zakotvená povinnosť TIPOS-u objednávať si služby od ŠPORTKY
- sama Športka využívala niektoré znalosti a skúsenosti počas spolupráce s TIPOS-om na to, aby vedela vykonávať svoju podnikateľskú činnosť pre TIPOS a v rámci platieb, ktoré dostávala od TIPOS-u bolo hradená aj odmena za know-how, ktoré pri činnosti využívala, a preto nemá nárok žiadať ďalšie finančné vyrovnania
- upozorňuje na to, že pokiaľ nenastali zmeny vo výške vkladov po zmene názvov hier, hodnota ochranných známk môže byť len nepatrná.

Tiež sme spolupracovali s **Ing. Jurajom Knoppom** na vypracovaní **expertízneho posudku**, ktorý sme si objednali, a ktorý v posúdení uvádza nasledovné:

- medzi know-how prevádzkovania číselných lotérií nie je možné zaradiť žiadne znalosti a vedomosti, pretože listiny a dokumenty, o ktoré sa znalci oslovení žalobcom opierali, nedokazujú existenciu know-how
- keďže neexistuje know-how, nemá ani žiadnu hodnotu
- za nesprávnu odpoveď považuje odpoveď Ing. Zahatňanskej č. 6 v jej znaleckom posudku predloženom na základe požiadania súdu – t.j. odpoveď, v ktorej znalkyňa potvrdzuje, že TIPOS, a.s. používal know-how prevádzkovania číselných lotérií zhodné s know-how, ktorého majiteľom je Športka, a.s.
- hodnoty know-how určené v znaleckých posudkoch nie sú právne vypočítané, pretože sa nezohľadnili skutočné údaje a zvláštny spôsob rozdelenia vkladov, ktorý je neobvyklý pre iné služby, ktoré boli zobrať znalcami za základ pri použití metódy oceňovania, a to licenčnej analógie

- výšku licenčných poplatkov za ochranné známky za obdobie 1997 resp. 1998-2002 vyčíslil znalec na sumu 5,52 milióna Sk. Znalec upozorňuje, že pokiaľ budú výmazy predmetných ochranných známok úspešné, nie je možné uvažovať o licenčných poplatkoch.
- upozorňuje tiež na nesprávne použitú metódu pri určovaní hodnoty know-how ako aj na nesprávnu výšku primeraného licenčného poplatku za ochranné známky, určeného znalcami.

Expertízny posudok Ing. Knoppa ako aj stanovisko Prof. JUDr. Hajna boli predložené súdu dňa 18.6.2004.

Na pojednávaní dňa 29.6.2004 boli vypočutí znalci Ing. Szende, Ing. Mrázová, Ing. Zahatňanská, Ing. Harvan a Ing. Knopp. Ani po vypočutí všetkých týchto znalcov neboli odstránené rozdielnosti v znaleckých posudkoch, expertíznych posúdeniach nimi predloženými a v ich záveroch. Súd zamietol niekoľko otázok, ktoré sme mali záujem na pojednávaní položiť.

ČIASTOČNÝ ROZSUDOK

Dňa 6.7.2004 bol na pojednávaní na základe žiadosti žalobcu vydaný **čiastočný rozsudok**, ktorým súd priznal žalobcovi sumu 109.404.000,- Sk (čo predstavuje podľa podaní žalobcu hodnotu know-how) s úrokmi z omeškania. Keďže samotný rozsudok neuvádza z akého titulu táto suma bola priznaná a odôvodnenie súdu na pojednávaní bolo veľmi stručné, je nevyhnutné počkať na písomné vyhotovenie rozsudku.

Predpokladáme, že tento rozsudok bude mať viaceré nedostatky, pretože od začiatku roka 2003 boli súdu predložené dôkazy týkajúce sa problematiky know-how, ktoré rozporujú jednoznačne tvrdenia žalobcu napr.:

- prostredníctvom odborníka na nekalú súťaž bolo podporené tvrdenie žalovaného, že sa nejedná o nekalú súťaž
- jednoznačne bolo preukázané, že v čase delenia starej SAZKY o know-how nikto nediskutoval a nejednal. Ing. Trykar jednoznačne vo svojej výpovedi potvrdil, že o nehmotných právach sa nejednalo
- z výpovedí svedkov vyplynulo, že nikto si hodnotu know-how a ani potrebu utajovania know-how neuvedomoval a vzhľadom na rôzne vyjadrenia, čo je obsahom know-how je zrejmé, že nikto sa ani nepokúsil ujednotiť, čo je know-how prevádzkovania číselných lotérií aj pre účely jeho utajovania
- jednoznačne viacerými svedeckými a listinnými dôkazmi bolo preukázané, že Športka nikdy neovládala všetky činnosti patriace k prevádzkovaniu číselných lotérií
- súdu boli predložené znalecký posudok a expertízny posudok, ktoré vyvracajú závery súdnej znalkyne
- ďalšími svedkami bolo preukázané, že ak existuje nejaké know-how prevádzkovania číselných lotérií, tak sa stále mení a vyvíja a teda znalosti a skúsenosti, ktoré mala Športka v roku 1993 sú zastarané a ich používaním by nebolo možné dosahovať také obraty pri prevádzkovaní číselných lotérií ako dnes TIPOS, a.s. dosahuje

- preukázali sme nutnosť rozlišovať dva systémy hier ON LINE a OFF LINE, pretože sa pri ich prevádzkovaní používajú rôzne postupy.

Napriek tomu súd vydal rozsudok, pričom musel riešiť najmä nasledovné nejasnosti:

- vyporiadať sa s existenciou nevyhnutných znakov nekalej súťaže, keďže priznal danú sumu v rámci sporu o nekalosúťažné konanie
- vyporiadať sa s rozdielnosťami a dokonca s protirečeniami v znaleckých posudkoch, ktoré oceňovali know-how
- vyporiadať sa s námietkou premlčania k právam z know-how, ktorú vzniesol žalovaný
- vyporiadať sa s jasným vymedzením, čo je know-how prevádzkovania číselných lotérií, inak je riziko, že nejasne určený obsah v budúcnosti môže spôsobovať problémy pri určovaní toho, čo je vlastne získané podľa súdu od Športky a čo už je vytvorené TIPOS-om, najmä pri nakladaní s takými informáciami. Žiaden dokument predložený súdu totiž neobsahuje jasný výpočet vedomostí a znalostí patriacich do know-how aspoň s odvolaním sa na dokumentáciu, ktorá príslušné know-how obsahuje
- mať za preukázané, že všetko, čo patrí do know-how prevádzkovania číselných lotérií je aj utajované, pretože inak nie je splnená podmienka utajenia a nemôžu vzniknúť nároky podľa §17 ObZ ako jediného ustanovenia nášho právneho poriadku, ktoré chráni informácie a znalosti, ktoré nie sú predmetom špeciálnej ochrany v rámci práv k patentom, vynálezom alebo úžitkovým vzorom
- vyporiadať sa s predpokladmi vzniku nárokov súvisiacich s bezdôvodným obohatením tak ako sú uvedené v Občianskom zákonníku
- vyporiadať sa s časovým okamihom, v ktorom žalovaný mal údajne neoprávnene získať know-how, keďže spolupráca sa menila a v rámci nej sa odovzdávali rôzne informácie, a to obojstranne.

Predpokladáme aj množstvo procesných nedostatkov v rozsudku, pretože súd by mal zhodnotiť každý dôkaz a listinu, podanie, návrh, ktorý bol jednou alebo druhou stranou v spore predložený a vyporiadať sa s nimi v odôvodnení rozsudku. Keďže sa jedná o veľmi rozsiahly spisový materiál, nepredpokladáme, že tak súd bude schopný urobiť.

Do dnešného dňa nám nebol doručený rozsudok súdu, napriek tomu, že písomné vyhotovenie má byť urobené do 30 dní od vynesenia rozhodnutia súdu. Takže plynie už piaty mesiac od vynesenia rozsudku.

Konania na Úrade priemyselného vlastníctva

PODANIE č. 1 – rok 1999

Dňa 14.05.1999 naša spoločnosť TIPOS, a.s. podala návrhy na čiastočné výmazy ochranných známkok č. 180171 „ŠPORTKA“, č. 180057 „ŠANCA“ a č. 177790 „MATES“, a to činnosť organizovanie číselných lotérií.

Všetky návrhy boli odôvodnené tým, že zápis ochrannej známky bol vykonaný v rozpore s podmienkami pre zápis, keďže Športka, a.s. nemala v predmete činnosti organizovanie číselných lotérií a ochrannú známku bolo možné v tom čase zapísať len pre tovary a služby,

ktoré mal prihlasovateľ v predmete podnikania. Zároveň aj z dôvodu, že ochranná známka je zhodná s nezapísaným označením, ktoré právom užíva TIPOS, a.s..

V týchto konaniach boli vydané rozhodnutia nasledovne:

- 6.10.2000 – prvý stupeň zamietol návrh na výmaz ochranných známk; proti tomuto rozhodnutiu podáva TIPOS, a.s. rozklad
- 1.6.2001 – druhý stupeň zrušil prvé rozhodnutie a vrátil vec na ďalšie konanie, a to v dôsledku procesných chýb
- 16.11.2001 – prvý stupeň vydáva druhé rozhodnutie – opätovne zamietla návrh na výmaz, TIPOS, a.s. opäť podáva rozklad
- 29.4.2002 – druhý stupeň rozhodnutie prvého stupňa potvrdzuje a rozhodnutie o zamietnutí výmazu nadobúda právoplatnosť
- následne na to je v máji 2002 podaná TIPOS-om žaloba na NS SR v správnom konaní; NS SR 30.10.2002 rozhodnutia druhého stupňa v dôsledku procesných chýb zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie
- 17.12.2002 vydáva ÚPV SR v druhostupňovom konaní opätovné rozhodnutie, ktorým znova potvrdzuje rozhodnutie prvého stupňa a zamietla návrhy na výmaz
- 26.2.2003 po zmene právneho zastúpenia bola podaná žaloba na NS SR proti rozhodnutiu správneho orgánu, ktorou sa TIPOS, a.s. dožadoval zrušenia všetkých rozhodnutí vo veci, teda zrušenia aj prvostupňového aj druhostupňového rozhodnutia ÚPV SR. NS SR sa stotožnil v časti s argumentáciou TIPOS, a.s. a zrušil všetky rozhodnutia, pretože boli vydané v rozpore so zákonom a vyslovil aj právny názor, ktorý je pre ÚPV SR záväzný, a to, že správny orgán je povinný prihliadať na výmaz činností neoprávnene zapísaných v predmete činnosti aj po podaní prihlášok k ochranným známkam a má sa zaoberať takto upraveným predmetom činnosti pre účely registrácie ochranných známk
- dňa 5.4.2004 vydáva ÚPV SR prvostupňové rozhodnutie, ktoré rešpektuje právny názor NS SR a čiastočne vymazáva ochranné známky, a to pre služby: organizovanie číselných lotérií, a to podľa § 16 ods. 1 zákona o ochranných známkach, t.j. od počiatku; proti tomuto rozhodnutiu podala rozklad Športka, a.s..

Po vydaní prvostupňového rozhodnutia druhá strana podala rozklad. My sme pripravili vyjadrenie k rozkladu,

Na druhom stupni ÚPV SR potvrdil rozhodnutie prvého stupňa svojím rozhodnutím vydaným dňa 24.9.2004, na základe ktorého sú známky MATES, ŠPORTKA a ŠANCA čiastočne vymazané od počiatku, pričom proti rozhodnutie nie je možné podať riadny opravný prostriedok a rozhodnutie je právoplatné. Výmaz sa týka činnosti organizovanie lotérií a hier. Máme informáciu, že druhá strana zvažuje podanie žaloby na Najvyšší súd SR, ktorou by napadla konečné rozhodnutia ÚPV SR.

OSTATNÉ PODANIA

Medzitým boli podané ďalšie návrhy na výmazy ochranných známk, a to v roku 2002 a v roku 2003, v ktorých sú iné dôvody výmazu. Posledné podanie podané dňa 28.10.2003 ÚPV SR posúdil ako samostatný návrh.

V tomto poslednom podaní TIPOS, a.s. uvádza nové skutočnosti, o ktoré opiera svoj návrh na výmaz, a to skutočnosť, že po podaní prihlášky Športka, a.s. rozširovala predmety činnosti, pre ktoré by mali byť ochranné známky zapísané, čo nebolo a nie je možné. Pôvodná prihláška pre ochrannú známku „MATES“ v činnostiach, pre ktoré sa zapisuje znela: „pre číselnú lotériu, v ktorej tipujúci tipujú päť čísiel z tridsiatichpiatich“ a podobne zneli predmety činnosti na prihláškach aj pri ochrannej známke ŠPORTKA a ŠANCA. Takže ochranné známky mohli byť zapísané len pre činnosti, pre ktoré znela prihláška, a nie pre tak široký predmet činnosti ako nakoniec boli zapísané, a to „organizovanie hier a lotérií“. Týmto posledným podaním sa snažíme o úplný výmaz ochranných známok podľa § 16 ods. 1, t.j. od počiatku.

V konaniach pod por.č. 2 a 3 boli zatiaľ zabezpečené ÚPV SR len vyjadrenia Športky, a.s.. V konaní pod por.č. 4 bolo zabezpečené vyjadrenie Športky, a.s. a zároveň sme žiadali o urýchlenie konania vzhľadom na súvis so súdnym konaním a nárokmi, ktoré si Športka v ňom uplatňuje.

Národný program rozvoja športu na rok 2002

Príloha

Rozpočet výdavkov - rok 2002													
Program	Podprogram	Názov	Bežné výdavky 600					Kapitálové výdavky 700				Podiel	
			610 (v tis. Sk)	620 (v tis. Sk)	630 (v tis. Sk)	640 (v tis. Sk)	600 spolu (v tis. Sk)	710 (v tis. Sk)	720 (v tis. Sk)	700 spolu (v tis. Sk)	600 a 700 spolu (v tis. Sk)		
026	026	NÁRODNÝ PROGRAM ROZVOJA ŠPORTU - Sekcia štátnej starostlivosti o šport	0	0	26 128	605 614	631 742	0	349 319	349 319	981 061	96,7	
		Šport pre všetkých	0	0	5 500	15 000	20 500	0	0	0	20 500	2,0	
	02601	0260101 Telovýchovné a športové aktivity na školách v rámci mimoškolskej činnosti			2 075	9 000	11 075			0	11 075	1,1	
		0260102 Športové aktivity so zameraním na sociálno-zdravotný aspekt			3 425	6 000	9 425			0	9 425	0,9	
		Štátna športová reprezentácia	0	0	8 294	276 341	284 635	0	0	0	284 635	28,1	
		0260201 Príprava športovej reprezentácie			137	175 917	176 054			0	176 054	17,4	
	02602	0260202 Účasť na vrcholových športových podujatiach			5 057	71 969	77 026			0	77 026	7,6	
		0260203 Starostlivosť o špičkových športovcov, dopingová kontrola, zdravotné zabezpečenie				7 770	7 770			0	7 770	0,8	
		0260204 Organizovanie významných športových podujatí v SR			3 100	20 685	23 785			0	23 785	2,3	
		Športovo-talentovaná mládež	0	0	7 168	110 594	117 762	0	0	0	117 762	11,6	
02603	0260301 Výber a príprava športovo-talentovanej mládeže			810	110 594	111 404			0	111 404	11,0		
	0260302 Organizovanie významných mládežníckych športových podujatí			6 358		6 358			0	6 358	0,6		
	Podpora telovýchovných a športových občianskych združení	0	0	0	198 190	198 190	198 190	0	349 319	547 509	54,0		
02604	0260401 Podpora činnosti telovýchovných občianskych združení				198 190	198 190			0	198 190	19,5		
	0260402 Investície do športových zariadení					0		349 319	349 319	349 319	34,4		
	Koordinácia projektov v oblasti športu a medzinárodná spolupráca v oblasti športu	0	0	5 166	5 489	10 655	10 655	0	0	10 655	1,1		

Národní program rozvoja športu na rok 2002

[illegible]

Národný program rozvoja športu na rok 2003

Program	Podprogram	Názov	Rozpočet výdavkov - rok 2003											Podiel
			Bežné výdavky 600					Kapitálové výdavky 700						
			610	620	630	640	600 spolu	710	720	700 spolu	600 a 700 spolu			
			(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)			
026	026	NÁRODNÝ PROGRAM ROZVOJA ŠPORTU - Sekcia štátnej starostlivosti o šport	0	0	5 250	638 849	644 099	0	233 398	233 398	877 497		95,9	
	02601	Šport pre všetkých a záujmová činnosť na školách			20	38 956	38 976			0	38 976		4,3	
	02602	Štátna športová reprezentácia			964	271 648	272 612			0	272 612		29,8	
	02603	Športovo-talentovaná mládež				117 352	117 352			0	117 352		12,8	
026		Podpora telovýchovných a športových občianskych združení, priamoriadených organizácií a materiálo-technického rozvoja	0	0	0	174 010	174 010	0	233 398	233 398	407 408		44,5	
	02604	0260401 Podpora telovýchovných občianskych združení a priamoriadených organizácií				174 010	174 010			0	174 010		19,0	
		0260402 Materiálo-technický rozvoj športu					0				0		25,5	
		Koordinácia projektov v oblasti športu a medzinárodná spolupráca v oblasti športu	0	0	4 266	36 883	41 149	0	0	0	41 149		4,5	
	02605	0260501 Podpora športových podujatí			610	33 418	34 028			0	34 028		3,7	
		0260502 Koordinácia projektov a medzinárodná spolupráca			3 656	3 465	7 121			0	7 121		0,8	
026	02605	Zabezpečenie činnosti Národného inštitútu športu	3 156	1 191	5 697		10 044	6 956			6 956	17 000		1,9
		Zabezpečenie činnosti Centra akademického športu	4 944	1 866	11 367	1 400	19 577	800			800	20 377		2,2
026	026	NÁRODNÝ PROGRAM ROZVOJA ŠPORTU - CELKOM	8 100	3 057	22 314	640 249	673 720	7 756	233 398	241 154	914 874		100,0	
Z toho:														
026	026	"Výťažky z lotérií" na rok 2003										575 000		
		"Nadvýťažky z lotérií" za rok 2002										78 648		
		"Lotérie" spolu										653 648		71,4

Národný program rozvoja športu na rok 2004

Program	Podprogram	Názov	Rozpočet výdavkov - rok 2004										Podiel
			Bežné výdavky 600					Kapitálové výdavky 700					
			610 (v tis. Sk)	620 (v tis. Sk)	630 (v tis. Sk)	640 (v tis. Sk)	600 spolu (v tis. Sk)	710 (v tis. Sk)	720 (v tis. Sk)	700 spolu (v tis. Sk)	600 a 700 spolu (v tis. Sk)		
026	026	NÁRODNÝ PROGRAM ROZVOJA ŠPORTU - Sekcia štátnej starostlivosti o šport	0	0	6 886	722 710	729 596	0	260 000	260 000	989 596	96,4	
	02601	Šport pre všetkých a záujmová činnosť na školách				87 500	87 500			0	87 500	8,5	
	02602	Štátna športová reprezentácia a rozvoj športových odvetví				490 732	490 732			0	490 732	47,8	
	02603	Sportovo-talentovaná mládež				131 850	131 850			0	131 850	12,8	
	02604	Materiálno-technický rozvoj športu (investície)					0		260 000	260 000	260 000	25,3	
	02605	Koordinácia projektov, prierezové činnosti a podpora priamoriadených organizácií			6 886	12 628	19 514			0	19 514	1,9	
026	02605	Zabezpečenie činností Národného športového centra	9 095	3 179	18 534	1 400	32 208	4 800		4 800	37 008	3,6	
026	026	NÁRODNÝ PROGRAM ROZVOJA ŠPORTU - CELKOM	9 095	3 179	25 420	724 110	761 804	4 800	260 000	264 800	1 026 604	100,0	
Z toho:													
026	026	"Výťažky z lotérií" na rok 2004									575 000		
		"Nadvýťažky z lotérií" za rok 2003									106 232		
		"Lotérie" spolu									681 232	66,4	

Pozn.: Údaje sú uvedené podľa stavu k 15.09.2004.

Návrh - Národný program rozvoja športu na rok 2005

Program	Podprogram	Názov	Návrh rozpočtu výdavkov - rok 2005										Podiel
			Bežné výdavky 600					Kapitálové výdavky 700					
			610	620	630	640	600 spolu	710	720	700 spolu	600 a 700 spolu		
			(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)		
026	026	NÁRODNÝ PROGRAM ROZVOJA ŠPORTU - Sekcia štátnej starostlivosti o šport	0	0	10 008	635 478	645 486	0	200 000	200 000	845 486	95,2	
	02601	Šport pre všetkých a záujmová činnosť na školách				80 000	80 000			0	80 000	9,0	
	02602	Štátna športová reprezentácia a rozvoj športových odvetví				415 000	415 000			0	415 000	46,7	
	02603	Sportovo-talentoVANÁ mládež				130 000	130 000			0	130 000	14,6	
	02604	Materiálno-technický rozvoj športu (investície)					0		200 000	200 000	200 000	22,5	
	02605	Koordinácia projektov, prierezové činnosti a podpora priamoriadených organizácií			10 008	10 478	20 486			0	20 486	2,3	
026	02605	Zabezpečenie činnosti Národného športového centra	11 064	3 867	20 610	1 400	36 941	5 500		5 500	42 441	4,8	
026	026	NÁRODNÝ PROGRAM ROZVOJA ŠPORTU - CELKOM	11 064	3 867	30 618	636 878	682 427	5 500	200 000	205 500	887 927	100	

Z toho:

026	026	"Výťažky z lotérií" na rok 2005										
		"Nadvýťažky z lotérií" za rok 2004										
		"Lotérie" spolu										

Pozn.: Podľa návrhu zákona o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vypracovaného Ministerstvom financií SR, sa z platného zákona č. 194/1990 Zb. o lotériách a iných podobných hrách rušia ustanovenia týkajúce sa odvodu výťažkov z lotérií okrem iného aj na oblasť športu, a to minimálne vo výške 50% z príjmov určených podľa § 4a ods. 9 cit. zákona).

Čiastka vyplývajúca z cit. ustanovení zákona o lotériách - "nadvýťažky z lotérií" za rok 2003 činili v roku 2004 106 232 tis. Sk - nie je zahradená v návrhu rozpočtu výdavkov na rok 2005 ani na ďalšie roky 2006 a 2007. V návrhu rozpočtu výdavkov na roky 2005 - 2007 taktiež nie je zahradený predpokladaný "nárast výťažkov t. j. aj nadvýťažkov z lotérií" podľa vývoja z predchádzajúcich rokov, čo činí v roku 2005 ďalších cca 37 000 tis. Sk.

Návrh - Národný program rozvoja športu na rok 2006

Návrh rozpočtu výdavkov - rok 2006													
Program	Podprogram	Názov	Bežné výdavky 600					Kapitálové výdavky 700				600 a 700 spolu	Podiel
			610	620	630	640	600 spolu	710	720	700 spolu			
			(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)	(v tis. Sk)			
	026	NÁRODNÝ PROGRAM ROZVOJA ŠPORTU - Sekcia štátnej starostlivosti o šport	0	0	10 416	635 478	645 894	0	200 000	200 000	845 894	(v tis. Sk)	%
	02601	Šport pre všetkých a záujmová činnosť na školách				65 000	65 000			0	65 000		7,3
	02602	Štátna športová reprezentácia a rozvoj športových odvetví				430 000	430 000			0	430 000		48,3
	02603	Sportovo-talentovaná mládež				130 000	130 000			0	130 000		14,6
	02604	Materiálno-technický rozvoj športu (investície)					0		200 000	200 000	200 000		22,5
	02605	Koordinácia projektov, prierezové činnosti a podpora priamoriadených organizácií			10 416	10 478	20 894			0	20 894		2,3
026	02605	Zabezpečenie činnosti Národného športového centra	11 507	4 022	21 451	1 400	38 380	6 000		6 000	44 380		5,0
026	026	NÁRODNÝ PROGRAM ROZVOJA ŠPORTU - CELKOM	11 507	4 022	31 867	636 878	684 274	6 000	200 000	206 000	890 274		100
Z toho:													
026	026	"Výťažky z lotérií" na rok 2004											
		"Nadvýťažky z lotérií" za rok 2003											
		"Lotérie" spolu											

Z toho:

026	026	"Výťažky z lotérií" na rok 2004												
		"Nadvýťažky z lotérií" za rok 2003												
		"Lotérie" spolu												

Pozn. Podľa návrhu zákona o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vypracovaného Ministerstvom financií SR, sa z platného zákona č. 194/1990 Zb. o lotériách a iných podobných hrách rušia ustanovenia týkajúce sa odvodu výťažkov z lotérií okrem iného aj na oblasť športu, a to minimálne vo výške 50% (§ 4a ods. 9 cit. zákona).

Návrh - Národný program rozvoja športu na rok 2007

Návrh rozpočtu výdavkov - rok 2007													
Program	Podprogram	Názov	Bežné výdavky 600					Kapitálové výdavky 700				600 a 700 spolu	Podiel
			610 (v tis. Sk)	620 (v tis. Sk)	630 (v tis. Sk)	640 (v tis. Sk)	600 spolu (v tis. Sk)	710 (v tis. Sk)	720 (v tis. Sk)	700 spolu (v tis. Sk)			
	026	NÁRODNÝ PROGRAM ROZVOJA ŠPORTU - Sekcia štátnej starostlivosti o šport	0	0	11 186	635 478	646 664	0	200 000	200 000	846 664	94,8	
	02601	Šport pre všetkých a záujmová činnosť na školách				50 000	50 000			0	50 000	5,6	
	02602	Štátna športová reprezentácia a rozvoj športových odvetví				435 000	435 000			0	435 000	48,7	
	02603	Sportovo-talentoaná mládež				140 000	140 000			0	140 000	15,7	
	02604	Materiálno-technický rozvoj športu (investície)						0	200 000	200 000	200 000	22,4	
	02605	Koordinácia projektov, príerezové činnosti a podpora priamoriadených organizácií			11 186	10 478	21 664			0	21 664	2,4	
026	02605	Zabezpečenie činnosti Národného športového centra	11 852	4 142	23 036	1 400	40 430	6 000		6 000	46 430	5,2	
026	026	NÁRODNÝ PROGRAM ROZVOJA ŠPORTU - CELKOM	11 852	4 142	34 222	636 878	687 094	6 000	200 000	206 000	893 094	100,0	
Z toho:													
026	026	"Výťažky z lotérií" na rok 2004											
		"Nadvýťažky z lotérií" za rok 2003											
		"Lotérie" spolu											

Z toho:

026	026	"Výťažky z lotérií" na rok 2004										
		"Nadvýťažky z lotérií" za rok 2003										
		"Lotérie" spolu										

Pozn. Podľa návrhu zákona o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vypracovaného Ministerstvom financií SR, sa z platného zákona č. 194/1990 Zb. o lotériách a iných podobných hrách rušia ustanovenia týkajúce sa odvodu výťažkov z lotérií okrem iného aj na oblasť športu, a to minimálne vo výške 50% (§ 4a ods. 9 cit. zákona).

Porovnanie rozpočtu výdavkov na Národný program rozvoja športu v rokoch 2002 - 2007

Národný program rozvoja športu	Rok 2002	Rok 2003	Rok 2004	Návrh - rok 2005	Návrh - rok 2006	Návrh - rok 2007
	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk	v tis. Sk
Skutočnosť r. 2002 - 2004 a návrh r. 2005 - 2007	1 014 655	914 874	1 026 604	887 927	890 274	893 094
z toho "výťažky z lotérií vrátane nadvýťažkov"	586 095	653 648	681 232	?	?	?
Plán podľa schváleného NPRS (uznesenie vlády č. 838/2001)	1 014 026	1 050 629	1 140 919	1 162 141	1 171 105	1 177 416
Rozdiel medzi skutočnosťou a plánom	629	-135 755	-114 315	-274 214	-280 831	-284 322

Pozn.: Údaje uvádzame do roku 2007, nakoľko návrh rozpočtu verejnej správy je vypacovaný na obdobie rokov 2005 - 2007.

Porovnanie rozpočtu výdavkov na Národný program rozvoja športu v rokoch 2002 - 2007

